

PEDAGÓGIAI PROGRAM

**NIKOLA TESLA SZERB TANÍTÁSI NYELVŰ ÓVODA, ÁLTALÁNOS
ISKOLA, GIMNÁZIUM, KOLLÉGIUM ÉS KÖNYVTÁR
1074. BUDAPEST, VII. RÓZSÁK TERE 6-7.**

Tartalomjegyzék

Tartalom	
I. Bevezetés	
1. Az intézmény adatai	
1.1. Az intézmény hivatalos elnevezése	
1.2. Az intézmény működésének törvényi feltételei	
1.3. Az iskola öndefiníciója	
1.4. Küldetésnyilatkozat	
1.5. Történelmi áttekintés	
2. Az iskola képzési rendje	
2.1. A képzés szakaszai	
2.2. Tanulói jogviszony	
2.3. Az iskola beiskolázási körzetének földrajzi megjelölése	
2.4. Tanulócsoportok	
2.5. Iskolahasználók részvétele az iskola közéletében	
2.6. A Pedagógiai Program megvalósításának feltételei	
2.7. Az iskola hagyományai	
2.8. Az intézmény kapcsolatai	
II. Az iskola nevelési programja	
<i>1. A nevelő-oktató munka alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai</i>	
1.1. Alapelvek	
1.2. Célok	
1.3. Feladatok	
1.4. Eszközök	
1.5. Eljárások	
<i>2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok</i>	
<i>3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok</i>	
3.1. Az egészségfejlesztés iskolai feladatai	
<i>4. A közösségfejlesztéssel az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok</i>	
4.1. Intézményi hagyományaink	
<i>5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai</i>	
5.1. A pedagógusok helyi feladatai	
5.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	
<i>6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység</i>	
6.1. A sajátos nevelési igényű tanulóakra vonatkozó pedagógiai tevékenységek	
6.2. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység	
6.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	
6.4. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése	
6.5. A gyermek- és ifjúságvédelemi feladatok ellátása	
6.6. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	
<i>7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje</i>	
<i>8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái</i>	
8.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák	
8.2. A szülők közösségét érintő együttműködési formák	
8.3. Kapcsolattartás a szervezeti egységek pedagógusai között	
8.4. Kapcsolattartás az intézmény partnereivel	

9.	<i>Tanulmányok alatti vizsga szabályzata, a szóbeli felvételi vizsga követelményei</i>	
9.1.	A vizsgaszabályzat hatálya	
9.2.	A tanulmányi vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend	
9.3.	A szóbeli felvételi vizsga követelményei	
10.	<i>A felvétel és az átvétel helyi szabályai</i>	
11.	<i>A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása</i>	
III.	<i>Az iskola helyi tanterve</i>	
12.	<i>Tantárgyi rendszer és óraszámok, tananyag és követelmények</i>	
13.	<i>Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei</i>	
14.	<i>A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása</i>	
15.	<i>Mindennapos testnevelés</i>	
16.	<i>A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei</i>	
16.1.	A tanulók magatartása és szorgalma, értékelésének és minősítésének alapelvei, követelményei és formái	
16.2.	A tanulók szorgalma értékelésének és minősítésének alapelvei, követelményei és formái	
17.	<i>Az intézmény egészségnevelési és környezeti nevelési elvei</i>	
17.1.	Az intézmény egészségnevelési elvei	
17.2.	Az intézmény környezeti nevelési elvei	
18.	<i>A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések</i>	
19.	<i>Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása</i>	
20.	<i>A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek</i>	
21	<i>Iskolai közösségi szolgálat</i>	
IV.	<i>Az Óvoda Nevelési Programja</i>	
V.	<i>A Kollégium Pedagógiai Programja</i>	
VI.	<i>Nikola Tesla Szerb Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Könyvtár Lórévi Óvodája Nevelési Programja</i>	
VII.	<i>Nikola Tesla Szerb Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Könyvtár Lórévi Általános Iskolája Pedagógiai Programja</i>	
VIII.	<i>Nikola Tesla Szerb Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Könyvtár Szegedi Óvodája Pedagógiai Programja</i>	
IX.	<i>Nikola Tesla Szerb Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Könyvtár Szegedi Általános Iskolája Pedagógiai Programja</i>	
X.	<i>Nikola Tesla Szerb Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Könyvtár Deszki Óvodája Nevelési Programja</i>	
XI.	<i>Nikola Tesla Szerb Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Könyvtár Deszki Általános Iskolája Pedagógiai Programja</i>	
XII.	<i>Záró rendelkezések</i>	
1.	A Pedagógiai Program érvényességi idejének meghatározása	
2.	A Pedagógiai Program értékelése, felülvizsgálata	
3.	A Pedagógiai Program módosítása	
4.	A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala	
	A pedagógiai program elfogadása	
	Tantárgyi struktúra, rendszer és órakeret	
	Kollégiumi csoportfoglalkozások helyi terve	
	Nyelvi előkészítő osztály helyi tanterve	
	Tantárgyi helyi tantervek	

I. Bevezetés

Pedagógia programunk:

- ✓ A Közoktatásról szóló, többször módosított 1993. évi LXXIX törvény
- ✓ a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 46/2001. (XII. 22.) OM rendelet módosításáról szóló 36/2009. (XII. 23.) OKM rendelet
- ✓ az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának kiadásáról szóló 137/1996. (VIII. 28.) Korm. rendelet módosítása alapján készült.

A program újabb felülvizsgálatát

- A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC Törvény,
- A Nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX Törvény,
- NAT kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012(06.04) Kormányrendelet
- A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012 (12.21) EMMI R.
- A Nevelési–oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012 (08.01) EMMI rendelet tette indokoltá.
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről
- 59/2013. (VIII. 9.) EMMI R. a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról tette indokoltá.
- 5/2020. (I.31.) Kormány rendelet A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) kormány rendelet módosításáról

I. Az intézmény adatai

1.1. Az intézmény hivatalos elnevezése

Српско забавиште, основна школа, гимназија, колегијум и библиотека Никола Тесла
1074. Будимпешта, Трг Ружа 6-7.

Тел: 351-65-50, Факс: 351-65-54

Скраћено име институције: **Српски образовни центар Никола Тесла Будимпешта**

Nikola Tesla Szerb Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola Gimnázium, Kollégium és Könyvtár
1074. Budapest VII. Rózsák tere 6-7.

Tel: 351-65-50, Fax: 351-65-54

Az intézmény rövid neve: **Nikola Tesla Szerb Közoktatási Központ, Budapest**

Az intézmény tagintézményei:

Српско забавиште, основна школа, гимназија, колегијум и библиотека Никола Тесла

Основна школа у Ловри

2309 Ловра, улица Дожа Ђерђа 63.

Nikola Tesla Szerb Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Könyvtár
Lórévi Általános Iskolája

2309 Lórév, Dózsa György utca 63.

**Српско забавиште, основна школа, гимназија, колегијум и библиотека Никола Тесла
Основна школа у Сегедину**
6725 Сегедин, улица Штефаниа 7.
**Nikola Tesla Szerb Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és
Könyvtár Szegedi Általános Iskolája**
6725 Szeged, Stefánia utca 7.

**Српско забавиште, основна школа, гимназија, колегијум и библиотека Никола Тесла
Основна школа у Десци**
6772 Деска, улица Иштвана Сечењија 41.
**Nikola Tesla Szerb Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és
Könyvtár Deszki Általános Iskolája**
6772 Deszk, Széchenyi István utca 41.

**Српско забавиште, основна школа, гимназија, колегијум и библиотека Никола
Тесла Забавиште у Ловри**
2309 Ловра, улица Дожа Ђерђа 63.
**Nikola Tesla Szerb Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és
Könyvtár Lórévi Óvodája**
2309 Lórév, Dózsa György utca 63.

**Српско забавиште, основна школа, гимназија, колегијум и библиотека Никола Тесла
Забавиште у Сегедину**
6725 Сегедин, улица Штефаниа 7.
**Nikola Tesla Szerb Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és
Könyvtár Szegedi Óvodája**
6725 Szeged, Stefánia utca 7.

**Српско забавиште, основна школа, гимназија, колегијум и библиотека Никола
Тесла Забавиште у Десци**
6772 Деска, улица Иштвана Сечењија 41.
**Nikola Tesla Szerb Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és
Könyvtár Deszki Óvodája**
6772 Deszk, Széchenyi István utca 41.

1.2. Az intézmény működésének törvényi feltétele:

Alapító okirat

Szerb Országos Önkormányzat 1055 Budapest, Falk Miksa u. 3.

Az intézmény Alapító Okiratát a Szerb Országos Önkormányzat Közgyűlése a 88/2013. V.27. SZOÖ Kgy. számú határozatával fogadta el.

Alapítója: Budapest Főváros Közgyűlése 201/1993. (III. 11.) számú határozatával megalapította: 1993. augusztus 1-i hatállyal.

OM azonosító szám: 035271

Adószám: 15822253-2-42

Azonosító szám: 3302

Email cím: kontakt@nikola-tesla.hu

1.3. Az iskola öndefiníciója

Az egyetlen 12 évfolyamos magyarországi nemzetiségi szerb anyanyelvi nevelő-oktató központ, melynek feladata az azonos értékű és továbbfejleszhető alpműveltség biztosítása, a nemzetiségi tanulók esélyegyenlőségének garantálása, a magyarországi szerb nemzetiségi pedagógusok képző (gyakorló) intézménye és pedagógiai műhelye.

1.4. Küldetésnyilatkozat

A szerb nemzetiségi tanulók felkészítése a helyes és egészséges életmódra, a környezeti kultúra elsajátítására, pályakép- és pályorientáció kialakítására, a nemzetiséghez tartozás erősítése, a másság és a toleranciára való nevelés, az identitás megőrzése és azonos értékű hon- és európai polgárrá nevelés. Olyan iskolát szeretnénk:

- ahova szívesen jár a gyermek,
- ahol szabadon gyakorolja anyanyelvét – a szerb nyelvet – bővíti nemzetiségi kultúráját, erősíti identitását
- ahol a tanuló a piacképes tudás alapjait kapja és megalapozza a továbbtanulást az új szemléletű élethosszig tartó tanulást.
- amely rugalmasan képes alkalmazkodni a társadalmi elvárásokhoz, a tanulók, a szülők, a nemzetiségi közösség és a fenntartó igényeihez.
- ahol értékálló és a kor igényeinek megfelelő tudást kap.

1.5. Történelmi áttekintés

A magyarországi szerbség történelmi kisebbség, amely évszázadok óta él e hazában.

A ma itt élő szerbek az 1690-es nagy népvándorlás utódai, leszármazottai. Kis létszámú, szóróanyagban, - falun és urbanizált környezetben – élő kisebbség. Cirill írása, pravoszláv vallása és erős kötődése anyanemzetéhez, hagyományaihoz 300 évig megővta az asszimilációtól.

Az I. Lipót császár által biztosított vallási és kulturális autonómia bizonyítékai a mai is fennálló szerb templomok és az önálló iskolarendszer kiépítése. Minden szerb egyházközség iskolafenntartó is volt 1948-ig.

Az államosításig működtek a hitoktató szerb elemi iskolák. A Budapest környéki szerbek által lakott települések ezen iskoláiból hozták létre Pomázon a körzeti „délsláv” általános iskolát a diákotthonnal együtt. 1954-ben ez az iskola Budapestre költözött és az 1946- ban Pécsen alapított Szerb-horvát Gimnáziummal egyesülve vált gyakorlóiskolává.

A kezdetektől 1962-ig anyanyelven folyt a tanítás, ekkor tértek át a kétnyelvű oktatási formára. A reform lényege az, hogy a szerb-horvát nyelv és irodalmon, történelmen és a földrajzon kívül minden tartályat magyarul tanítottak.

A közös iskola szétválása 1992-ben kezdődött. Az 1992/1993-as átmeneti – tanévben külön szerb és külön horvát belépő évfolyamokat indítottunk. 1993. szeptember 1-én kezdte meg a működését az újra önálló, egyetlen szerb tanítási nyelvű 13 évfolyamos (8+”O”+4), országos beiskolázású szerb nemzetiségű intézmény. 1995- től 1997 januárjáig a Rózsák terei épületet a Magyar Kormány az OM beruházásában, felújította és bővítette, így 1997. január 18-ától a bővített épületben működik az általános iskola és a gimnázium, 1998 szeptemberétől indul az óvodai csoport, majd csoportok.

A fenntartó segítségével 2003-ban elkészült az óvodai vizesblokk és az iskolai sportudvar átalakításával az óvodai játszóudvar is. 2010-ben az óvodai játszóudvar a tornaterem földem átalakítását követően, az óvodai helyiségekhez közvetlenül kapcsolódóan itt került kialakításra. A Munkácsy utcai közös középiskolai kollégium felszámolása után a Rózsa utcai diákotthonban helyeztük el a gimnáziumi tanulókat.

Ez az iskolához szervesen kapcsolódó diákotthon csak 1995-ben került irányításunk alá. 2011. szeptember 1-én Őszentsége Lukijan Püspök Úr áldásával megnyílt a felújított Thökölyánum épületében az új kollégiumi rész.

A közös iskola fenntartója, a Budapesti VII. kerületi Önkormányzat 1990-ben adta át intézményünket a Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatalának, majd 2013. január 1-vel a fenntartó a Klebersberg Intézményfenntartó Központ lett, míg 2013. szeptember 1-től az intézmény fenntartója a Szerb Országos Önkormányzat.

2014. szeptember 1-től a Lórévi Szerb Általános Iskola, mely a magyarországi szerb közösség, több mint 260 éves múltra visszatekintő, kiemelten fontos köznevelési intézménye, majd egy évre rá 2015. szeptember 1-től a Lórévi Szerb Óvoda is tagintézményünk lett.

2018. szeptember 1-től bővültünk egy szegedi tagintézménnyel (általános iskola), ugyancsak ettől az évtől az önálló könyvtár is az intézményünk részévé vált.

2019. szeptember 1-től inintézményünk még két tagintézménnyel bővül, csatlakozik hozzánk a Deszki Szerb Óvoda és a Deszki Szerb Általános Iskola.

2021. szeptember 1-től intézményünk további egy tagintézménnyel bővült, csatlakozott hozzánk a Szegedi Szerb Óvoda, ezzel összeségében hat tagintézménye lett intézményünknek három óvoda és három általános iskola.

Az intézmény országos beiskolázású, szerb tannyelvű, többcélú, közös igazgatású, nemzetiségi köznevelési intézmény, mely a Magyarországon élő szerbek egyetlen olyan intézménye, amely a tankötelezettség teljesítésére szerb nyelvű oktatásban való részvétellel teremt lehetőséget.

A személyi feltételek biztosítása, ismerte a hazai szerb nemzetiségi káderképzés lehetőségeit, kilátástalannak tűnt. 1992-ben, a közös iskolában 12 fő szerb pedagógus dolgozott. A Magyarországon élő szerbiai pedagógusok, üzletemberek családtagjai és a vendégtanárok segítségével, a csodával határos módon, az 1993/94-es tanévet majdnem 100%-os szakos ellátottsággal indítottuk.

A személyi feltételek változtak, megszűnt a - kezdeti nagy fluktuáció, az intézményben pedagógiai gyakorlatot végző ELTE BTK, Szegedi Egyetem BTK, ELTE Tanító-és Óvónőképző Főiskola - végzős hallgatók közül a legkiemelkedőbbeket alkalmazzuk intézményünkben.

A hazánkban letelepedett külföldi állampolgárok munkavállalását szabályozó, egyre szigorodó előírások és a növekvő költségek (diplomák elismertetése, honosítása) igen nagy terhet ró nemcsak a nálunk munkát vállaló közalkalmazottakra, hanem az iskolavezetésre is, munkavállalási engedélyek és tartózkodási engedélyek meghosszabbítása, még a vendégtanári státusszal rendelkező kollegák esetében is gyakran hosszadalmas, problémás.

A tárgyi feltételeket a kormány hathatós támogatásával a fenntartó a Szerb Országos Önkormányzat több lépésben a felújított és kibővített iskolaépületek átadásával biztosította (Budapest, Lórév, Szeged, Deszk).

Taneshközök, tankönyvek nélkül a tantestület óriási erőfeszítésének, áldozatos munkájának köszönhetően, valamint az iskola rekonstrukciójának következtében a munkafeltételek minőségi javulásában bízva sikerült az intézménynek fennmaradni, tanulóinkat megtartani, és az iskoláskorúak országos arányához viszonyítva a tanuló létszám csökkenő illetve emelkedő tendenciát mutat. Az alapvető taneshközök, a minimál feltételek biztosításával, pályázatokkal és a pedagógusok tankönyvfordító és tankönyvíró tevékenységével javultak, elkészült a nemzetiségi szerb nyelvű kerettantervi program az 1-12. évfolyamig, illetve a kétszintű érettségi követelményrendszere is.

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben az 1-2., az 5-6. és a 9-10. osztályokban bevezetésre került az új Nemzeti alaptanterv, mely biztosítja az iskolai nevelés-oktatás tartalmi egységét, illetve meghatározza az elsajátítandó tanulási tartalmakat, valamint kötelező rendelkezéseket állapít meg az oktatásszervezés körében. A fentiek mellett a intézményünk küldetéséből adódóan a következő időszak egyik legfontosabb céljának a szerb nemzetiséghez való kötődés erősítését, a kulturális gyökerek megismerését és az anyanyelv használatának fejlesztését tekintjük.

2. Az iskola képzési rendje (az Alapító Okirat alapján)

2.1. A képzés szakaszai:

Bevezető, kezdő, alapozó, fejlesztő, általános műveltséget megszilárdító, általános műveltséget elmélyítő, pályaválasztó.

Az iskolában folyó képzés:

- szerb nemzetiségi anyanyelvi általános és középiskolai, valamint kétnyelvű középiskolai
- emeltszintű oktatás, felkészítés a kétszintű rettségire

Osztályba és csoportba sorolás:

- - tanulólétszám alapján osztályba sorolás
- - csoportbontás elve tantárgyak szerint változó

2.2. Tanulói jogviszony

A belépés feltétele szerb nemzetiséghez tartozás, a szerb nyelv és a kultúra iránti szeretet, a szerb nyelv ismerete; középiskolába a felvételi helyi rendje alapján (7-8. évfolyam tanulmányi eredménye magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv, fizika, kémia, valamint, ha rendelkezik érdemjeggyel, a szerb nyelv/szerb nyelv és irodalom tantárgy összesített pontszáma) létesül tanulói jogviszony. Intézményünk 8. évfolyamos tanulói, amennyiben tanulmányi átlaguk a 7. évfolyam végén és a 8. évfolyamon félévkor eléri a 4 átlagot, automatikus felvételt nyernek. Kilépés, tanulói jogviszony megszűnése:

- iskolai tanulmányok befejezése előtt, más iskolába való távozás, lakóhely változtatás,
- iskolai tanulmányok befejezésekor:
- 8. osztály befejezésekor – továbbtanulás középfokú intézményben,
- érettségi vizsga után – továbbtanulás felsőfokú intézményekben, munkavállalás, és munka melletti tanulás

2.3. A beiskolázási körzet földrajzi megjelölése – Országos beiskolázású intézmény

2.4. Tanulócsoporthok

Férőhelyek száma:

- óvodai férőhely: 207
- nappali rendszerű iskolai oktatás (1-12. évfolyam): 665
- kollégiumi nevelés-oktatás: (5-12. évfolyam): 219

Óvodai csoportok száma:

10 csoport (4 a székhelyintézményben 6 a három óvodai telephelyen)

Iskolai tanulócsoportok száma:

- 1-2. osztály bevezető évfolyam
- 3-4. osztály kezdő évfolyam
- 5-6. osztály alapozó évfolyam
- 7-8. osztály fejlesztő évfolyam
- 9-10. általános műveltséget megszilárdító
- 11-12. évfolyam általános műveltséget elmélyítő, pályaválasztást segítő szakasz
- 9/ny nyelvi előkészítő évfolyam

Az iskolai nevelés-oktatás szakaszain belül az egyes évfolyamok tananyaga és követelménye egymásra épül.

Napközis foglalkozások:

- bevezető
- kezdő csoport
- alapozó csoport
- tanulószoba – fejlesztőcsoport

Iskolai szolgáltatások:

- iskolai könyvtár és olvasótermi használat
- számítógép használat – tanári felügyelettel
- tornaterem és aula használata sporttevékenységre, mozgáskultúra fejlesztésére,
- rendezvényekhez terem biztosítása

Szociális ellátás:

- étkezés biztosítása
- tartós tankönyvhasználat
- színházlátogatás – pályázatok segítségével,
- ösztöndíjak,

A tantervválasztás szempontjai:

A NAT 2020 kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 5/2020 (I.31) Kormányrendelet illetve intézményünk számára a helyi tantervünk készítéséhez a Nemzetiség óvodai nevelés irányelve és a nemzetiség iskolai köznevelés irányelve a NAT 2020 szerinti *Alapóraszámok tanulási területenként kétéves bontásban* (II.2.1.1. táblázat) és *A tanulók heti kötelező alapóraszámja és maximális óraszámja évfolyamonként* (II.2.1.2. táblázat) az irányadó, valamint a II.2.1.3. táblázatban foglaltak *ajánlasként* alkalmazhatók a 8 évfolyamos általános iskolákban és a 4 évfolyamos gimnáziumokban. Az idézet jogszabályok szerinti szerb nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei, melyek az Oktatási Hivatal honlapján lettek hivatalosan megjelentetve, határozzák meg a helyei tantervet.

Tantárgyi rendszer: a pedagógiai program elválaszthatatlan mellékletét képezi.

2.5. Iskolahasználók részvétele az iskola közéletében***Tanulói részvétel***

- az osztályközösségek választott képviselői
- DÖK
- Diákközigyűlés

Tanári részvétel

Az iskolában nem működik szakszervezet. A Közalkalmazotti Tanács vesz részt a döntések előkészítésében. Az egyes fórumokon a nevelőtestület tagjai képviselik az intézményt.

Szülői részvétel

- a tanulócsoporthoz választott szülők
- az Iskolaszék szülői tagjai
- az Iskolai Szenátus szülői tagjai

2.6. A Pedagógiai Program megvalósításának feltételei

2.6.1. Tárgyi, infrastrukturális feltételek

Az intézmény székhelye: 1074 Budapest Rózsák tere 6-7.

Telephelyei: Kollégium - Budapest, Rózsa utca 5.

Kollégium – Budapest, Veres Pálné u. 17.

Óvoda, könyvtár, tornaterem, orvosi rendelő – Budapest, Rottenbiller utca 14.

Az intézmény épületei megfelelő állapotban vannak. A törvényileg előírt minimum taneszköz ellátottság csak részben biztosított, ugyanakkor az anyanyelvi taneszközök ellátása és bővítése csak az anyaországból lehetséges.

Az intézmény épületei:

Budapest VII. kerület 33588 helyrajzi szám alatt felvett, 3228 m² területű, valóságban Budapest VII. Rózsák tere 6-7. szám alatt lévő, 8637/10000-ed részben a Fővárosi Önkormányzat tulajdonát képező, korlátozottan forgalomképes felépítményes ingatlanrész használata.

Budapest VII. kerület 33786 helyrajzi szám alatt felvett, 516 m² területű, valóságban Budapest VII. Rózsa utca 5. szám alatt lévő, a Fővárosi Önkormányzat kizárólagos tulajdonát képező, korlátozottan forgalomképes felépítményes ingatlan használata.

Budapest VII. kerület 33574 helyrajzi szám alatt felvett, 871 m² területű, valóságban Budapest VII. Rottenbiller utca 14. szám alatt lévő, a Magyar Állam tulajdonát képező, felépítményes ingatlan használatra.

Budapest V. kerület 23972/0/A/42, 23972/0/A/52, 23972/0/A/53 és 23972/0/A/54 helyrajzi számok alatt felvett, 436 m², valóságban Budapest V. Veres Pálné utca 17. szám alatt lévő, a Budai Szerb Ortodox Egyházmegye kizárólagos tulajdonát képező ingatlanrész használati megállapodás alapján történő használata.

A tagintézmények épületei:

Lórév 103 helyrajzi szám alatt felvett, valóságban Lórév, Dózsa György utca 63-65. szám alatt lévő, a Szerb Országos Önkormányzat kizárólagos tulajdonát képező ingatlan használata.

Szeged belterület 3992 helyrajzi szám alatt felvett, valóságban Szeged, Stefánia út 7. szám alatt lévő, a Magyar Állam kizárólagos tulajdonát képező a Szerb Országos Önkormányzat vagyongazdálkodásában lévő, felépítményes ingatlan használata.

Deszk 84 helyrajzi szám alatt felvett, 455 m², valóságban Deszk, Széchenyi István utca 41. szám alatt lévő, a Budai Szerb Ortodox Egyházmegye kizárólagos tulajdonát képező ingatlanrész használati megállapodás alapján történő használata.

Elhelyezése a településen

Az országos beiskolázású nemzetiségi intézmény létérdeke, hogy könnyen megközelíthető és a központban legyen. Iskolánk és a két kollégium illetve Szegeden a tagintézmény minden közlekedési eszközzel elérhető, a városok központjában található. A falusi tagintézményeink szintén a települések központjában helyezkednek el. A budapesti műemlék épületnek három bejárata van, melyek a biztonságvédelem miatt fontosak a halmozottan veszélyeztetett környék miatt. Társbérletben élünk a VII. kerületi fenntartású Brunszvik Teréz óvodával. A közös használatot megállapodás szabályozza és a már említett biztonságvédelem a két intézmény együttélése okán nehezen megoldható.

Az épület életkora (beleértve erkölcsi életkorát):

Az budapesti székhelyintézmény épülete 1876-ban épült. 1996-ben felújított patinás műemléképület. Homlokzatán gróf Brunszvik Teréz emléktáblája látható. A lorévi óvoda épülete több mint 200 éves, működése során több alkalommal let felújítva, míg az iskola épülete teljesen új a tavalyi év folyamán került átadásra. A szegedi tagintézmények épülete a szintén a tavalyi év során let felújítva, míg a deszki ingatlan 5 évvel ezelőtt lett feújítva és került átadásra.

Osztálytermek száma: székhelyen 21, telephelyeken 12

Szaktantermek (székhelyen):

szerb nyelv és irodalom és népismeret, magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv számíttástechnika, fizika, kémia – biológia, történelem - földrajz ének-zene, rajz és műalkotás elemzés, drámapedagógia

Az iskola tornaterme a beépítettség miatt a legkisebb előírt alapterületű: 24 m x 15 m. Sportudvar sok mozgási lehetőséget biztosít kicsiknek és nagyoknak.

A tetőtérben 3 gimnáziumi, az emeleten 8 általános iskolai és 10 gimnáziumi osztály nyert elhelyezést. Az óvoda elhelyezése az iskola Rottenbiller utcai épületszárnyában van.

Nyilvános könyvtárunk az olvasóteremmel ideális lehetőséget nyújt az önművelődésre, könyvtári órák tartására.

Taneszköz ellátottságunk a minimális feltételeknek megfelel. Intézményünk tárgyi feltételei otthonos és egészséges környezetet biztosítanak tanulóinknak. A stúdió a kabinetek audiovizuális szükségleteit szolgálja, elégíti ki.

A főzőkonyha és az ebédlő (135,8 m² + 111 m²) kulturált körülményeket biztosít az étkezéshez.

A színházterem ideális tér ünnepségek, nagy rendezvények, koncertek, nagy szülői értekezletek rendezésére. Tanári szoba – értekezletek megtartására is alkalmas. Szakmai előkészítő helyiségek.

Egyéb igényt kiszolgáló helyiségek: büfé, orvosi rendelő, konditerem.

Tanulószobák, napközis helyiségek: az osztálytermek.

Gazdasági helyiségek: az adminisztrációs hivatali helyiségek – gazdasági tevékenységhez.

Minden tagintézményünkben 4-4 tanterem illetve a jogszabályban meghatározott kapcsolódó kiszolgáló helyiségek rendelkezésre állnak, a tornatermek és a torna szobák illetve a sportudvarok megfelelő A telephelyeken az étkeztetést szerződés alapján külső beszállító végzi.

2.6.2. Szakmai, személyi feltételek

A tantestület

Iskolánk tantestülete szakmailag képzett, munkájuk iránt elkötelezett emberekből áll. Igénylik a folyamatos továbbképzést. Szakos ellátottságunk 95 %-os. Pedagógus álláshelyeink betöltöttek, gyermekeiket gondozó (GYES-GYED) kollegáink helyett helyettesítők látják el a feladatot.

Tantestületünk jól összeszokott, tagjainak fontos törekvése, hogy egységes pedagógiai értékeket közvetítő nevelői közösséget alkosson. A pedagógusok a jogszabályokban meghatározott iskolai végzettséggel, szakképesítéssel, büntetlen előéletű és cselekvőképes valamint a nemzetiségi óvodapedagógusi, tanítói, nyelvtanári végzettséggel és az adott tantárgy nemzetiségi nyelven történő oktatásához szükséges nyelvi ismeretekkel rendelkeznek.

2.6.3. A program megvalósításának pénzügyi feltételei

A fenntartó által jóváhagyott mindenkor költségvetés személyi és dologi kiadásainak fedezete, összhangban a tantárgyfelosztással, jóváhagyott pedagógus és alkalmazotti létszámmal.

Ezen felül az iskola speciális jellegéből fakadó feladatok ellátását a pályázatokon való sikeres

részvétel, alapítványi támogatás és szponzorok biztosítják.

2.7. Az intézmény hagyományai

2.7.1. Szervezeti hagyományok

Óvoda háromtól hat/hét éves korig.
Nyolc évfolyamos általános iskola.
Négy illetve öt évfolyamos gimnázium.

2.7.2. Tantárgyi hagyományok

- anyanyelven történő nevelés-oktatás
- kétnyelvű nevelés-oktatás
- tantárgyak és tantárgyakba integrált modulok évfolyamonként a KETA és NAT szerint
- felkészítés a közép és az emelt szintű érettségi vizsgára

2.7.3. Rendezvények

- tanévnnyitó, tanévvzáró,
- nyílt nappal egybekötött iskolai szintű szülői értekezletek – 2/év
- osztály szülői értekezletek 4/év
- „Brucosijada” (gólyabál, gólyatábor), diákközgyűlés
- szalagavató, ballagások, jelmezbál, sportnap, farsangi bál
- iskolanap (Szent Száva ünnepe)
- évfordulók, nemzeti ünnepeink (október 6., október 23., március 15.)
- a kommunista diktatúra áldozatainak napja, a holocaust napja,
- nemzetiségi hagyományaink (karácsony, családi védőszent, húsvét)
- testvéróvodák, testvériskolák találkozói,
- anyanemzet által meghirdetett versenyeken való részvétel
- hangversenyek, színházi előadások szervezése és látogatása
- író – olvasó találkozók az intézményben, kiállítások rendezése
- delegációk fogadása testvériskolákból és az anyaországból

2.7.4. Tanórán kívüli tevékenységek

Sportolási lehetőségek (ritmikus sportgimnasztika, aerobik, kosárlabda, labdarúgás, röplabda, kézilabda, kondicionáló terem használata, sakk, asztalitenisz, cselgáncs), énekkar, néptánc, drámapedagógiai műhely felkészítés tanulmányi versenyre, konzultáció, felzárkóztatás, egyéni foglalkozás, népismereti-hagyományörző szakkör, tantárgyi szakkörök, szabadidős foglalkozások (szervezett színház-, koncert-, kiállítás-látogatás), író-olvasó találkozók szervezése, vers és prózamondó versenyek, vetélkedők, iskolai kiállítások.

2.8. Az intézmény kapcsolatai

- EMMI Köznevelésért Felelős Államtitkárság
- Miniszterelnökség Egyházi és Nemzetiségi Kapcsolatokért Felelős Államtitkársággal
- Oktatási Hivatal

Iskolák közötti együttműködés

- fővárosi nemzetiségi iskolák
- hazai szerb iskolák
- anyaországbeli oktatási intézmények

Mivel országos beiskolázású nemzetiségi intézmény vagyunk, így hagyományaink a

magyarországi szerbség jeles napjaihoz is kapcsolódnak.

II. Az iskola nevelési programja

I. A nevelő-oktató munka alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A nevelő – oktatómunkánk alapelveit és céljait kialakító értékek:

- nemzetiséghez tartozás tudatossága
- tolerancia, türelem, egymás megbecsülése
- humanizmus, szeretet, elfogadás.
- becsületesség, igazságosság,
- őszinteség, bizalom
- önfegyelem, önismeret,
- pontosság, igényesség, kitartás a munkában
- értékteremtés megbecsülése
- önállóság, szabadság,
- mások szabadságának tiszteletben tartása
- egyetemes, nemzeti,
- nemzetiségi kultúra tiszteletben tartása
- vallási, nemzetiségi hovatartozás, megbecsülése, elfogadása, tiszteletben tartása, gyakorlása
- a nemzeti összetartozás érzése
- a szorgalmas és eredményes tanulás
- rendszeresség

1.1. Alapelvek

Legfontosabb alapelveink a gyermek, tanuló egész személyiségének, képességeinek fejlesztése; szilárd alapú műveltség nyújtása. Nevelőtestületünk a köznevelésről szóló törvény alapján a következő alapelveket vallja magáénak:

- intézményünk – a törvényben meghatározott feladatai ellátásának keretei közt – felelős minden gyermek, tanuló testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséért, a gyermek – tanulói közösség kialakulásáért és fejlődéséért
- valamennyi szerb és más származású gyermek, tanuló intézményünkben állampolgári jogainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesül
- tiszteletben tartjuk tanulóink gondolat, lelkiismeret – és vallásszabadsághoz való jogát
- esélyegyenlőséget biztosítunk valamennyi gyermek és tanuló részére
- figyelembe vesszük a gyermek, tanuló mindenekfelett álló érdekét
- kötelezőnek ismerjük el a bármilyen okból történő hátrányos megkülönböztetés tilalmát.

1.2. Célok

A magyarországi nemzetiségi nevelés-oktatás a magyar köznevelési rendszer szerves része, ezért minden nemzetiségi iskola alapvető célkitűzésének a kiindulópontja az azonos értékű, továbbfejleszthető alpműveltség biztosítása, továbbá a nemzetiségi tanulók esélyegyenlőségének garantálása. Intézményünk tevékenységét az alábbi célok határozzák meg:

- anyanyelven történő oktatás-nevelés;
- az anyanyelv mellett a magyar nyelvi és irodalmi kultúra magas szintű ápolása,
- a nemzetiségi tanulók esélyegyenlőségének biztosítása;
- az önazonosság megőrzése;
- a nemzetiségi kultúra megóvása, ápolása (kiemelt zenei – néptánc oktatás, hagyományaink átörökítő átadása);
- felkészítés a közép és az emelt szintű érettségi vizsgákra;

- figyelembe vesszük a gyermek, tanuló mindenekfelett álló érdekét.

1.3. Feladatok

Az 5/2020.(I.31.) Kormány rendelet alapján kiadott új Nemzeti Alaptanterv rendelkezéseinek és tartalmainak beillesztése felmenő rendszerben, ebben a tanévben az 1., 5. és 9. osztályban illetve a kerettantervekben meghatározott tartalmak évfolyamonkénti bontása és a helyi tantervek, tanmenetek szerinti oktatás fogantatása.

Nevelő és oktató munkánk feladata, hogy a felsorolt alapelvek, célok megvalósításához a szükséges személyi és tárgyi feltételeket biztosítsuk.

A megfelelő végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező szakemberek alkalmazására törekszünk, mind a pedagógusok, mind a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak tekintetében, szükség esetén, ha kell beiskolázással is.

Tárgyi feltételeink folyamatos javítása, a tan- és szaktantermek eszközeinek bővítése, iskolai könyvtárunk állományának folyamatos gazdagítása, a követelményekkel összhangban történő fejlesztése az intézmény arculatának megfelelően.

Kiemelt feladatunk az alapkészségek gyakoroltatása, elsajátítása, ami nélkülözhetetlen a tanulók tovább haladásában.

1.4. Eszközök

Céljaink megvalósítására az alábbi eszközök állnak rendelkezésünkre:

- tanítási órák
- tanórán kívüli foglalkozások (napközis és tanulószobai foglalkozások, sportkör, énekkar, szakkörök, tanulmányi versenyek,
- iskolai, kerületi, területi, országos tanulmányi versenyek, iskolanap, művészeti foglalkozások, erdei iskola, tanulmányi kirándulások)
- könyvtári szolgáltatás (rendhagyó irodalmi órák)
- közéleti tevékenységek (kulturális illetve nemzetiségi rendezvények, színház-múzeumlátogatások, szimpóziumokon való részvétel)
- ellenőrzés, értékelés a tanulásban - viselkedésben (a közösen kialakított szempontok alapján)

1.5. Eljárások

Iskolánkban a célközpontú stratégiákat és a szabályozás elméleti (adaptív oktatás, optimális elsajátítási hatékonyság) stratégiáit alkalmazzuk. Az oktatás során számtalan módszert alkalmazunk, a jelentősebb, több tantárgyban, a nevelőtestület által a mindennapi gyakorlatban alkalmazott pedagógiai módszerek:

- csoportmunka
- differenciálás
- erdei iskola, mint projekt
- népismeret, integrált oktatásban-, nevelésben
- munkáltatómódszer
- előkészítés, olvasás, vitafórum,

Az iskolai szabályzatok (SZMSZ, Házi rend) rögzítik azokat az elvárásokat, amelyek az intézményünkben dolgozók és tanulók számára kötelezőek. Valamennyi tanulói tevékenységet pedagógus felügyel, gyermekeket nem hagyhatunk/hagyunk felügyelet nélkül.

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Nevelő-oktató munkánk alapvető feladata a személyiség széleskörű fejlesztése. Szellemileg fogékony, érzelmileg gazdag és erkölcsileg egészséges életvitelre való nevelés és a magyarországi szerb nemzetiségi közösséghez való tartózkodás tudatának fejlesztése.

Törekszünk arra, hogy tanulóink:

- képessé váljanak fegyelmezetttségükkel a kudarcok leküzdésére,
- rendelkezzenek a megújulás és alkalmazkodás képességével,
- legyenek határozottak, toleránsak,
- legyenek következetesek, változásokra nyitottak,
- legyenek tanulni vágyó és tanulni tudó fiatalok,
- próbáljanak meg reális képet alkotni önmagukról és a világról,
- tudjanak tervezni és reális mérlegelés alapján dönteni,
- törekedjenek a világ megismerésére,
- váljanak olvasóvá,
- a társas kapcsolatok fontossága tudatosodjék bennük,
- tanulóink legyenek együttműködők,
- akarati nevelésükben fontos a személyiségük kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése,
- a kitartás a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

Fontos feladat a nemzeti-nemzetiségi nevelésben a szülőhely, a haza és a nemzetiségek múltjának és jelenének megismertetése, az emlékek (nemzeti, nemzetiségi) ápolása, megőrzése, megbecsülése, a kettős kötődés, identitástudat megőrzése.

Tanulóinknak tudniuk kell, hogy rendelkeznek állampolgári jogokkal és kötelességekkel.

A szülők szeretetére nevelésben el kell mélyítenünk a családi, családi közösség iránti tiszteletet, szeretetet.

Feladatunk az egészséges, egészséges életmódot gyakorló edzett személyiség kialakítása.

A diák ismerje meg önmagát, legyen célja, saját személyiségének alakítása a reális énkép megközelítése.

Ismerje a Köznevelési Törvényben meghatározott jogait és kötelezettségeit.

3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az egészségnevelés célja elősegíteni a tanulók egészségfejlesztési magatartásának és életvitelének kialakulását, hogy képes legyen saját egészségi állapotát nyomon követni, törekedjen egészsége megőrzésére és kerülje a veszélyeztető hatásokat. Segítse a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését, empátiát érezzen a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársai iránt.

3.1. Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

Az iskolán belüli egészségfejlesztés legfontosabb teendői a következők:

- Alakítsuk ki tanulóinkban az egészséges életmód iránti igényt.
- Tanulóink ismerjék meg - életkoruknak megfelelően - saját egészségi állapotukat.
- Ismerjék meg az egészséget károsító tényezőket és azok veszélyeit.
- Legyenek képesek elutasítani a számukra károsat, az egészség képviseljen értéket.
- Alakítsunk ki igényt az egészséges és tiszta környezet iránt.
- Egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása
- Testmozgás fontosságának tudatosítása

4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A tanuló rendelkezzen a társas emberi léthez nélkülözhetetlen szokások és magatartásmódok ismeretével és gyakorlatával. Jellemezze a tágabb és szűkebb haza szeretete, a nemzetiségi közösséghez való tartozás, érezzen és vállaljon felelősséget önmagáért, másokért, közösségéért. Feladatunk a tanulói közösségek megszervezése, azok alakítása, tervszerű fejlesztése. Tanulóinkat segítenünk kell a közösségi normák elfogadásában, a kezdeményező képességük fejlesztésében és az önkormányzás képességének kialakításában.

Szintén fontos feladatunk a szolidaritás, a segítőkészség, a demokratikus attitűd, a felelősség tudat, a kötelesség tudat, a türelmesség fejlesztése, a másság el és befogadása, a közösségi együttélés normáinak, kereteinek, tevékenységi rendszereinek kialakítása, ápolása és fejlesztése. A magyarországi szerb nemzetiségi közösséghez való tartozás tudatának fejlesztése.

Az osztályközösségek mellett a különböző iskolai csoportok, az Erdei Iskola, tanulmányi kirándulások, nemzetiségi rendezvények, hagyományaink ápolása is segíti a tanulóközösség arculatának formálását, mely az őszinteségen, a becsületességen és a közjóval való azonosuláson alapszik.

5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

5.1. A pedagógusok helyi feladatai

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- ✓ a tanítási órákra való felkészülés,
- ✓ a tanulók dolgozatainak javítása, a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- ✓ a megtartott tanítási órák dokumentálása,
- ✓ az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- ✓ érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- ✓ kísérletek összeállítása, dolgozatok összeállítása és értékelése,
- ✓ tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése, a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- ✓ tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- ✓ felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- ✓ iskolai kulturális programok szervezése,
- ✓ sportprogramok szervezése,
- ✓ osztályfőnöki feladatok ellátása,
- ✓ munkaközösség-vezetői feladatok ellátása,
- ✓ diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- ✓ az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- ✓ szülői értekezletek megtartása, fogadóórák megtartása,
- ✓ részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- ✓ részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- ✓ a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- ✓ tanulmányi kirándulások megszervezése,
- ✓ iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- ✓ iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- ✓ részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- ✓ tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- ✓ iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- ✓ szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- ✓ osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

5.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.

- Együttműködik az osztály diákbizottságával.
- Segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját.
- Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét.
- Figyelemmel kíséri az osztály magatartásának alakulását.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart. Félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése.
- Bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése.
- Hiányzások igazolása, segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában.
- Segíti a közös feladatok megoldását. Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.
- Részt vesz és szervezi a tanórán és az iskolán kívüli osztályprogramokat.
- Részt vesz és szervezi a nemzetiségi hagyományápoláshoz kötődő rendezvényeket.

6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység során célunk:

- segíteni a tanulók képességeinek kibontakoztatását, csökkenteni a hátrányokat,
- az általános alapműveltség praktikus ismeretekre épülő alapjainak elsajátítása,
- a tanulókat fogékonyá, befogadóvá tenni a környezet, a közvetlen meg tapasztalható természet és a társas kapcsolatok iránt,
- tág teret adni az életkornak, a fejlettségnek megfelelő gyermekjátéknak és mozgásnak,
- felkelteni a tanulók érdeklődését a tanulás, az IKT eszközök iránt
- a fejlődést gátló tényezők megszüntetése.

6.1. A sajátos nevelési igényű tanulókra vonatkozó pedagógiai tevékenységek

6.1.1. A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei

Az irányelv célja, hogy az sajátos nevelési igényű tanulók esetében a tartalmi szabályozás és gyermeki sajátosságok ugyanúgy összhangba kerüljenek, mint más gyermeknél. Elvárás, hogy a gyermekekben társadalmilag hasznos képességek alakuljanak ki. Igények:

- ✓ konstruktív életvezetésre való igény
- ✓ folyamatos tanulás igénye önfejlesztés igénye
- ✓ tolerancia, kommunikációs, kezdeményező képességek igénye
- ✓ idegen nyelvi kommunikációs képességek igénye

A nemzeti Köznevelési Törvényben meghatározott fejlesztési feladatok az SNI tanulókra is érvényesek. A gyerekek nem egyformák, meg kell adni a lehetőséget hogy egyéni képességeiknek megfelelően érhessék el az ismeretszerzési és neveltségi szintet.

Az ellátás közös elvei

- ✓ a sajátos nevelés igényű általános iskolás tanulók nappali rendszerű integrált nevelése, oktatása 1-8 évfolyamon /diszlexia, diszgráfia, diszkalkúlia, figyelemzavaros tanulók/
- ✓ számukra a köznevelési törvény biztosítja a különleges bánásmóddhoz, a speciális foglalkozáshoz való jogot, mely az intézményünk számára kötelezettséget jelent
- ✓ a tanulóknak egyéni szükségleteik szerint megfelelő feltételeket biztosítunk a tanulási esélyegyenlőségük megteremtéséhez, hátrányaik leküzdéséhez
- ✓ biztosítjuk az egyéni adottságok képességek szerinti tanulás lehetőségét, kialakítjuk az egyéni adottságok figyelembevételével az önálló tanulás képességét
- ✓ reális önismeret kialakításával segítjük a megfelelő továbbtanulási irány, pálya- ill. szakma kiválasztását
- ✓ a kommunikációs kultúra elsajátításával kialakítjuk a világban való eligazodás képességét
- ✓ fontos az érzelmi, akarati életük formálása
- ✓ segíteni kell tanulóinkat egyéni képességeinek kibontakoztatására
- ✓ a kudarc a másság elviselésére, feldolgozására is meg kell tanítani tanulóinkat
- ✓ a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás, szükség szerint bevonásuk a terápiába, partnerként való bevonásuk
- ✓ folyamatos kapcsolattartás a nevelési tanácsadóval, szakszolgálattal

6.1.2. A különleges bánásmód, tevékenység célja, feladatai

- ✓ a hiányzó és sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása
- ✓ ép funkciók bevonása, egyensúly megteremtése eszközök használata
- ✓ egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése

6.1.3. A különleges tevékenységet meghatározó tényezők

- a tanuló képességei, a kognitív funkció meglévő ismeretei
- a rehabilitációs- rehabilitációs szemlélet érvényesülése
- a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása
- alkalmazkodás a sajátos nevelési igény típusához, súlyosságához
- nyitott tanítási-tanulási folyamat
- a tanítási - tanulási programba való beépülés, a tantárgyak programjaiba való beépülés
- egyéni fejlesztési tervek, a tanítási órákba beépülő fejlesztő tevékenységek
- állandó, konzultáció, megfelelő kompetenciákkal rendelkező pedagógus alkalmazása
- tanulásszervezés egyik fő elve a tanulókhöz legoptimálisabban alkalmazkodó differenciálás, a feladatok kijelölése, megoldása, ellenőrzése, értékelése

A speciális tanulásszervezési megoldások alkalmazása nélkül nem valósíthatók meg a különleges bánásmódot igénylő tanulók, tanulási és egyéb problémákkal küzdő tanulók nevelésének, oktatásának feladatai

Cél: a megszerzett tudás mellé tanulóink sajátítsák el azokat a kommunikációs képességeket, melynek segítségével tudásukat hasznosítani tudják a mindennapi életük során.

- ✓ A gyermekekben alakuljon ki a reális önértékelés képessége, egészséges önbizalom, ill. teljesítmény orientált beállítódás.
- ✓ A non-verbális készségek fejlesztése által fejlődjön a szociális kommunikáció, ill. az érzelmek kifejezésének képessége.
- ✓ Segítsük elő az önálló ismeretszerző képesség kialakítását.
- ✓ Segítsük elő az informatika eszközök megfelelő alkalmazását az alpműveltség kialakításához.
- ✓ Segítsük elő a közösségi együttélés magatartás normáinak elsajátítását.
- ✓ Segítsük elő az önuralom, tolerancia kialakulást másokkal és önmagukkal szemben.
- ✓ Alakítsuk ki olvasási iránti kedvet.

✓ Alakuljon ki tanulóinkban számukra vonzó jövőkép, pozitív érzelmek környezetük iránt.

Kiemelt feladataink:

- ki kell szűrni, kik azok a tanulók akik tanulási kudarcban szenvednek /évismétlés, alulteljesítés/
- kell tárni a kudarc okait, igénybe kell venni a Nevelési Tanácsadó segítségét/
- szükség szerint élni kell a lassítás eszközeivel, hogy kialakuljanak azok a képességek, amelyek birtokában a többi évfolyamot évismétlés nélkül el tudja végezni a tanuló
- a tanítási órán az eltérő képességekhez alkalmazkodó óravezetést kell tervezni
- törekedni kell a megértést, ill. bevésést segítő szemléltető eszközök alkalmazására, és arra, hogy megfelelő házi feladatot kapjon a tanuló
- külön ki kell jelölni évfolyamonként a minimum tananyagot, amely a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges, a törvényben meghatározott órakeretek kiszámítása évfolyamonként
- a szakértői véleményben megfogalmazott javaslatok figyelembevétele
- a szakértői véleményben foglaltak igazgatói határozatban való betartása /mentességek, részleges mentességek, egyéni tanrend/, a tantárgyi felmentések méltányos elbírálása
- szoros együttműködés a Nevelési Tanácsadóval, illetve a Szakértői Szolgálattal
- a szülőkkal való kapcsolat fontossága:
 - elfogadás, reális helyzetértékelés, együttműködés elveinek figyelembe vételével,
 - a tanulás kötelesség, a tanulás igényesség fogalmainak kialakítása,
 - a szép helyes magyar beszéd igényének kialakítása, a trágár beszéd kerülése,
 - írásbeli munkájuk olvasható, igényes legyen, füzetek tükrözzék az igényesség elvét.

6.1.4. Sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

Kiemelt pedagógiai tennivalók:

- fejlesztő eljárások alkalmazása az egyéni bánásmód elveinek figyelembe vételével kompenzáló nevelés
- differenciálás fejlesztés, prevenció, reedukáció, felzárkóztatás, a gyerekek alapos megismerése, egyéni fejlesztési tervek, egyénre szabott haladási ütem megtervezése
- interszónális kapcsolatok fejlesztése, másodlagos magatartászavarok megelőzése, meglévők enyhítése figyelem fejlesztés
- nyelvi kreativitás fejlesztése – szövegértés, szókincs, grammatikai ismeretek, olvasási készség fejlesztése
- anyanyelvi kompetenciák fejlesztése az adott gyermeknél a tőle elvárható legmagasabb szint elérése érdekében
- matematikai ismeretek fejlesztése az alpműveletek készségszintű ismerete

Eljárások

- optimális osztálylétszám kialakítása, egyéni képességekhez igazodó tanulásszervezés
- a sérülés specifikus tünetek figyelembe vétele az osztályokba kerüléskor
- látás-hallás-mozgás információ csatorna hatékony alkalmazása a tananyag elsajátítás érdekében, a segédanyag sokszínűségének, változatos alkalmazásának elvei
- apró egymásra épülő lépések elvének és a nagyobb számú ismétlés elvének alkalmazása
- a számonkérés igazodjék a tanulók egyéni készségeihez. képességeihez
- a megerősítés, dicséret elvének fokozott alkalmazása, a felmentések pozitív elbírálása
- a differenciálás elvének figyelembe vétele a számonkéréseknél
- a segédeszközök alkalmazásának lehetőség szerinti biztosítása
- a digitális kompetencia fejlesztése, ill. az eszközök alkalmazásának lehetőségei
- az új fejlesztő eljárások megismerése, alkalmazása a tananyag elsajátítás során

- szülőkkal való együttműködés a siker érdekében
- kapcsolat a nevelési tanácsadóval ill. a szakszolgálattal

6.1.5. A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló fejlesztési alapelvei:

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakvéleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével történik. Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro, ill. makrotervezés) tájékoztatni kell az osztálymunkában résztvevő pedagógusokat, szaktanárokat, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökére.

Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat; indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből - az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.

Az iskolai nevelés, oktatás során **kiemelt feladatok:**

- a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása,
- a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
- a tanulás iránti motiváció és a kudarcűrő képesség növelése,
- a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

6.1.5.1. Diszlexiás tanulók fejlesztése

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus olvasászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás készségét, segítse az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a betűbiztonság és az összeolvasási készség kialakítása, fejlesztése,
- a fonológiai tudatosság kialakítása, a rövid távú emlékezetfejlesztése,
- az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,
- a testséma biztonságának kialakítása, téri, idői orientáció kialakítása téri és verbális szinten,
- vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- auditív, vizuális, motoros területek koordinált működtetése,
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analízis-szintetizáló módszerrel, szövegértés folyamatos fejlesztése,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával,
- gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával,
- az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

6.1.5.2. Diszortográfias tanulók fejlesztése

A fejlesztés célja:

- a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő helyesírási készségkialakítása,
- az anyanyelvi kompetencia kialakulása,
- az írott nyelv használatának életkori szintű alkalmazása.

A fejlesztés feladata:

- a fonológiai tudatosság kialakítása, beszédészlelési képesség fejlesztése,

- a rövidtávú emlékezet fejlesztése, a spontán és tollbamondás utáni írás javítása,
- a figyelemfejlesztés, önértékelési képesség fejlesztése, hibajavítás fejlesztése,
- szerialitás fejlesztése.

6.1.5.3. Diszgráfiás tanulók fejlesztése

A fejlesztés célja:

A tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő írás készséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

A fejlesztés feladatai:

- a mozgáskoordináció fejlesztése, a testséma biztonságának kialakítása,
- a vizuál-motoros koordináció fejlesztése,
- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása,
- különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés),
- írás alkalmával a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése.

6.1.5.4. Diszkalkúliás tanulók fejlesztése

A fejlesztés célja:

A tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a számolási-matematikai műveletek használatára az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein.

A fejlesztés feladatai:

- tér - idői relációk fejlesztése,
- a számostság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése,
- matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása,
- az észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
- a vizuális-téri tájékozódó rendszer fejlesztése,
- a matematikai relációk nyelvi megalapozása,
- a matematika-nyelv tudatosítása,
- a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedés,
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése,
- a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- a fokozott gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása,
- a diszkalkúlia, reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása,
- az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása,
- az egyéni bánásmód, differenciálás elvének fokozott alkalmazása szociális kompetencia, állandó fejlesztése a másággal elfogadtatása,
- empátia, önismeret,
- reális énkép kialakítása,
- interperszonális kapcsolatok fejlesztése,
- másodlagos magatartászavarok megelőzése, meglévő enyhítése
- figyelem, nyelvi kreativitás fejlesztése – szövegértés,
- szókincs, grammatikai ismeretek,

- olvasási készség fejlesztése, beszédhibák javítása,
- anyanyelvi kompetenciák fejlesztése az adott gyermeknél a tőle elvárható legmagasabb szint elérése érdekében.

Eljárások

- optimális osztálylétszám kialakítása,
- a sérülés specifikus tünetek figyelembe vétele az osztályokba kerüléskor,
- egyéni képességekhez igazodó tanulásszervezés,
- látás-hallás-mozgás információ csatorna hatékony alkalmazása a tananyag elsajátítás érdekében,
- a segédanyag sokszínűségének, változatos alkalmazásának elvei,
- apró egymásra épülő lépések elvének alkalmazása,
- a nagyobb számú ismétlés elvének alkalmazása,
- a számonkérés igazodjék a tanulók egyéni készségeihez, képességeihez,
- a megerősítés, dicséret elvének fokozott alkalmazása
- a differenciálás elvének figyelembe vétele a számonkéréseknél,
- a felmentések pozitív elbírálása,
- a segédeszközök alkalmazásának lehetőség szerinti biztosítása,
- a digitális kompetencia fejlesztése,
- az IKT eszközök alkalmazásának lehetőségei,
- az új fejlesztő eljárások megismerése, alkalmazása a tananyag elsajátítás során
- szülőkkel való együttműködés a siker érdekében,
- kapcsolat a nevelési tanácsadóval ill. a szakszolgálattal.

6.1.5.5. Hiperaktív és figyelemzavaros tanulók fejlesztése

A fejlesztés célja

- a figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése
- a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása,
- a szélsőséges megnyilvánulások leépítése,
- az önkontroll és az érzelmi egyensúly megteremtése

A fejlesztés feladatai

- speciális figyelem-tréning, figyelemfejlesztés
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése,
- ingerszegény környezet
- fokozott egyéni bánásmód
- önkontroll fejlesztése, önértékelési képesség fejlesztése
- feladatok idői megtervezése és kivitelezése
- motiválás fokozása, sikerélmény biztosítása,
- pozitív megerősítés, visszajelzések
- jutalmazási technikák bevonása
- együttműködés a családdal, szakemberekkel

6.2. A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek

Minden gyermek valamiben tehetséges. Pedagógusaink feladata felismerni és támogatni ezt, valamint feltárni a fejlesztés lehetőségeit. Gyakorlatunkban a frontális munka mellett differenciált, kiscsoportos és egyéni foglalkozások alkalmával lehetőség nyílik az egyéni képességek megismerésére és kibontakozására.

A szaktárgyi tanulmányok terén ezt külön feladatok: gyűjtőmunka, egy-egy téma önálló feldolgozása. Szakkörök, házi-, kerületi-, fővárosi- és országos tantárgyi versenyek

biztosítása. Fontos a tanulók felkészítése, ösztönzése, biztatása, előmenetelének figyelemmel kísérése. Segítjük a középiskolai, felsőoktatási beiskolázásnál a megfelelő iskolatípus kiválasztását.

A tevékenységek a következők:

- tehetséggondozás – OKTV-re, ÁTV-re való felkészítés
- levelező versenyfeladatok megoldása (Bendegúz, Matematikai kisokos stb.)
- képzőművészeti nevelés
- differenciált vizsgáztatás szerb nyelv és irodalom, történelem, földrajz (esetenként matematika, fizika és készség tantárgyakból)
- osztályvizsga szervezése szerb nyelvből
- alapozó zenei nevelés az óvodában, zenei nevelés – tehetséggondozás
- tehetségkutató (szaktanár-osztályfőnök)
- külső együttműködés (felkészítő táborok, diákkörök)

6.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

A felzárkóztatás kiindulása mindig a tanulási nehézségek okainak feltárásával kezdődjön. Ez nem csak az osztályfőnök és a fejlesztő pedagógusok feladatköre, hanem mindnyájunk felelőssége.

A felzárkóztatás alapja a bizalom és az önbizalom erősítése a munkakapcsolatban. Ezek nélkül nincs hatékony fejlesztés. Személyre szabott feladatokkal segítjük a nehézségekkel küzdő tanulókat. Fontos, hogy szintjükhöz mérjük a követelményt.

A fokozatosság elve alapján nehezülhetnek ezek a feladatok. A problémák korai feltárása érdekében alsós pedagógusunk minden év decemberéig elvégzi a DIFER felmérést elsős tanulóinkkal.

6.4. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

A beilleszkedési és magatartási gondokkal küzdő tanulók esetében a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez legfontosabb feladatunk a prevenció és a folyamatos gondozás.

A családból érkezettek közösségi nevelése, integrálás a más iskolából érkezett tanulók esetében, egyénre szabott időkeret és követelményszint szerint valósul meg. A tanulási és magatartási nehézségekkel küzdők hatékonyabb segítése gyermek és ifjúságvédelmi felelős bevonásával és támogatásával történik.

A felsorolt folyamatok részét képezi a szűrés és a diagnosztizálás. Nevelési tanácsadóval történt egyeztetést követően a tanuló, mentesülhet egyes tantárgyak, azok részei, értékelése, minősítése alól. A segítség kis létszámú csoportos foglalkozások, egyéni elbeszélgetések, foglalkozások keretein belül valósul meg.

Intézményünk gyógypedagógus végzettségű fejlesztő pedagógusai, (kettő) továbbképzések keretében vettek részt a speciális feladatellátásra való felkészítésben. Szülőknek és kollégáknak is tanácsadással szolgálnak, szükség esetén további, speciális vizsgálatokat kezdeményeznek.

6.5. A gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátása

Tanulóink sokféle családi és szociális háttérrel rendelkeznek. Szakképzett gyermekvédelmi felelősünk koordinálja az osztályfőnökök és a szaktanárok felderítő és megelőző munkáját. Az iskola összes nevelője figyelemmel kíséri az érintett gyermekek és családok sorsát.

Elsősorban a megelőzésre helyezzük a hangsúlyt, ennek érdekében:

- tudatosan tanórán és tanórán kívüli tevékenységek során fejlesztjük tanulóink szociális kompetenciáit,

- egyénre szabott nevelést, oktatást valósítunk meg,
- fokozott figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókra,
- tájékoztatjuk a családokat a törvény adta család- és gyermekvédelem lehetőségeiről.

6.6. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Az utóbbi években szignifikánsan növekedik a beiskolázási tanulólétszám, ugyanakkor növekszik az egyre nehezebb körülmények között élő tanulóink száma is. Mi is ismerjük a jelenséget, és különböző módon segítjük hátrányos helyzetű tanulóink beilleszkedését, folyamatos fejlődését. Ez a feladat igényli a legtöbb tapintatot. A mai társadalomban az emberek illetve a családok anyagi helyzete különböző.

Az intézményünkben tanuló szociális hátrányokkal küzdő gyerekeknél különös figyelmet kell fordítani a hátránytípusok hierarchizálódására, különösen arra, hogy mely hátrányok kezelése mutat nagyobb esélyt az integrációra, valamint vizsgálni azokat az eseteket, amelyekben a szociális hátrányokkal küzdő tanuló sikerrel küzdi le az iskolázás, a továbbtanulás, a pályaválasztás akadályait.

A szülő nehezen nyilatkozik anyagi gondjairól, sokszor a pedagógus veszi észre, hogy a család problémával küzd. Az év eleji tanszervásárlás, a havi ebédbefizetések, kirándulások több szülőnek gondot okoznak. Az otthoni gondok mindig kihatnak a tanuló tanulmányi munkájára, sőt magatartására is.

Ez a legfontosabb jelzés a pedagógus számára. Amennyiben otthon a gondok sokasodnak, a szülők is türelmetlenebbek, nyugtalanabb háttérből kerül hozzánk a tanuló. Célunk segíteni azon tanulóink beilleszkedését az iskolai környezetbe, akik szociális körülményeiket tekintve – akár átmenetileg is – hátrányos helyzetűek. Mindezek ismeretében tudjuk megtervezni minden év végén a következő tanév során ezen tevékenységi körön belül várható feladatokat. Fontos feladat, hogy a családokat partnerként vonjuk be az iskolai folyamatokba, döntésekbe. El kell érniük, hogy bizalommal fordulhassanak bármelyik kollegához, ha segítséget igényelnek.

Gyermekvédelmi felelőseink és az osztályfőnök együttműködése itt még fontosabb, a bizalom megteremtése a diszkrét segítségnyújtáson múlik. A szociálisan hátrányos helyzetben élő gyermekeinknél fokozottan ügyelünk a következő kompetenciaterületek fejlesztése, amelyek a későbbi társadalmi beilleszkedésüket, szocializációjukat segíti elő.

Anyanyelvi kommunikáció:

Önálló szövegértés, szövegalkotás, gondolatok, vélemény megfogalmazása szóban írásban

Matematikai kompetencia:

Alapvető, gyakorlati számolási és gondolkodási képességek kialakítása, amelyek konkrét élethelyzetek megoldására készítik fel.

Digitális kompetencia:

Információkeresés

Szociális és állampolgári kompetencia:

Konfliktusmegoldás, közügyekben való eligazodás segítsége, frusztráció kezelése, egyéni és közérdek tisztelete

A kitűzött cél megvalósítására érdekében a felsorolt feladatok, tevékenység során a következő eszközöket és módszereket alkalmazhatjuk illetve juttatásokat biztosíthatjuk:

kollégiumi elhelyezés, személyi higiénés nevelés, anyagi háttérrel biztosító lehetőségek, támogatások (taneszköz, díjkompenzáció), környezeti higiénés nevelés, az önkiszolgálással kapcsolatos feladatok, szemléltetés, bemutatás biztosítása, a megfigyelések szóbeli megfogalmazása, fogalmi készlet és szókincs növelése, a fejlődést gátló tényezők

megszüntetése, kötődés tanulótársaihoz, segítőkészség, együttműködés, kommunikációs képesség segítése, információhoz jutás segítése, könyvtárhasználat megtanítása (lexikonok, szótárak, kézikönyvek), fokozottabb együttműködés a napközi otthonos nevelőkkel, ösztöndíj és egyéb pályázatok, támogatások biztosítása (szerb kisebbségi szervezetek bevonásával)

7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

A tanulók az intézményi döntési folyamatban való részvételét a Diákönkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzata részletesen tartalmazza.

A diákönkormányzat döntési jogköre

A Diákönkormányzat döntési jogkörét csak a nevelőtestület véleményének kikérésével gyakorolhatja. A nevelőtestület véleményét - a döntést igénylő ügyben - a Diákönkormányzat ülése előtt legalább 15 nappal ki kell kérni. A nevelőtestület véleményezési jogával a Diákönkormányzat ülésének kezdetéig, illetve magán az ülésen élhet. (A nevelőtestület véleménye a diákönkormányzat döntésére nézve nem kötelező.) A DÖK segítő tanár segítségével rendszeresen ülésezik, tagjai az osztályok által választott DÖK felelősök. A diákok kéréseit, problémáit közvetítik az iskola vezetősége felé. A Diákönkormányzat delegáltakat küld az Iskolaszékbe. Segítséget nyújt a diákprogramok szervezésében.

A Diákönkormányzat joga, hogy döntsön:

- saját működéséről, a működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról, egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- a Diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, valamint a tájékoztatási rendszer szerkesztősége tanuló vezetőjének, munkatársainak megbízásáról.

A Diákönkormányzat - a fentiekén túl - dönthet:

- munkatervének elfogadásáról, tisztségviselőinek megválasztásáról, külső segítők felkéréséről.

A Diákönkormányzat vélemény-nyilvánítási jogköre

A Diákönkormányzat véleményezési joga azt jelenti, hogy azokban a kérdésekben, melyekben ilyen jogköre van, nem hozható döntés a véleményének kikérése előtt. A véleményezési jogkörben adott vélemény a döntéshozóra nézve nem kötelező, de jogsértést követ el akkor, ha a véleményeztetést elmulasztja. A Diákönkormányzat vélemény-nyilvánítási jogköre kiterjed az intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésre így a következőkre is:

- az intézmény megszüntetésével, átszervezésével, feladatváltásával, nevének megállapításával,
- az intézmény költségvetésének meghatározásával és módosításával,
- az intézmény vezetőjének megbízásával és megbízatásának visszavonásával kapcsolatos
- az intézmény végleges döntés meghozása előtti - döntések véleményezésére,
- a tanulók fegyelmi eljárása során hozott fegyelmi büntetésre,
- az intézmény munkatervéhez kapcsolódóan a tanulókat érintő programokra.

A Diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt, a tanulók többségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámoló elkészítéséhez, elfogadásához,
- a választható tantárgyakról, az érettségi felkészítésről,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,
- az egyéb foglalkozások formáinak meghatározásához,
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,

- az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben.

A diákönkormányzat javaslattételi jogköre

A diákönkormányzat javaslattételi jogköre kiterjed azokra a területekre, melyekre vonatkozóan vélemény-nyilvánítási jogkörrel rendelkezik.

A diákönkormányzat kezdeményezési jogköre

A diákönkormányzat kezdeményezheti a nevelőtestületi értekezlet összehívását.

8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

8.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A diákokkal való kapcsolattartás elsődlegesen a mindennapi érintkezés során történik a tanítási órákon, az órák közti szünetekben, a tanítás előtt és után. A diákok bármely tanárukat megkereshetik javaslataikkal és egyéni gondjaikkal, személyükről és az osztályközösségről információkat kérhetnek tőlük és az iskola vezetőitől. A diákok személyét érintő problémákkal elsődlegesen az osztályfőnök és a szaktanárok foglalkoznak. A diákok többségét, vagy jelentős részét érintő információk közlésére illetve cséréjére a következő fórumokat működteti az iskola illetve a Diákönkormányzat:

Osztályfőnöki óra

A diákokat az osztályfőnök és az osztálytitkár rendszeresen tájékoztatják az őket érintő eseményekről, eredményekről, tervekről.

Diákönkormányzati ülés

A diákönkormányzat szükség szerint, de a tanév minden félévében egy alkalommal ülést tart, ahol az osztálytitkárok a DÖK vezetővel megbeszélik az aktuális feladatokat, döntenek, véleményt alkotnak. A Diákönkormányzat képviselői részt vesznek a diákok többségét érintő változások előtt a tanári értekezleten, vagy vezetőségi értekezleten, iskolai diákfórumot szerveznek a kerületi, fővárosi és országos diákszövetség előtt. A DÖK segítő tanár folyamatos kapcsolatot tart az iskola vezetésével, továbbítja a diákok kéréseit. A pedagógusok aktívan részt vesznek a különböző diákrendezvényeken (farsang, DÖK nap, osztályrendezvény, kirándulás). A diákokat bevonjuk az intézmény pedagógiai munkájának értékelésébe.

Diákközgyűlés

A diákönkormányzat működésének - és a tanulói jogok érvényesülésének - áttekintése érdekében évente legalább egy alkalommal Diákközgyűlést kell szervezni. A diákközgyűlésen joga van minden diáknak megjelenni, kérdéseket feltenni, elmondani javaslatait elsősorban a diákönkormányzat működésével, valamint a tanulói jogok érvényesülésével kapcsolatban. A diákközgyűlés időpontját, az ülést megelőző legalább 15 nappal ki kell hirdetni. A diákönkormányzat köteles tevékenységéről, gazdálkodásáról beszámolni a diákközgyűlés számára. A diákközgyűlésen a tanulók a velük és az intézménnyel kapcsolatos ügyekben kérdéseket intézhetnek a diákönkormányzat, illetve az intézmény vezetéséhez.

8.2 A szülők közösségét érintő együttműködési formák:

Iskolánk akkor működik még eredményesebben, ha tanulóink érdeklődésére épít és figyelembe veszi a szülő érdekeit is. A gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és pedagógus közösségünk koordinált, aktív együttműködése.

Ezen együttműködés:

- ✓ alapja a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség;
- ✓ megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és koordinált pedagógiai tevékenység
- ✓ feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás.

A szülőkkel való kapcsolattartáshoz az alábbiakkal járulunk hozzá:

- ✓ nyílt napok, nyílt órák szervezése

- ✓ rendszeres tájékoztatás tanulóink előmeneteléről, magatartásáról
- ✓ előre tervezett plenáris szülői értekezletek (évente 2 alkalommal)
- ✓ rendkívüli szülői értekezletek, fogadóórák, egyéni fogadóórák egyeztetett időpontban
- ✓ előadások szervezése igényelt téma szerint, pályaválasztási tanácsadás, családlátogatás
- ✓ gyermekvédelmi felelősök szociális és nevelési problémákban nyújtott támogatása
- ✓ rendezvények (évnnyitó, ünnepélyek, iskolanap, versenyek, jelmezbál, kirándulás, gyermeknap, szalagavató, gólyabál, ballagások, hagyományok hete, bemutatók, tanévzáró), Iskolaszék, szülői közösségek, szóbeli és írásbeli tájékoztatása.

Fogadó óra

Valamennyi kolléga előre meghatározott időpontban, a tanév helyi rendjében meghatározott fogadó órák keretében áll a szülők rendelkezésére, hogy naprakészen tudják megbeszélni az esetleges problémákat.

Szülői értekezlet

Az iskola éves munkatervébe beütemezett szülői értekezletek feladata, hogy tájékoztassák a szülőket gyermekük előmeneteléről, az osztály aktuális problémáiról, az osztályban és az iskolában jelentkező feladatokról.

A szülői értekezleten minden alkalommal nevelési kérdések is előkerülnek, valamint áttekintő képet ad az osztályfőnök osztálya neveltségi szintjének alakulásáról. Szülői értekezletet évente legalább két alkalommal tartunk. Ha az osztály helyzete, problémái, a csoport előtt álló feladatok azt indokolják, az iskola igazgatója rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze a szülők tájékoztatására, a problémák közös megoldási lehetőségének megtalálására.

A szülők írásos tájékoztatása

A szülőket folyamatosan értesítjük tanítványunk előrehaladásáról, hiányzásáról, késéseiről, valamint a személyét érintő dicsérő és elmarasztaló intézkedésekről az elektronikus/digitális napló révén, valamint postai úton. A tanuló félévi és év végi eredményeiről a szülő tájékoztatást kap a félévi értesítő és az év végi bizonyítvány révén. Az iskola minden jelentős intézkedését írásban közli a szülőkkel a honlapon keresztül, vagy egyéb elektronikus formában. Az osztályfőnök folyamatosan figyelemmel kíséri a diákoknak beírt osztályzatokat, a tanulói hiányzásokat és késéseket.

A Köznevelési törvény hatályos előírása szerint a szülőket a tanév végén tájékoztatjuk azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz. Tájékoztatjuk őket továbbá az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és más felszerelésekről, valamint arról is, hogy az iskola milyen segítséget tud nyújtani a szülői kiadások csökkentéséhez.

Nyílt nap

A nyílt napot az iskolába készülő új tanulók számára szervezi az intézmény igazgatósága és tanszervelete. Célja bepillantást adni az iskola életébe, információt adni az intézmény által indított osztályokról, a képzés formájáról és tartalmáról, a nyelvoktatásról. A nyílt napon szülők és pedagógusok is részt vehetnek. Nyílt napot szervezünk a leendő kis elsősök és szüleik számára, ahol a foglalkozásokon bepillantást nyerhetnek az alsó tagozaton folyó nevelő- oktató munka sokszínűségébe.

A szülői szervezet

A szülői szervezet célja a legaktívabb szülőkből álló közösség megalkotása, amely átfogja az iskola működésének egészét. A szülői szervezet annak szervezeti és működési szabályzatában foglaltak szerint épül fel és működik. Vezetőjét a szülői szervezet maga választja az intézménybe járó diákok szülői közül. A munka koordinálását az igazgató által megbízott

igazgató helyettes végzi. A szülői szervezet véleményt nyilváníthat, információt kérhet az intézményt érintő kérdésben, a köznevelési törvény szerint. Feladata az iskola hagyományrendszerében szereplő események lebonyolításában való közreműködés is.

Az Iskolaszék

Az Iskolaszék a pedagógusok, szülők és a diákok együttes épviseletét látja el. Kikérjük véleményét az iskola nevelő-oktató munkáját érintő fontos változásokban. Az Iskolaszék vezetőjével az iskola igazgatója folyamatos kapcsolatot tart fenn.

Az Iskolai Szenátus

Az intézményben folyó pedagógiai munka, az oktatás hatékonyságának növelése, a szerb nemzetiségi intézmények, szervezetek körében az intézmény szerepének megerősítése érdekében tevékenykedik az Iskolai Szenátus. Az Iskolai Szenátus az intézmény működését, szakmai munkáját véleményezési, és tanácsadói jogkörrel segítő tanács. Az Iskolai Szenátus tagságát az osztályok által delegált egy-egy szülő, a Nikola Tesla Szerb Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Diákotthon mindenkori igazgatója, a Szerb Országos Önkormányzat egy képviselője, a Fővárosi Szerb Önkormányzat egy képviselője, a Pest Megyei Szerb Önkormányzat egy képviselője, a Budai Szerb Ortodox Püspökség egy küldötte, a Szerb Pedagógiai és Módszertani Intézet mindenkori igazgatója, a Szerb Iskoláért Alapítvány Kuratóriumának egy tagja, a Közalkalmazotti Tanács egy delegáltja illetve a szerb nemzetiséghez kötődő médiumok egy képviselője alkotja.

8.3. Kapcsolattartás a szervezeti egységek pedagógusai között

A kollégiumi nevelőtanárokkal az osztályfőnökök tartják a kapcsolatot. Az osztályfőnök a tanuló hiányzása esetén felveszi a kapcsolatot a kollégiumi nevelőtanárral, lehetőséget biztosít számára, hogy megismerje a diák tanulmányi előmenetelét. Szükség esetén személyes konzultációk során egyeztetik nevelési módszereiket.

8.4. Kapcsolattartás az intézmény partnereivel

A partnerszervezetekkel való együttműködés fejlesztése érdekében az együttműködés során kiemelt figyelmet kell fordítani a közös munka eredményességének értékelésére, a partnerszervezetek és a diákság jogainak gyakorlására. Amennyiben akár egyetlen területen a rendellenes működés, a kapcsolatok lazulásának jelei mutatkoznak, tárgyalásokat kell kezdeményezni az érintett partnerszervezettel az együttműködésben mutatkozó gondok feltárására, a szabályozó rendszer módosítására.

Hatósági, felügyeleti, szakmai partnerek

- EMMI Köznevelésért Felelős Államtitkárság
- Miniszterelnökség Egyházi és Nemzetiségi Kapcsolatokért Felelős Államtitkársággal
- Oktatási Hivatal,
- Oktatás Fejlesztő Intézet

Nemzetiségi partnerek

- Szerb Oktatási és Módszertani Központ
- Szerb Kulturális és Média Nonprofit Kft.
- Budai Szerb Ortodox Egyházmegyei Főhatóság
- Pesti Szerb Ortodox Egyházközség
- helyi nemzetiségi önkormányzatok,
- Szerb Színház,
- Srpske Nedeljne Novine,
- MTVA Nemzetiségi Főszerkesztősége

- . Magyar Rádió Nemzetiségi Főszerkesztősége
- Magyarországi Szerb Kulturális és Dokumentációs Központ,
- Pest Megyei Szerb Nemzetiségi Önkormányzat
- Fővárosi Szerb Önkormányzat

Iskolák közötti együttműködés

- fővárosi nemzetiségi iskolák
- hazai szerb iskolák,
- anyaországbeli oktatási intézmények

9. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai, a szóbeli felvételi vizsga követelményei

9.1. A vizsgaszabályzat hatálya

A tanulmányok alatti vizsgák vizsgaszabályzatának hatálya kiterjed az intézmény valamennyi diákjára, a nevelőtestület tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra, különbözeti vizsgákra, javítóvizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik, akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít, akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Az a tanuló, aki a tanév végén legfeljebb két tantárgyból „elégtelen” osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet. Ha a tanuló év végén kettőnél több tantárgyból kapott elégtelen osztályzatot, egy ízben évfolyamot ismételhet. Különösen indokolt esetben (pl.: tartós betegség, családi ok). A nevelőtestület engedélyével javítóvizsgát tehet az a tanuló is, aki kettőnél több tantárgyból kapott „elégtelen” minősítést. A nevelőtestület szakmai szempontból is mérlegelheti, hogy a javítóvizsga engedélyezése esetén a tanuló képes-e megtanulni a nyári szünet alatt a három tantárgy anyagát legalább „elégséges” szinten. A tanuló az 1-3. évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismételésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudja teljesíteni. E rendelkezést kell alkalmazni – iskolatípustól és évfolyamtól függetlenül – az idegen nyelv tekintetében is, az idegen nyelv tanulásának első évében. A tanuló – kiskorú esetén a szülő – kérésére az igazgató akkor is engedélyezheti az évfolyamismétlést, ha a tanuló egyébként felsőbb évfolyamra léphetne. A szülő kérésére az 1-4. évfolyamon engedélyezni kell az évfolyam megismétlését.

a, Javítóvizsgát tehet az a tanuló, aki év végén elégtelen osztályzatot kapott.

b, Különbözeti vizsgát kell tennie annak a tanulónak, aki másik iskolából érkezik intézményünkbe és az általa eddig tanultak és az általunk eddig tanítottak között különbség van tartalmi vagy tantárgyi területen.

c, Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak akkor, ha:

- 1, egyéni tanrend miatt felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól
- 2, engedélyezték számára, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- 3, egy tantárgyból előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni és a tantárgy tanulmányi ideje az érettségiig nem fejeződött be (pl. idegen nyelv)
- 4, A tanuló igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen meghaladja a 250 órát év végén nem

osztályozható egyetlen tantárgyból sem, kivéve ha a nevelőtestület engedélyezi számára, hogy osztályozó vizsgát tegyen.

- 5, A tanuló igazolt és igazolatlan hiányzása együttesen egy tantárgyból meghaladja a megtartott órák 30%-át és az adott tantárgyból nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.
- 6, A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a harminc tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett a 20/2012 EMMI rend 51.§ (3) bekezdésben meghatározott értesítési kötelezettségének.
- 7, Az igazgató – indokolt esetben – egy teljes évfolyam minden tantárgyából vagy egyes tantárgyakból osztályozó vizsgára adhat engedélyt. (Lásd feljebb és a vonatkozó jogszabályokat.)

Az osztályozó vizsga írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsgából áll. Az írásbeli vizsga időtartama:

- anyanyelv és irodalomból, magyar nyelv és irodalomból, matematikából 2 tanítási óra
- idegen nyelvből, történelemből, fizikából, kémiából, biológiából, környezetismeretből, természetismeretből és földrajzból 1 tanítási óra (45 perc)
- a felsorolt tantárgyakból bizottság előtt szóbeli vizsgát is kell tenni.

Amennyiben szükséges, a többi tantárgyból osztályozó vizsgát tenni, a következők érvényesek:

- a testnevelésből gyakorlati, informatikából (számítástechnika), rajz és vizuális kultúra, ének-zene, technika és életvitel tantárgyakból gyakorlati és szóbeli vizsga van. A szóbeli vizsgát bizottság előtt kell tenni.

A magasabb évfolyamra történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- Az iskolaigazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
- Az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítette;
- Egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott
- A mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák 31 %-át meghaladja, és a nevelőtestület engedélyezi az osztályozó vizsgát

A 250 óránál többet mulasztott tanulók és magántanulók esetében az osztályozó vizsga tantárgyai

- 1-4. évfolyam: anyanyelv és irodalom, magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret
- 5-6. évfolyamon: anyanyelv és irodalom, magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem természetismeret
- 7-8. évfolyamon: anyanyelv és irodalom, magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, fizika, biológia, kémia, földrajz, idegen nyelv
- 9-10. évfolyam: ua., mint a 7-8. évfolyamoknál
- 11-12. évfolyam: anyanyelv és irodalom, magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, fizika, biológia, idegen nyelv

A 2. és 3. pontok esetén az osztályozó vizsgára jelentkezést kell benyújtani az intézmény igazgatójához. A 18 évnél fiatalabb tanuló esetén a szülő által írt kérvény fogadható el.

A kérelemben legyen benne:

A tantárgy neve, az évfolyam(ok) és a szaktanár neve. A tanulmányi idő rövidítésére /két évfolyam anyagának teljesítése egy év alatt/ valamennyi tantárgyból a törvény szerint lehetőség van. Erre engedélyt a tanuló és gondviselője közös kérésére az igazgató adhat, figyelembe véve az illetékes szaktanár véleményét. Az igazgató engedély megadásával egyidejűleg előírja a szükséges osztályozó vizsga részeit és időpontját. Előrehozott érettségi vizsgát és a tanulmányi idő rövidítését csak az adott tantárgyból kiemelkedően teljesítő tanulóknak javasoljuk.

d, Különbözeti vizsgák

1. A különbözeti vizsgára tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni. Szükség szerint, tanulói átvétel miatt ettől el lehet térni.
2. Osztályozó vizsgát szervez az iskola az érettségi vizsgaidőszakot megelőzően minden tanév szeptember-október és április hónapjában, szükség esetén más időpontban is. Az osztályozó vizsgára jelentkezést az igazgatóhelyettesnek kell benyújtani. Az osztályozó vizsga követelményeit a jelentkezést követően kapja meg a tanuló.
3. A különbözeti és osztályozó vizsga javítóvizsgáját a vizsgát követő egy hónapon belül meg kell szervezni. A vizsga és a javítóvizsga között legalább két hétnek (14 napnak) el kell telnie.
4. Javítóvizsga letételére az augusztus 25-től augusztus 31-ig terjedő időszakban kell időpontot kijelölni. A javítóvizsga pontos időpontját az adott tanév rendje határozza meg.
5. A vizsgák időpontjáról a tanulókat írásban tájékoztatni kell. A javítóvizsga időpontját a helyben szokásos módon hozzuk nyilvánosságra.
6. A tanulóknak a méltányossági alapon megkért vizsgákra a kérelmet írásban kell benyújtani, az igazgatónak címezve. A kérelemre írásbeli határozattal kell válaszolni, amelyet a kérelem benyújtása után legkésőbb 15 munkanappal el kell juttatni a kérelmezőhöz, kiskorú tanuló esetén a gondviselőhöz.

A vizsgabizottság

A tanulmányok alatti vizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni

1. A vizsgabizottság elnöke felel a vizsga szakszerű és törvényes megtartásáért, a vizsgabizottság törvényes működéséért. Az iskola igazgatójának feladatai különösen:
 - a, meggyőződik arról, hogy a vizsgázó teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, és szükség esetén kezdeményezi a vizsgáról való kizárását annak, aki nem teljesítette azokat,
 - b, vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,
 - c, átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
 - d, a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.
2. A vizsgabizottság elnöke, feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja.
3. A vizsgabizottság munkáját az igazgató készíti elő. Az igazgató felel a vizsga törvényes előkészítéséért, zavartalan lebonyolításáért. Az igazgató feladata különösen:
 - a, dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a szabályzat nem utal más jogkörébe,
 - b, kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
 - c, gondoskodik arról, hogy a vizsgára jelentkezők, a vizsgabizottság tagjai, a vizsgabizottság jegyzője, a felügyelő tanárok megismerhessék a vizsgaszabályzatot, a vizsga lebonyolításának rendjét és ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
 - d, megszervezi a vizsgaeredmények kihirdetését, ellenőrzi a törzslapok és bizonyítványok egyeztetését, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja és aláírhatja a vizsga iratait,
 - e, minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.
4. Az igazgató feladatainak ellátásában közreműködhet - az igazgató megbízása alapján - az igazgató helyettese vagy más megbízottja.

9.2. A tanulmányi vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend

A magasabb évfolyamra lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben „A továbbhaladás feltételei„ c. fejezetében meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette, illetve „mentesítve” minősítést kapott. Az egyes tanulók, és végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló

magasabb évfolyamba lépéséről. A félévi és év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az 1. évfolyamon – félévkor és évvégén, továbbá a 2. évfolyamon félévkor – szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul. A 2-12. évfolyamon minden tantárgyból az „elégéses” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz. Az első évfolyamra felvett tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi – szakértői és rehabilitációs bizottság nagy nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján – az igazgató mentesíti az értékelés és minősítés alól, vagy részére egyéni továbbhaladást engedélyez. Ha a tanulót mentesítették az értékelés és minősítés alól, az első évfolyamot a többi tanulóval azonos osztályban előkészítő évfolyamként végzi és fejezi be. A vizsga reggel 8 óra előtt nem kezdhető el és legfeljebb 17 óráig tarthat. Az osztályozó vizsga napján a tanulónak a vizsga megkezdése előtt 1 óra pihenő időt biztosítunk.

Az írásbeli vizsga

1. Az írásbeli vizsga megszervezéséhez az igazgatónak ki kell jelölnie azt az épületrészt (helyiségcsoportot), amelynek felügyelete megfelelő módon biztosítható. Az írásbeli vizsga időtartama alatt a vizsgázók részére elkülönített épületrészbe (helyiségcsoportba) a vizsgázókon, a vizsgabizottság tagjain, a felügyelő tanáron és a vizsgabizottság jegyzőjén kívül csak az igazgató engedélyével lehet belépni.
2. A vizsgateremben az ülésrendet a vizsganap kezdetekor a felügyelő tanár - az előzetes csoportbeosztás szerint - úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák és ne segíthessék.
3. A vizsganap kezdetekor a felügyelő tanár a vizsgateremben megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tételleket. A tételhirdetéskor a vizsgázók közül csak a vizsgázásra kijelölt csoport tagjai lehetnek jelen.
4. a vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez útbaigazítás, segítség nem adható.
5. Az írásbeli vizsgán csak az iskola bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban: feladatlap) lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával (golyóstollal) kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja a számítógép használatát. Valamennyi vizsgatárgy egy-egy feladatlapját a vizsga jegyzőkönyvéhez kell csatolni.
6. Az íróeszközökről és az általános követelményekben felsorolt segédeszközökről a vizsgázók gondoskodnak; azokat egymás között nem cserélhetik.
7. A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteteti nevét, a vizsganap keltét, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni
8. Ha az írásbeli vizsgát bármilyen esemény megzavarja, a kiesett idővel a rendelkezésre álló időt meg kell növelni.
9. A 20/2012.(VIII.31) EMMI rendelet 68.§ (4) bekezdése alapján a sajátos nevelési igényű vizsgázó szakértői bizottság szakértői véleményével magalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján
 - a, a vizsgára meghatározott időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
 - b, lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt (pl. számítógép) használja,
 - c, engedélyezni kell, hogy írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát vagy szóbeli vizsgát írásban tegyen.
10. A vizsgateremben és a folyosón gondoskodni kell az állandó felügyeletről. A felügyelő tanárok az igazgató által előre megállapított sorrendben, óránként váltják egymást.
11. A felügyelő tanár feladata annak megakadályozása, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használjon, társaitól vagy más személytől segítséget vegyen igénybe.
12. A vizsgázóknak az írásbeli vizsga alatt a helyiséget csak indokolt esetben lehet elhagyniuk,

s lehetőleg egyidejűleg csak egynek. A helyiséget elhagyó vizsgázó átadja feladatlapját a felügyelő tanárnak, aki a távozás és a visszaérkezés pontos idejét - azon a helyen, ahol az írásbeli munka félbemaradt - arra rávezeti.

13. Az írásbeli feladatokra adott megoldás kidolgozásának befejezése után a vizsgázó a megoldást tartalmazó feladatlapot, valamennyi átvett, s üresen maradt, valamint a piszkozatot tartalmazó feladatlapot átadja a felügyelő tanárnak, és távozik a vizsga részére elkülönített épületrészből. A vizsgázó a piszkozatot tartalmazó feladatlapot áthúzva adja át a felügyelő tanárnak. A felügyelő tanár az átvett feladatlapon, valamint a jegyzőkönyvben feljegyzi és aláírja a befejezés időpontját, az üres oldalakat áthúzza, és aláírásával látja el.

14. A felügyelő tanárok az írásbeli vizsgáról jegyzőkönyvet vezetnek.

15. Ha a felügyelő tanár az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A felügyelő tanár a folyosón lévő felügyelő tanár útján értesíti az igazgatót.

16. Az igazgató az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést. Megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a vizsgázó és a felügyelő tanár nyilatkozatát, továbbá minden olyan eseményt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a felügyelő tanár, az iskola igazgatója és a vizsgázó írja alá. A vizsgázó külön véleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.

17. Az igazgató az írásbeli vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket és a feladatlapokat - az üres és a piszkozatokat tartalmazó feladatlapokkal együtt - a kidolgozási idő lejártával átveszi a felügyelő tanároktól. A jegyzőkönyveket aláírásával - az időpont feltüntetésével - lezárja és a vizsgairatokhoz mellékeli. A feladatlapokat elbírálás céljából átadja a szaktanárnak.

18. Ha a vizsgázó az írásbeli vizsgáról fel nem róható okból elkésik, távol marad, a vizsgáról engedéllyel eltávozik mielőtt a válaszadást befejezné, az adott vizsgatantárgyból pótvizsgát tehet.

19. Ha a vizsgázó az írásbeli vizsgáról felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik, az adott vizsgatantárgyból javítóvizsgát tehet. A vizsgázónak fel nem róható ok, minden olyan a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, melynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos/gondatlan magatartására.

20. Az írásbeli vizsga feladatlapjait a szaktanár kijavítja, a hibákat, tévedéseket a tanuló által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a kidolgozott megoldás erényeit és fogyatékoságait, és értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.

21. A vizsgakérdésekre kidolgozott megoldásokat az útmutató alapján kell javítani és értékelni.

22. Ha a szaktanár a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra, és értesíti az igazgatót.

23. Az igazgató által megadott határidőre a szaktanár benyújtja a kijavított feladatlapokat az igazgatónak. A vizsgabizottság jegyzője a javasolt értékelést az osztályozó ívre vezeti.

24. A vizsgabizottság az előzetes értekezleten dönt az írásbeli vizsgával kapcsolatos szabálytalanságról.

25. A vizsgabizottság indokolt esetben meghallgathatja a vizsgázót, a felügyelő tanárt, a szaktanárt és más vizsgázókat. A szabálytalanság kivizsgálásával kapcsolatban részletes jegyzőkönyvet kell készíteni. A részletes jegyzőkönyvben rögzíteni kell minden olyan eseményt, tényt, amelyből megállapítható, hogy mi történt, továbbá az elhangzott nyilatkozatokat. A jegyzőkönyvet a vizsgabizottság elnöke és jegyzője, valamint a meghallgatottak írják alá.

26. Ha a vizsgázó szabálytalanságot követett el, a vizsgabizottság a cselekmény súlyosságának mérlegelésével a következő döntést hozhatja:

a) *a szabálytalanul megoldott feladat nélkül értékeli az írásbeli vizsgát, és szóban vizsgázhat*

b) az adott tantárgyból a vizsgázót javítóvizsgára utasítja

c) az írásbeli vizsgálja elégtelen, de szóban vizsgálható

d) az adott tantárgyból a vizsgálja eredménytelen.

27. A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

28. Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a gyakorlati vizsgára, amennyiben a vizsgafeladat megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a szaktanár által javítható formában kell elkészíteni (pl. rajz, festmény, számítástechnikai program).

A szóbeli vizsga menete

1. A kérdező tanár az általános követelményekre épülő vizsgatantárgyból a témakörök alapján elkészíti a vizsgakérdéseket tartalmazó tételsort. A tételsorról legalább egy másolati példányt is kell készíteni.

2. A vizsgatantárgyak tételsorát a vizsgatantárgyak követelményei (iskola helyi tanterve) alapján készíti el a kérdező tanár.

3. A szóbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a gyakorlati vizsgára, amennyiben a vizsgafeladatot egyszeri alkalommal kell bemutatni, előadni és ennek alapján kell a vizsgázó teljesítményét értékelni (pl. éneklés, tornagyakorlat).

4. A szóbeli vizsga megkezdése előtt a vizsgabizottság elnöke ismerteti a vizsgázókkal a vizsgabizottság őket érintő döntését, az írásbeli vizsgán elért eredményeket, a szóbeli vizsgával kapcsolatos tudnivalókat, a vizsga eredményhirdetésének helyét és idejét, átadja a vizsgabizottság által hozott határozatokat, s ismerteti a jogorvoslat lehetőségét. A tájékoztató értekezleten ismertetett vizsgabizottsági döntések elleni jogorvoslatra rendelkezésre álló időt a tájékoztató értekezletet követő első munkanaptól kell számítani.

5. A szóbeli vizsgán a vizsgabizottság legalább két tagjának, köztük a vizsgatantárgy kérdező tanárának egyidejűleg jelen kell lennie.

6. A szóbeli vizsga reggel 8 óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb este 17 óráig tarthat. A vizsgázónak tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdí a vizsgát, amelybe beosztották.

7. A vizsgacsoport legfeljebb hat vizsgázóból állhat.

8. A szóbeli vizsga nyilvánosságát a vizsgabizottság elnöke hivatalból vagy kérelemre korlátozhatja, illetve zárhatja ki. Ki kell zárni a nyilvánosságot, ha azt a vizsgázó érdeke indokolja. A vizsgabizottság munkájában közreműködők nem zárhatók ki a szóbeli vizsgáról. A nyilvánosság kizárásával kapcsolatos döntést a vizsga jegyzőkönyvében meg kell indokolni, és a vizsga helyszínén közzé kell tenni.

9. A szóbeli vizsgán a vizsgázó tételt húz, és kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgálóihoz szükséges segédeszközökről a kérdező tanár gondoskodik.

10. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.

11. A vizsgázó útbaigazítás és támogatás nélkül, önállóan felel, de ha elakad, a vizsgabizottság tagjaitól vagy a kérdező tanártól kaphat segítséget. A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik.

12. Minden vizsgázónak vizsgatantárgyanként legalább húsz perc gondolkodási időt kell biztosítani a felkészülésre. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania.

13. Egy-egy vizsgatantárgyból a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több. A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte vagy a tétel kifejtésében elakadt. A vizsgázót nem szabad félrevezetni, gondolkodásában, a tétel kifejtésében megzavarni. A vizsgázó csak akkor szakítható félbe, ha a rendelkezésére álló idő letelt.

14. Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagából teljes tájékoztatlanságot árul el, az elnök egy

alkalommal póttételt húzat.

15. Ha vizsgázó a feleletet befejezte a vizsgahelyiséget elhagyja.

16. Ha a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság tagjai rávezetik az általuk javasolt értékelést az osztályozó ívre.

17. Azt követően, hogy a vizsganapon valamennyi vizsgázó befejezte a vizsgázást, előzetesen értékelni kell az aznapon vizsgázók teljesítményét. A javasolt értékelést az elnök által vezetett osztályozó ívre kell ráírni.

18. A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 71.§ 3. bekezdése alapján a vizsgázó a sajátos nevelési igényű vizsgázó szakértői bizottság szakértői véleményével magalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

a,) a vizsgázó számára gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,

b,) engedélyezni kell, hogy a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tegyen.

19. Ha a vizsgázó a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tesz, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, felügyelő tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a kérdező tanár felolvassa.

20. Ha a vizsgázónak a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 68.§ (4) bekezdése alapján engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia és kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése után legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni. A pihenőidő alatt a vizsgaterem nem hagyható el.

21. Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el (pl. társának segítséget nyújt, vagy társa segítségét veszi igénybe, meg nem engedett eszközt használ), vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke vagy tagja figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha a szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

22. Az igazgató a szóbeli vizsga szünetében vagy a befejezését követően haladéktalanul részletes jegyzőkönyvet készít a szabálytalanság elkövetéséről. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a meghallgatottak nyilatkozatát, minden olyan eseményt, körülményt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgabizottság elnöke és jegyzője, továbbá az, akit meghallgattak, írja alá. A vizsgázó külön véleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.

23. Ha a vizsgázó fel nem róható okból a szóbeli vizsgán nem jelenik meg, vagy a vizsga helyszínéről engedéllyel eltávozik, illetve a megkezdett vizsgát engedéllyel nem fejezi be, a szóbeli vizsgát - ha erre lehetőség van az igazgató engedélyével - az adott vizsganapon vagy az adott vizsgaidőszak másik vizsganapján, illetve, ha erre nincs mód, másik vizsgaidőszakban, pótló vizsgát tehet.

24. Ha a vizsgázó a szóbeli vizsgáról felróható okból távol marad, vagy a vizsga helyszínéről engedély nélkül eltávozik, illetve a megkezdett vizsgát engedély nélkül nem fejezi be, azokból a vizsgatantárgyakból, amelyekből nem tett szóbeli vizsgát, javítóvizsga esetén elégtelen osztályzatot kap minden más esetben javítóvizsgát tehet. a 23. pont alkalmazásában a vizsgázónak fel nem róható ok, minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.

A vizsgatárgyak követelményrendszerét 5-12. évfolyam számára az 5. melléklet tartalmazza.

9.3. A szóbeli felvételi vizsga követelményei

A szóbeli felvételi vizsga követelményei az általános iskolák számára készült kerettantervekhez

igazodnak.

Matematika tantárgyból felvételi követelmények a szóbeli vizsgán:

geometria (szögszámítások, háromszögek-egybevágósága, nevezetes vonalai, pontjai-, Pithagorasz-tétel, kör, egyszerűbb testek), logikai feladatok, algebra (műveletek, algebrai kifejezések, egyenletek, egyenlőtlenségek), szöveges feladatok, oszthatóság, halmazok, függvények.

Szerb nyelv és irodalomból azok a tanulók írnak írásbeli felvételit az intézményben és tesznek szóbeli vizsgát, akik általános iskolában tanulták a tantárgyat és a 001, 002 tagozatra jelentkeznek.

Szerb nyelv és irodalom tantárgy felvételi követelményei a szóbeli vizsgán:

- saját vélemény megfogalmazása
- alapismeretek a hangtan, szótan, mondat- és stilisztika köréből
- irodalomelméleti alapfogalmak (stílusirányzatok, műnemek és műfajok, verstani alapismeretek, költői képek és alakzatok)
- Vuk S. Karadžić nyelvújító reformjának legfontosabb alapelemei
- népköltészet alkotások-lírai és epikus népdal, átmeneti műfajok
- Jovan Jovanovic Zmaj, Branko Radicevic, Dura Jaksic, Jakov Ignjatovic, Laza Lazarevic, Aleksa Santic, Milovan Glisic, J. Sterija Popovic, Branislav Nusic, Desanka Maksimovic egy-egy, az általános iskolában tanult művének az ismerete

Magyar nyelv és irodalom tantárgy felvételi követelményei a szóbeli vizsgán a 003 tagozatkód szerb nyelvi előkészítő osztályába jelentkezőknek:

- irodalomelméleti alapfogalmak (stílusirányzatok, műnemek és műfajok, verstani alapismeretek, költői képek és alakzatok)
- Petőfi Sándor, Vörösmarty Mihály, Arany János, Ady Endre, Molnár Ferenc, Gárdonyi Géza, Mikszáth Kálmán egy-egy, az általános iskolában tanult művének ismerete

10. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

A tanuló felvétele az iskola 1. évfolyamára a köznevelési törvényben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott szabályok szerint történik. Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, előnyben kell részesítenie a következő tanulókat az itt megadott sorrendben:

- a) szerb nemzetiséghez tartozó
- b) halmozottan hátrányos helyzetű tanuló,
- c) sajátos nevelési igényű tanuló,
- d) különleges helyzetben lévő tanuló, akinek
 - szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő, vagy
 - testvére az adott intézmény tanulója,

Az általános iskolai tanulmányait iskolánkban befejező tanuló, amennyiben a 7. év végi és 8. félévi tanulmányi átlaga legalább 4,50, felvételi vizsga nélkül nyer felvételt intézményünkbe a 9. évfolyam bármely tanulmányi területére. Intézményünk a 9. évfolyamra való beiskolázásnál felvételi vizsgát, illetve elbeszélgetést tart. A gimnáziumi beiskolázás felvételi tájékoztatóját a KIR rendszerében elhelyezzük október 20-ig, valamint az iskola honlapján nyilvánosságra hozzuk.

A felvételi tájékoztató tartalmazza:

- az intézmény OM azonosítóját, a meghirdetett tanulmányi területeket és azok leírását
- a felvételi eljárás rendjét, a felvételi kérelmek elbírálásának, rangsorolásának szabályait.

A szóbeli vizsgára és a helyben készített szerb nyelvi szövegértési feladatsor megírására a tanév rendjében meghatározott időszakban kerül sor az általános felvételi eljárás keretében.

A tanuló átvétele az iskola többi évfolyamára a tanuló, kiskorú tanuló szülője kérelmére a tanév közben történhet. Az átvételi kérelem csak akkor teljesíthető, ha a tanuló előző iskolájában osztályozható volt, utolsó félévi, ennek hiányában tanév végi tanulmányi eredménye elégtelen

osztályzatot nem tartalmaz, és a tanuló nem áll fegyelmi büntetés hatálya alatt.

A tanuló átvételéről az intézményvezető dönt. Az intézményvezető a tanuló átvételét különbözeti vizsga letételéhez köti, ha a tanuló az iskola helyi tantervében szereplő egy vagy több tantárgyat nem tanult, vagy azokat a helyi tantervben meghatározott óraszámánál alacsonyabb óraszámban tanulta. Ha a különbözeti vizsga kizárólag a folyó tanév tananyagát érintené, az intézményvezető különbözeti vizsga helyett előírhatja, hogy a tanuló az adott tantárgyból félévkor, illetve tanév végén osztályozó vizsgát tegyen. Szükség esetén a tanuló, kiskorú tanuló szülője kérelmére a tanuló átvétele osztályismétléssel is engedélyezhető, ha a tanuló egyébként megfelel az átvétel tanulmányi követelményeinek. A kollégiumi felvétel, externátusi elhelyezés iránt külön kérelmet kell benyújtani. Annak a tanulónak a kollégiumi felvétele nem tagadható meg, akinek felvételét vagy átvételét a gyámhatóság kezdeményezte. Az intézmény igazgatója vagy a kollégiumi igazgató helyettes a kollégiumi felvételi kérelem, externátusi elhelyezés iránti kérelem elbírálásáról a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt is értesíti. Amennyiben a felvételre a gyámhatóság kezdeményezése alapján került sor, a határozatot a gyámhatóság számára is meg kell küldeni.

A közép fokú iskola és a kollégium – jogszabályban meghatározott keretek között – állapíthatja meg a tanulói jogviszony létesítésének tanulmányi feltételeit (a továbbiakban: felvételi követelmények). A közép fokú iskola és a kollégium a felvételi követelményeket a tanév rendjéről szóló rendelet által meghatározott időben a felvételi tájékoztatóban köteles nyilvánosságra hozni. A nem önálló kollégiumba való felvételtől a kollégiumi igazgatóhelyettes egyetértésével az iskola igazgatója dönt.

A kollégiumba felvett tanulók foglalkozásra történő beosztásáról a kollégiumi igazgatóhelyettes dönt, a kollégiumi nevelőtestület véleményének kikérésével. A gyámhatóság kezdeményezésére a tanulót fel kell venni a kollégiumba. Fel kell venni a kollégiumba azt a nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanulót, akinek gyermekotthoni elhelyezése nagykorúság miatt szűnt meg. A kollégiumi felvétel, externátusi elhelyezés gyámhatósági kezdeményezés esetében a tanulói jogviszony fennállásáig, egyébként egy tanévre szól.

Rendkívüli felvételi eljárás

Abban az esetben, ha valamely tanulmányi területen a rendes felvételi eljárás keretében a felvételt nyert tanulók száma kevesebb, mint a férőhely 90%, rendkívüli felvételi eljárást hirdetünk.

A rendkívüli felvételi eljárás keretében intézményünk a tanulmányi eredmények, helyben készített nemzetiségi nyelvű feladatsor és matematikai feladatsor, valamint szóbeli vizsga (matematika és szerb nyelv és irodalom/magyar nyelv és irodalom) eredményeit veszi alapul.

Tanulmányi eredmények:

- szerb nyelv / angol nyelv, magyar nyelv és irodalom / angol nyelv
- matematika, történelem, kémia, fizika, biológia, földrajz, informatika, testnevelés,

a 7. évfolyam év végi és 8. évfolyam félévi osztályzatok kétszerese (100 + 100 pont).

A helyben készített nemzetiségi nyelvű szövegértési feladatsor (max. 100 pont), a helyben készített matematikai írásbeli feladatsor (max. 100 pont) valamint a felvételi beszélgetésen kapható maximum 50 pont, összesen 450 pont.

11. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy az intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Az intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- a) az egészséges táplálkozás, a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- b) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,

- c) a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- d) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- e) a személyi higiéné területére terjednek ki.

A teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok, az egészségnevelés elvei, az egészségnevelési programok, a környezeti nevelési elvek a környezeti nevelési programok a pedagógiai programunk helyi tantervének részét képezik.

Az elsősegély-nyújtási alapismereteket elsősorban környezetismeret, biológia, kémia fizika, testnevelés, osztályfőnöki órák keretén belül sajátítják el a tanulók. Ezen kívül szervezett orvosi illetve tanári előadások segítik a diákokat az ismeretek elsajátításában.

Iskolánkban a mozgástevékenység – mozgásigényre nevelés leginkább a testnevelés órákon zajlik, azonban minden kapcsolódó ismeretanyagánál (Pl.: biológia – egészségtan modul, osztályfőnöki órák) hangsúlyozzuk ennek jelentőségét. Ezeken az órákon minél több mozgásformára tanítjuk diákjainkat, hogy később is tudják ezt hasznosítani önállóan, saját edzettségük érdekében.

A délutáni tömegsport foglalkozásokra várunk minden tanulót. Minden délután van lehetőség arra, hogy az irányított tanulás keretében is játszanak a gyerekek. Ezen kívül figyelmet fordítunk arra, hogy egyéni szervezések keretében minél több sportággal megismerkedhessenek a tanulók: labdarúgás, kézilabda, kosárlabda, röplabda, korcsolya, úszás, tánc, stb.

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységünkhöz szervesen kapcsolódnak az iskolai tanórán kívüli rendezvények, így például a sportversenyek, az iskolai bajnokságok is.

III. Az iskola helyi tanterve

12. Tantárgyi rendszer és óraszámok, tananyag és követelmények

Az 5/2020.(I.31.) Kormány rendelet alapján kiadott új Nemzeti Alaptanterv rendelkezéseinek és tartalmainak beillesztése felmenő rendszerben, ebben a tanévben az 1., 5. és 9. osztályban illetve a kerettantervekben meghatározott tartalmak évfolyamonkénti bontása és a helyi tantervek, tanmenetek szerinti oktatás foganatosítása.

A választott kerettanterv megnevezését, ideértve bármely, az oktatásért felelős miniszter által kiadott vagy jóváhagyott kerettantervek közül választott kerettanterv megnevezését az intézmény pedagógiai programjának *Intézményi Óratervek* c. melléklete (1. sz. melléklet) tartalmazza.

A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezését, óraszámát az intézmény pedagógiai programjának *Intézményi óratervek* c. melléklete (1. sz. melléklet) határozza meg.

A választható tantárgyakat, foglalkozásokat, valamint a csoportbontásban szervezhető foglalkozásokat és a csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elveit az intézmény pedagógiai programjának *Intézményi óratervek* c. melléklete (1. sz. melléklet) határozza meg.

A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételeit az intézmény pedagógiai programjának *Intézményi óratervek* c. mellékletében (1. sz. melléklet) meghatározott választott kerettantervek határozzák meg, a tanuló magasabb évfolyamra lépéséről a nevelőtestület dönt.

Szabadon választható tantárgyak

A rendelkezésre álló szabad órakeret óráit elosztottuk az adott évfolyam kötelező tantárgyai között megemelve a tantárgyak heti óraszámát. (lásd.: 1. sz. melléklet)

Kötelezően választott tantárgyak

A gimnáziumban oktatott tanterv a kétszintű érettségire, illetve a felsőfokú továbbtanulásra való minél hatékonyabb felkészülést kötelezően választott tantárgyak keretében a kötelező órakeretből biztosítja. A 11-12. évfolyamon minden tanulónak két tantárgyat kell tanulnia a kötelezően választható tantárgyak közül. A kötelezően választott tantárgyak órászáma minden tanuló esetén tantárgyanként heti 2 óra, összesen heti 4 óra. A kötelezően választott tantárgyanként tanulható érettségi, illetve felvételi előkészítő tantárgyak a következők:

- a) szerb nyelv és irodalom (emelt szintű)
- b) magyar nyelv és irodalom (emelt szintű)
- c) történelem (emelt szintű)
- d) matematika (emelt szintű)
- e) angol nyelv (emelt és közép szintű)
- f) biológia (emelt szintű)
- g) vizuális kultúra (közép szintű)
- h) informatika (közép szintű)
- i) földrajz (emelt és közép szintű)
- j) népismeret (emelt és közép szintű)
- k) kémia (emelt és közép szintű)

Az emelt szinten választott tantárgy követelményrendszerét az emelt szintű érettségi részletes követelményei határozzák meg. A középszinten választott tantárgy foglalkozásai a tanult ismeretek alkalmazását, a készségek, képességek fejlesztését szolgálják, a középszintű felkészítő tantárgy követelményei megegyeznek a kerettantervi követelményekkel.

A tanulók az iskola házirendjében foglalt előírások megtartásával 10. évfolyamon jelentkeznek a kötelezően választott foglalkozásokra, jelentkezésükben megjelölik, hogy a választható tantárgyak közül melyik két tantárgy foglalkozásain kívánnak a 11. évfolyamtól részt venni, illetve azokon az emelt szintű érettségire (emelt szint) vagy a középszintű érettségire (középszint) kívánnak felkészülni. A tanuló jelentkezésében azt is megjelöli, hogy melyik tantárgy foglalkozásain kíván részt venni abban az esetben, ha a jelentkezésében az előbbieket szerint megjelölt egyik vagy másik csoport nem indul. Az iskola azokat a csoportokat indítja el, amelyekre többen jelentkeztek.

Amennyiben a tanuló emelt szintű érettségire felkészítő tantárgyválasztása nem teljesíthető, az intézmény tanórán kívüli foglalkozások formájában biztosítja az emelt szintű érettségire felkészítést. Ha a tanulót kérelmére felvették valamely kötelezően választott tantárgy csoportjába, azt nem adhatja le, de a házirend előírásainak megtartásával a következő tanévtől kérelmezheti átvételét az iskola másik kötelezően választott tantárgyi csoportjába. Ha a tanuló kötelezően választott tantárgyat alapóraszámában is tanulja, akkor a kötelezően választott tantárgyra félévkor és tanév végén nem kap külön osztályzatot, hanem a kötelezően választott tantárgy értékelése során kapott érdemjegyei beleszámítanak az alaptantárgy félévi és tanév végi osztályzatába. Ilyen esetben az osztályzatot az alaptantárgyat és a kötelezően választott tantárgyat tanító tanár együtt állapítja meg, a kötelezően választott tantárgy óraszámát az alaptantárgy óraszámába be kell számítani.

Ha a tanuló az emelt szintű felkészítő csoportban félévkor vagy tanév végén elégtelen osztályzatot szerez a tantárgyból, a kötelezően választott tantárgy érdemjegyeinek beszámítása esetén az alaptantárgyból, az emelt szintű felkészítő tantárgyat a következő félévtől, illetve a következő tanévtől le kell adnia, és köteles helyette másik felkészítő foglalkozást választani. Ha a tanuló a tanév végén elégtelen osztályzatot szerez emelt szintű felkészítő tantárgyból, a kötelezően választott tantárgy érdemjegyeinek beszámítása esetén az alaptantárgyból, akkor a magasabb évfolyamra lépés feltételeként a javítóvizsgán e tantárgyból elegendő a középszintű követelményeket teljesítenie.

Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei, az érettségire bocsátás feltételei

Iskolánkban középszintű érettségi vizsga abból a tantárgyból tehető, amelynek a helyi tantervben meghatározott követelményeit az érettségi vizsgára jelentkező teljesítette, tudását osztályzattal értékelték, és ezt bizonyítvánnyal igazolni tudja.

Tanulói jogviszonyban a tanuló csak azokból a tantárgyakból jelentkezhet érettségi vizsgára, amelyekből a helyi tantervi követelményeknek eleget tett.

A középszintű érettségi vizsga témaköreit a 2. számú melléklet tartalmazza.

A választott kerettantervek, a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások, csoportbontások és egyéb foglalkozások

A választott kerettantervekkel, a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozásokkal, csoportbontásokkal és egyéb foglalkozásokkal összefüggő általános rendelkezéseket a pedagógiai program 1. sz. melléklete határozza meg. Az óratervben szereplő tantárgyak tananyagát és követelményeit a gimnáziumi oktatás kerettantervei, és az érettségi vizsga részletes követelményei határozzák meg. Azon tantárgyak esetén, amelyeknek a helyi tanterv óraterve szerinti óraszámja magasabb, mint a kerettantervben előírt óraszám, a magasabb óraszámot az ismeretek elmélyítésére, alkalmazására, gyakoroltatásra fordítjuk. A választott kerettantervek megnevezését, a kötelező, kötelezően választandó választható tanórai foglalkozások megnevezését, óraszámát a pedagógiai program Intézményi óratervek c. melléklete (1. sz. melléklet) tartalmazza.

A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének alapelve a tanulók évfolyamszintű

tudás és képesség valamint nyelvismeret szerinti differenciálás.

Tanmenetek

Az 5/2020.(I.31.) Kormány rendelet alapján kiadott új Nemzeti Alaptanterv rendelkezéseinek és tartalmainak beillesztése felmenő rendszerben, ebben a tanévben az 1-2., 5-6. és 9-10. osztályban illetve a kerettantervekben meghatározott tartalmak évfolyamonkénti bontása és a helyi tantervek, tanmenetek szerinti oktatás fogantatosítása.

Az óratervekben szereplő minden tantárgy oktatása az egyes osztályok, csoportok számára készített tanmenetek alapján folyik. A tanmeneteket pedagógusaink a helyi tanterv alapján, egy tanévre készítik, a tanmenet elkészítésénél figyelembe veszik a következőket:

- a) az osztály, csoport tanulóinak, képességei, felkészültsége, előzetes ismeretei, a tanév elején elvégzett tudásszint-mérés eredménye alapján;
- b) az osztályban, csoportban alkalmazott tankönyv, tanulmányi segédlet az adott tanévre szóló tankönyvrendelés alapján;
- c) a középszintű érettségi vizsga részletes követelményei és témakörei, emelt szintű felkészítő foglalkozások esetén az emelt szintű érettségi vizsga részletes követelményei.
- d) a pedagógiai programnak az oktatás és nevelés tartalmára vonatkozó előírásai.

13. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A különféle tantárgyak tanításához szükséges kötelező tanuló taneszközöket a szakmai munkaközösségek határozzák meg a helyi tanterv alapján. A kiválasztás során figyelembe veszik a tanulók életkori sajátosságait, tanulási folyamatát, előnyben részesítik a több tanéven keresztül használható tankönyveket, taneszközöket, a folyamatosságra és egymásra épülésre töreksenek. Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak. Az OH hivatalos tankönyvjegyzékén megjelent taneszközökből választunk. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanítási év előtt tájékoztatjuk, a szülő kötelessége a tanév kezdetéig azokat beszereznie. A köznevelési törvény szerint az elsőtől a nyolcadik évfolyamig - első alkalommal a 2013/2014. tanévben az első évfolyamra beiratkozott tanulók számára, ezt követően felmenő rendszerben -, továbbá a nemzetiségi nevelés-oktatásban és a gyógypedagógiai nevelés-oktatásban az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre. A köznevelési törvény szerinti felmenő rendszerben bevezetésre kerülő térítésmentes iskolai tankönyvellátással nem érintett iskolai évfolyamokon, továbbá a középiskolában az iskolai tankönyvrendelésnek biztosítania kell, hogy a nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő minden olyan tanuló részére, aki

- ✓ tartósan beteg,
- ✓ a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,
- ✓ három vagy több kiskorú, illetve eltartott gyermeket nevelő családban él,
- ✓ nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, vagy
- ✓ rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül

a tankönyvek ingyenesen álljanak rendelkezésre (normatív kedvezmény).

A gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő - nevelőszülőnél, gyermekotthonban vagy más bentlakásos intézményben nevelkedő - ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett tanuló után nem vehető igénybe a normatív kedvezmény. Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, e fejezet rendelkezéseinek betartásával, a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket. Tanítási év közben a meglévő tankönyvek,

tanulmányi segédletek, taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

14. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az 5/2020.(I.31.) Kormány rendelet alapján kiadott új Nemzeti Alaptanterv rendelkezéseinek és tartalmainak beillesztése felmenő rendszerben, ebben a tanévben az 1. osztályban illetve a kerettantervekben meghatározott tartalmak évfolyamonkénti bontása és a helyi tantervek, tanmenetek szerinti oktatás foganatosítása. Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése. Különös hangsúlyt helyezünk a megfelelő tanulási módszerek kialakítására, az iskolai fegyelem és figyelem fokozására és a kötelességérzet kialakítására.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az 5/2020.(I.31.) Kormány rendelet alapján kiadott új Nemzeti Alaptanterv rendelkezéseinek és tartalmainak beillesztése felmenő rendszerben, ebben a tanévben az 5. osztályban illetve a kerettantervekben meghatározott tartalmak évfolyamonkénti bontása és a helyi tantervek, tanmenetek szerinti oktatás foganatosítása. A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. Különös hangsúlyt helyezünk a kulcskompetenciák megalapozására és az együttműködési készség.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

A gimnázium pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az 5/2020.(I.31.) Kormány rendelet alapján kiadott új Nemzeti Alaptanterv rendelkezéseinek és tartalmainak beillesztése felmenő rendszerben, ebben a tanévben az 9. osztályban illetve a kerettantervekben meghatározott tartalmak évfolyamonkénti bontása és a helyi tantervek, tanmenetek szerinti oktatás foganatosítása.

A gimnázium évfolyamain folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

A pedagógusok feladatai:

- mintákat adni az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozni a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének megalapozása,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatása,
- a tanulási stratégiák megválasztásában az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítani, bővíteni az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási

technikákat és a tanulásszervezési módokat.

15. Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon.

A mindennapi testedzés lehetőségét az órarendbe iktatott testnevelés órák, tanórán kívüli ritmikus gimnasztikai foglalkozások, labdajátékok, edzések, kondicionáló teremhasználat, sportudvar használat és egyéb mozgásfejlesztő gyakorlatokkal biztosítjuk.

Az órarendet úgy állítjuk össze, hogy minden tanulónak minden tanítási napon legyen testnevelés órája vagy sportfoglalkozása. A mindennapos testnevelés körébe tartozó további tevékenységek, foglalkozások: testnevelés óra, küzdelem és játék, tömegsport, tánc, néptánc.

16. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

A tanuló tudásának értékelését és minősítését a nemzeti köznevelésről szóló törvény 54-57. §-ában foglalt rendelkezések szerint kell elvégezni. Az érdemjegy a tanuló teljesítésének, előmenetelének értékelésére szolgál, tehát nem lehet fegyelmezési eszköz. Az érvényes SNI, illetve BTMN szakvéleménnyel rendelkező tanulók esetén az intézményvezető - a szakvélemény, és a szakvéleményben foglaltak érvényesítésére vonatkozó szülői kérelem alapján - egyedi határozatban rendelkezik azokról a sajátos szabályokról, amelyeket az érintett tanuló számonkérése, valamint tudásának értékelése és minősítése során alkalmazni kell. A határozatban fel kell tüntetni az alapjául szolgáló szakvélemény érvényességi idejét is. Az intézményvezető gondoskodik arról, hogy a határozatban foglaltakat az érintett tanuló osztályában tanító pedagógusok megismerjék. A tantárgyak követelményeit előre közöljük a tanulókkal, meghatározzuk az elégséges szintet, a követelmény minimumot. Tudásszintjük ellenőrzésében kiemelt szerepe kell, hogy legyen a szóbeli feleletnek. Az ellenőrzés a szóbeli felelet, írásbeli munka, gyakorlati tevékenység alapján történik, kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is. Az egyes témakörök végén átfogó témazáró dolgozatot írnak a tanulók. A követelmények elsajátítását szóbeli felelet vagy kiselőadás formájában a pedagógusok többször ellenőrzik a tanulók szóbeli kifejezőképességének érdekében. A tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését a pedagógusok az alapján végzik, hogy az hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez, valamint figyelembe veszik, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak az előző értékelés óta.

A szöveges értékelési rendszer alapelvei

Az 1. évfolyamon, továbbá a második évfolyam első félévének végéig a tanulók szöveges értékelést kapnak, melyben a tantervi követelmények alapján megfogalmazzuk a tanuló fejlődését önmagához képest. Ismertetjük a szülővel a tanuló képességeinek, készségeinek fejlődését, illetve tájékoztatjuk a szülőt a tanuló által elsajátított ismeretekről valamint felfedjük a tanuló hiányosságait. A szóbeli értékelés átgondolt, megalapozott, érthető kell, hogy legyen úgy a szülő, mint a tanuló számára

Az írásbeli beszámoltatások formái, rendje

A nevelőtestület egészére nézve egységes értékelési rendszer kidolgozását tűztük ki célul. A tantárgyak sokszínűsége miatt szükség van a munkaközösségi szintű, illetve tantárgyankénti egyeztetésre. Az írásbeli beszámoltatás formái: a röpdolgozat: egy – két tanóra anyagából bejelentés nélkül íratható, nem pótolható. A dolgozat: 3 tanóra anyagát meghaladó, két-három nappal korábban előre bejelentett órán íratható, pótolható és a kapott érdemjegy javítható. A témazáró dolgozat: egy adott témakör globális áttekintéséről, legalább egy héttel korábban

bejelentett, várható időpontja a tanmenetben rögzített. A hiányzás miatt meg nem írt dolgozat pótlása kötelező, a szaktanárral történő egyeztetés alapján, egy tanítási napon maximum egy témazáró dolgozat írható.

Az írásbeli házi dolgozat: az egyéni munka fejlesztésére szolgál megadott témára és szempontok alapján, a tantárgytól függő gyakorisággal. Az írásbeli beszámoltatások során arra törekszünk, hogy azok megosztása legyen arányos, kerüljük a tanulók túlterhelését. A tanulók teljesítményét, a tanév közben rendszeresen értékeljük. A témazáró dolgozat kivételével bármilyen típusú számonkérés – szóbeli, írásbeli – érdemjegye azonos súlyú. A témazáró dolgozat érdemjegye az osztályozó naplóba piros tollal kerül bejegyzésre. Az értékelés szempontjait, az írásbeli számonkérés formáitól függetlenül, a tanulókkal ismertetni kell. Az írásbeli munka javításának az adott tantárgynál alkalmazott jelrendszerét ismertetni kell a tanulókkal, hogy az értékelés a tanuló számára is világos és követhető legyen. Az évközi érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú szüleit rendszeresen tájékoztatni kell az ellenőrző könyv, illetve az osztályfőnök útján. A számonkérésnek igazodnia kell az érettségi vizsga várható formai és tartalmi követelményeihez.

16.1. A tanulók magatartása és szorgalma, értékelésének és minősítésének alapelvei, követelményei és formái

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az 1-12. évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) osztályzatokat használjuk. A tanulók magatartását az 1- 2. évfolyam félévig a félév és a tanítási év végén osztályzattal, illetve betűvel minősíti az osztályfőnök. A 2. évfolyam második félévtől a 2-12. évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli. A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek, az osztályközösség és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg, eltérő vélemények esetében az osztályban tanító nevelők többségének a véleménye a döntő. A magatartás érdemjegy megállapításakor figyelembe kell venni az előző értékelés óta tanúsított javuló vagy hanyatló tendenciát.

Példás osztályzatot érdemel az a tanuló:

- aki a közösség alakítását, fejlődését kezdeményezéseivel, munkájával, véleményével, példás viselkedésével elősegíti, társait ösztönzi;
- az iskolai diákotthoni házirendet betartja és ezzel társainak is jó példát mutat;
- önként vállal részt a tanórán kívüli aktivitásban;
- tanáraival, az intézmény dolgozóival szemben tisztelettudó, megértő, együttműködő;
- szüleit és a felnőtteket tiszteli;
- munkavégzése megbízható, megnyilvánulásai őszinték, óvja és védi környezetét;
- igazolatlan mulasztása legfeljebb kettő óra;

Jó osztályzatot érdemel az a tanuló:

- akinek neveltségi szintjében apró hiányosságok tapasztalhatóak, de kijavításokra törekszik;
- részt vesz a közösségi életben;
- a házirendet igyekszik betartani;
- fegyelmezési problémái kismértékűek;
- fegyelmi büntetése nincs;
- igazolatlan mulasztása legfeljebb 6 óra;

Változó osztályzatot érdemel az a tanuló:

- magatartása kifogásolható;
- a közösségi munkában ritkán vesz részt;
- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- a házirend ellen többször vét;
- társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan;
- nincs igazgatói megrovása;

- igazolatlan hiányzása legfeljebb 10 óra;
- az iskolán és a diákotthonon kívüli magatartása kifogásolható;

Rossz osztályzatot érdemel az a tanuló:

- aki fegyelmezetlen magatartásával hátráltatja a közösség fejlődését;
- viselkedése romboló hatású;
- felnőttekkel, társaival tiszteletlen;
- viselkedése durva, verekszik;
- a házirendet sorozatosan megsérti;

16.2. A tanulók szorgalma értékelésének és minősítésének alapelvei, követelményei és formái

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél a 2. évfolyam második félévétől a 2-12. évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) osztályzatokat használjuk.

A tanulók szorgalmát az 1. évfolyamon a félév és a tanítási év végén osztályzattal, illetve betűvel minősíti az osztályfőnök, és ezt az értesítőbe illetve a bizonyítványba bejegyezi.

A 2. évfolyam második felétől a 2- 12. évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.

A tanuló szorgalmának félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek, és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg, vitás esetben, az osztályban tanító nevelők többsége a véleményező.

Példás osztályzatot érdemel az a tanuló:

- ✓ aki tanulmányi munkájában kitartó, egyenletes teljesítményt nyújt;
- ✓ önálló feladatokra rendszeresen vállalkozik;
- ✓ munkája fontos, megbízható;
- ✓ taneszközeit rendszeresen elhozza a tanítási órákra;
- ✓ mindig készül, figyel, érdeklődő;
- ✓ önként vesz részt különböző versenyeken;
- ✓ képességeinek megfelelő eredményeket ér el;

Jó osztályzatot érdemel az a tanuló:

- ✓ ha az órákon figyel,
- ✓ házi feladatait elvégzi;
- ✓ felkészül, de különösebb érdeklődést nem mutat;
- ✓ ritkán vállal többletfeladatokat;
- ✓ érdeklődése az iskolai tananyag keretein belül marad;

Változó osztályzatot érdemel az a tanuló:

- ✓ akinek munkája ingadozó;
- ✓ hanyag és jó munkái egymást váltogatják;
- ✓ nem végez önellenőrzést;
- ✓ feladatai kívánnivalót hagynak maga után;
- ✓ tanulmányi eredménye ingadozik;
- ✓ teljesítménye hullámzó;

Hanyag osztályzatot érdemel az a tanuló:

- ✓ fegyelmezetlenül dolgozik;
- ✓ keveset tesz tanulmányi munkájának javításáért;
- ✓ munkavégzése megbízhatatlan;
- ✓ elutasítja a segítségnyújtást;

- ✓ munkához való viszonya erősen kifogásolható;
- ✓ érdektelenség jellemzi;
- ✓ év végi osztályzatai közt több az elégtelen;

17. Az intézmény egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Az egészségnevelés célja elősegíteni a tanulók egészségfejlesztési magatartásának és életvitelének kialakulását, hogy képes legyen saját egészségi állapotát nyomon követni, törekedjen egészsége megőrzésére és kerülje a veszélyeztető hatásokat. Segítse a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését, empátiát érezzen a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársai iránt.

A környezeti nevelés célja elősegíteni a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását, hogy megőrizték, gyarapítsák közvetlen környezetük értékét. Életmódjukban a természet tisztelete, felelősség a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá.

17.1. Az intézményünk egészségnevelési elvei

Legfontosabb célkitűzéseink:

- ❖ Alakítsuk ki tanulóinkban az egészséges életmód iránti igényt.
- ❖ Tanulóink ismerjék meg - életkoruknak megfelelően - saját egészségi állapotukat.
- ❖ Ismerjék meg az egészséget károsító tényezőket és azok veszélyeit.
- ❖ Legyenek képesek elutasítani a számukra károsat, az egészség képviseljen értéket.
- ❖ Alakítsunk ki igényt az egészséges és tiszta környezet iránt.
- ❖ Egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása
- ❖ Testmozgás fontosságának tudatosítása

Kiemelt kompetenciafejlesztési területek:

Természettudományos kompetencia

- ✓ Az ember és a rajta kívüli természet között lejátszódó kapcsolatok megértése, előrejelzése,

Szociális kompetencia:

- ✓ A saját egészséges életvitel meghatározó szerepének megértése
- ✓ Testi, lelki egészség egészségünk védelme, ennek szerepe a társadalomban

Egészségfejlesztéssel kapcsolatos legfontosabb feladataink:

- ✓ Az egészséges életmódra nevelés legyen része az iskolai élet minden területének.
- ✓ Biztosítsuk az egészséges fejlődéshez szükséges feltételeket és tevékenységeket.
- ✓ Mutassunk be sokoldalú egészségvédő lehetőségeket, nyújtsunk az egészség megvédésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető ismereteket.
- ✓ Tudatosítsuk, hogy alapvető értékünk az élet és az egészség. Ajánljunk ezek megóvására magatartási alternatívákat, gyakorlással, segítséggel és példamutatással.
- ✓ Alakítsunk ki egészségvédelmi szokásrendszert, helyes szokások folyamatos gyakoroltatásával és ellenőrzésével.
- ✓ Ösztönözzük tanulóinkat – közös véleményformálással, tanácsadással – az egészségvédő magatartás szabályainak megtartására. **(anyanyelvi kommunikáció)**
- ✓ Nyújtsunk segítséget az egészségvédő öntevékenységekben és az egészséges életmód kialakításában.
- ✓ Az iskolaotthon keretében és a napközis tevékenységek során biztosítsunk lehetőséget arra, hogy a napirendbe beillesztve tudatosan tervezett, fejlesztő mozgással és játékkal levegőn tölthessék szabadidejük nagy részét. (Legalább napi két óra.) Mindezek figyelembevételével alakítsuk helyesen a napi és heti rendet.

Egészséges táplálkozásra nevelés feladatai:

- ✓ Az egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása. (Napi ötszöri étkezés)
- ✓ A kulturált étkezési szokások, az étkezések rendjének kialakítása, és az ízléses terítés iránti igény felkeltése.
- ✓ Iskolánk tanulóink számára háromszori étkezést biztosít.
- ✓ Az étrend összeállításánál figyelembe kell venni a gyermekélelmezési normákat.
- ✓ Esetenként az eltérő táplálkozást igénylő gyerekek étkeztetését biztosítani kell.
- ✓ El kell érünk, hogy tanulóink fogyasztási szokásaiban változás történjen, helyezték előtérbe az egészséges élelmiszereket.

Személyi higiéne kialakításának feladatai:

- ✓ Helyes tisztálkodási és fogápolási igények kialakítása, technikák elsajátítása.
- ✓ Az időjárásnak, évszaknak megfelelő öltözködési szokások kialakítása.
- ✓ Gyakori fertőző betegségek megelőzésének, terjedésük megakadályozása módjainak tanulása, ismerete, betartása.
- ✓ Káros élvezeti szerek veszélyeinek és fogyasztásuk következményeinek megismerése.
- ✓ Rendszeres fogorvosi szűrés és tájékoztatás, szükség esetén kezeléseik igénybevétele.
- ✓ Egészségügyi szolgáltatások rendszeres biztosítása, szükség szerint igénybevétele. (Iskolaorvos, védőnő, fogorvos)

Mentálhigiéne feladatai:

- ✓ Biztonságos, nyugodt, bizalommal teli, elfogadó, szeretetteljes légkör biztosítása.
- ✓ Ésszerűen tervezett oktató és nevelőmunka, mely biztosítja tanulóinknak az egyenletes terhelést.
- ✓ A veszélyeztetett és halmozottan veszélyeztetett tanulók körének felmérése és folyamatos segítése. Megfelelő segítségnyújtás a lelkileg sérült tanulóknak az iskolapszichológussal együttműködve.
- ✓ A lelkileg egészséges tanulók mentális épségének megőrzése.
- ✓ Személyre szabott beavatkozási lehetőségek alkalmazása, kiegészítése különböző terápiák javaslatával.
- ✓ Lehetőségek biztosítása, és személyes példamutatás a szabadidő helyes, egészséges eltöltésére.

Családi életre nevelés feladatai:

- ✓ Tegyük képessé tanulóinkat a tartalmas, egyenrangú, harmonikus emberi kapcsolatok kialakítására és fenntartására. Tudatosítsuk, hogy a család életünk alapvető, legfontosabb közössége. Törekedjünk a kívánatos családmódel iránti igény felkeltésére és kialakítására.
- ✓ A családi életre nevelés fontos területe a szexuális nevelés.

Feladatunk, hogy megismerjék és megérthessék testük működését, a nemiségnek az emberi életben betöltött szerepét.

Tájékoztatnunk kell a gyerekeket a nemi úton terjedő betegségekről, ezek következményeiről, és megelőzési lehetőségeiről. Ismereteket kell nyújtanunk a fogamzásgátló módszerekről, a tudatos családtervezésről.

Az egészségnevelési program segítői:

➤ **Iskolaorvos**

Heti rendszerességgel végzi a gyermekek egészségügyi szűrését és kötelező oltását. A szűrővizsgálatok alapján szakorvosi beutalóval látja el a gyerekeket. Folyamatosan kapcsolatot tart az iskola vezetésével, jelzi az egészségügyi problémákat.

➤ **Védőnők**

Heti rendszerességgel segítik az iskolaorvos munkáját, vezetik a dokumentációt, szűréseket végeznek, kezelik a tanulók egészségügyi törzskönyvét, amelyet a gyermek iskolából való távozása után a következő iskolába továbbítanak.

➤ **Fogorvos**

Évente két alkalommal végez szűrést osztályonként, előre egyeztetett időpontban. Ha szükséges visszarendeli a gyerekeket kezelésre, vagy fogszabályozásra.

➤ **Családsegítő szolgálat vezetője**

A rászoruló családok segítséget kaphatnak. Kapcsolattartó az igazgató-helyettes.

➤ **Család:**

A családok nagyobb része egyre kevésbé rendezett, de elfogadható anyagi körülmények között él. Sok a csonka családban, és egyre elfoglaltabb szülők által nevelt gyerekek száma. Arra törekszünk, hogy a szülők megelégedésére a családi nevelést kiegészítve neveljük, fejlesszük a gyermekeket. A szülőket partnernek tekintjük a nevelésben, hiszen munkánk nem lehet eredményes a családi megerősítés nélkül. Iskolánk nevelői nyitottak a szülők igényeinek megfelelő figyelembevételére. Mindezek eléréséhez lehetőséget biztosítunk az ismeretek átadásával és programok szervezésével.

Az egészségnevelés prevenciósi programjai:

- ✓ Az osztályfőnöki órákon az osztályfőnökök folyamatosan foglalkoznak az egészséges életmód kérdéseivel (Lásd. ajánlás az osztályfőnöki órákhoz)

Előadókat hívunk a következő témakörökben:

- ✓ Káros szenvedélyek, drogok
- ✓ Tűzvédelem
- ✓ Közlekedésbiztonság

17.2. Az iskola környezeti nevelési elvei

Tárgyi feltételek a környezeti nevelés szempontjából

Az iskola épülete 15 éve lett felújítva, az esetlegesen felmerülő szükséges javításokat folyamatosan végeztetik. A szellőztetés megoldott, a természetes világításról az ablakfelületek gondoskodnak, a tantermek világosak, de a földszinti és emeleti folyosó kevés természetes fényt kap a téli hónapokban. Az osztályterekben és szakterekben a megfelelő fény miatt a zöld növények telepítése folyamatos, valamint a lépcsőházban is zöld sarok kialakítására került sor. Az iskolában az udvar a nagyvárosi létből fakadóan zárt, kis méretű egy része a szomszédos lakóház körfolyosójára néző, lebetonozott, egy része oldalt cserjékkel, virágokkal parkosított. Tavasszal és ősszel – amikor az időjárás megfelelő – a testnevelésórák nagy része itt folyik. Szünetekben és a délutáni órákban a gyermekek felügyelet mellett itt töltik szabadidejük nagy részét.

Évente rendezünk iskolanapot, diákjaink megismerik hagyományainkat, értékeinket. Hagomány a témanapok, témahetek szervezése (pl: Nikola Tesla témahét). Évente több aktuális jubileumi ünnepséget tartunk. Az gimnazisták által szerkesztett iskolaújságban a globalizációval, a felmelegedéssel és ökológiai témákkal foglalkozó írások jelennek meg. Az általános iskolások környezetvédelmi témájú rajz és plakátversenyeken hagyományosan részt vesznek. Évente rendezünk kiállítást diákjaink alkotásaiból, melyeket a rajz illetve kézművészeti szakkörön készítenek. Természet- és környezetismeretből különböző tanulmányi versenyeken vesznek részt az általános iskolások. A nagyvárosi léthez kapcsolódó előnyök és hátrányok meghatározzák környezeti nevelési tevékenységünk lehetőségeit. A környezetszennyezés és a közlekedés viszonya, a sétálóutcák kialakításának következményei, az épített környezet felújítási programja jó vizsgálati, elemzési, véleményalkotási lehetőséget adnak. Környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot alakítsanak ki. Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára.

Az iskola minden diákjának a feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van a DÖK-nek, az osztályközösségeknek. Nagy szerepe van a környezettudatos szemlélet kialakításában az erdei iskoláknak, a hulladékgyűjtési akcióknak és a nyári táboroknak. A diákok és a tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében is.

A környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények meglátogatása. Különösen fontosak a múzeumok, állatkertek és nemzeti parkok, ezeknek a felkeresésére tanórákon kívül kerül sor, illetve a tanulmányi kirándulások alkalmával. Ezeket a látogatásokat a tanórákon készítjük elő. Iskolánkban minden tanulónak legalább két környezeti témájú intézménylátogatáson részt kell vennie. Emellett diákjaink a Budapest környékbeli szerb településeken is látogatást tesznek (Djurđjevdan, Stara voda, Ilijin Bunar)

Céljaink

Iskolánk feladatának tekinti azt, hogy diákjaink a felnőtt életre megfelelő ismeretekkel, készségekkel és szemlélettel rendelkezzenek, hogy ne csak saját pillanatnyi érdekeik szerint, hanem a Föld egészségének fennmaradása érdekében cselekedjenek, tiszteljék az egyetemes természetet, törekedjenek annak megőrzésére, ismerjék fel a föld egészséges folyamatainak visszaállítására és a harmóniára való törekvés fontosságát, valamint a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzésének fontosságát.

Pedagógiai céljaink, az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása, az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése, rendszerszemléletre nevelés, holisztikus és globális szemléletmód kialakítása, fenntarthatóságra nevelés, az elveivel való azonosulás elősegítése, a környezetetika hatékony fejlesztése, érzelmi és értelmi környezeti nevelés, tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés, tolerancia és segítő életmód kialakítása, a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulásának segítése, az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése, az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése, az egészség és a környezet összefüggéseinek felismertetése, a helyzetfelismerés, az ok – okozati összefüggések felismerése képességének kialakítása, fejlesztése, problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség fejlesztése, globális összefüggések megértése iránti igény felkeltése.

Mindezek a célok megjelennek a szaktárgyak céljai és az osztályfőnöki nevelés céljai között.

Megvalósításukhoz hagyományaink ápolása is segítséget nyújt.

Szükséges a tantestület tagjainak megnyerése a tudatos környezeti nevelési munkához, a tantestületen belüli továbbképzés szervezése, a környezeti nevelés módszereinek bemutatása, környezeti nevelési irodalmak feldolgozásán alapuló foglalkozások szervezése: témanap,

iskolanap szervezése az egész iskolai közösség számára és a lakhely nevezetességeinek feltérképezése.

A környezeti nevelés kapcsolódása az egyes tantárgyakhoz

Anyanyelv és irodalom, valamint magyar nyelv és irodalom

A tanulók ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását. Ismerjék meg közvetlen természetes- és mesterséges környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat (meséket, mondákat, népdalokat és verseket).

Ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolatok kialakulását, legyenek képesek irodalmi szövegek alapján problémafelvetésekre, vitára, véleményalkotásra, érvelésre, erősödjön esztétikai, erkölcsi érzékenységük.

Tudatosan készüljenek az anyanyelv védelmére, a „nyelvi környezetszennyezés” elkerülésére, sajátítsák el a médiumok elemzésének technikáit.

Hon és népismeret

A tanulók ismerjék meg a természet közelben élő, a természetet tisztelő, azt felhasználó, és nem kihasználó paraszti életmód értékeit, ismerjék meg a természethez, az évszakokhoz kapcsolódó népszokásokat pl. Dodole.

Környezetismeret

A tanulók ismerjék meg a környezetet megfigyelésekkel, vizsgálatokkal, az élővilág sokszínűségét, az élőlények egyedi, megismételhetetlen voltát, az ember felelősségét az élővilág megőrzésében. Ismerjék meg saját testük alapvető felépítését és működését, az egészség megőrzéséhez szükséges életvitel jellemzőit.

Természetismeret

A tanulók váljanak képessé a természet jelenségeinek elemi szintű értelmezésére, fejlődjön a környezet állapota iránti érzékenységük, ökológiai szemléletük.

Fizika

A tanulók váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára, ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit. Ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő, és élettelen közötti kölcsönhatásokat. Tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra. Mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni.

Kémia

A tanulók rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel, törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására, legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére. Ismerjék a környezetüket legjobban szennyező anyagokat, törekedjenek ezek használatának csökkentésére. Ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatásait, tartózkodjanak ezek kipróbálásától. Értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait.

Földrajz

A tanulóknál a környezet értékeinek megismerésével erősödjön a környezettudatos életmód iránti igény, alakuljon ki az igény a szülőföld cselekvő felfedezésére. Fejlődjön közösségük,

lakóhelyük, országuk, régiójuk és a világ problémáinak megoldásában való aktív részvételi készség.

Biológia

A tanulók ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit, szeressék a természeti és az épített környezetet, ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket. Legyenek tájékozottak a földi élővilág sokféleségét, valamint az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolatrendszerrel illetően. Ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat, legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére. Sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat. A tanulóiban alakuljon ki ökológiai szemléletmód, a természeti és az épített környezet iránti felelősség. A tanulók ismerjék meg szervezetük sajátosságait és az életkorral kapcsolatos változásait. Sajátítsák el az elsősegély-nyújtási technikákat, ismerjék fel az empátia szerepét a másik ember megítélésében. A tanulókat ösztönözze a helyes viselkedésmódok és a környezet-egészségvédő szokásrendek kialakítására. Segítse az önmagukkal szembeni felelősségérzet kialakításában, az őket veszélyeztető környezeti, társadalmi tényezők és azok elhárítási módjainak felismerésében.

Rajz és vizuális kultúra

A tanulók ismerjék meg a természet sokszínűségét, formagazdagságát, a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát, a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit. Ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére. Tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet szerb és magyar előfordulásaira. Legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően, ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését. Tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre, kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket.

Tánc és dráma

A tanulók tudjanak improvizálni természeti jelenségeket a tánc és dráma eszközeivel. Legyenek képesek adott szituáció megfogalmazására tartásképben és mozdulatsorok segítségével (árvíz, erdőtűz, stb.). Természethez való érzelmi kötődése erősödjön a drámajátékon, a szerb hagyományokon keresztül, sajátítsák el a szerb néptánc elemeit, lássák benne a környezeti nevelési lehetőségeket.

Technika és életvitel

A tanulók ismerjék meg az emberi alkotásokban megtestesülő használati, esztétikai, formai és etikai értékeket. Ismerjék meg a technika okozta környezeti károsodásokat és azok megelőzésének módjait. Sajátítsák el az alapvető biokertészeti ismereteket. Ismerjék meg az egészséges táplálkozás alapelveit, a környezetbarát technikákat és technológiákat, a felhasznált természetes anyagok, az épített környezet jellemzőit. Sajátítsák el az egészséges táplálkozás, kertészeti alapismeretek, komposztálás, szelektív hulladékgyűjtés alapvető ismerveit. A tanulóiban alakuljon ki az egészséges életmód iránti igény, a civilizáció társadalmi és környezeti vonatkozásainak feltárása révén erősödjön a felelős, környezettudatos beállítottság, alakuljon ki a kritikus fogyasztói magatartás

Testnevelés

A tanulók fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják, egészséges testi fejlődésüket. Győződjenek meg a mozgás jótékony hatásairól a különböző szervrendszerek működését tekintve. Legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az

együttműködés és a tolerancia fejlesztésében. Értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes. Igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök, és a tornaszerek.

A tanulóknak tudatosítsa az egészség és a környezet komplexitását, alakuljon ki az igény a higiénés normák betartására, segítse az egészséges napi, heti évszakos életritmus kialakulását.

Céljaink eléréséhez biztosítani kell a környezeti nevelési munkához szükséges oktatási eszközöket, szakkönyveket anyanyelven, ahogy a transzparens és diasorozatok, faliképek és folyóiratok anyaországból való beszerzése is folyamatos kell, hogy legyen.

18. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Pedagógusaink és dolgozóink munkájuk során az egyenlő bánásmód követelményét kötelesek megtartani, nem alkalmaznak a gyermekkel szemben hátrányos megkülönböztetést, így különösen a gyermek vagy hozzátartozói, színe, neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása, politikai vagy más véleménye, nemzetiségi, etnikai vagy társadalmi származása, vagyoni és jövedelmi helyzete, kora, cselekvőképességének hiánya vagy korlátozottsága, születési vagy egyéb helyzete miatt.

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért iskolánkban a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáit igyekszünk nyomon követni, törekszünk a tanulók veszélyeztetettségének megelőzésére, illetve megszüntetésére. Feladatainkat az éves munkaterv részét képező gyermek- és ifjúságvédelmi munkaterv részletezi. Az integrált oktatás a hagyományos oktatás szerves része, azzal alapvetően azonos tartalmú, azonos értékű továbbfejleszthető alpműveltséget biztosít. A NAT-ban megfogalmazott általános és részletes követelményeket az integrált oktatásban résztvevőknek is teljesíteni kell. Abból a feltételezésből indulunk ki, hogy a tanulók közötti különbségek rendkívül sokfélék, hogy minden gyereknek joga van a neki legmegfelelőbb neveléshez és oktatáshoz. Az iskolába érkező tanulók összetétele a családi szocializációs folyamatok különbsége miatt heterogenitást mutat, ezért az esélyegyenlőség biztosítása érdekében módszereinkkel, eljárásainkkal alkalmazkodunk ezekhez az egyenlőtlenségekhez, különbségekhez. Az integrált nevelés-oktatás feladata az egyéni bánásmód alapelveinek gyakorlatban történő megvalósítása, a hátránykompenzálás és tehetséggondozás azonos csoporton belül történő megvalósítása.

19. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározásának elvei

Az otthoni feladatok aránya, fajtája tantárgyanként eltérő, ezért meghatározásuk a munkaközösség és a szaktanár feladata. A házi feladat mindig a tanulási folyamat szerves része, alapja a tankönyv, órai vázlat, önálló forráskutatás. Elvárható, hogy az egyik tanóráról a másikkra való felkészülés az életkori sajátosságokat figyelembe vevő időigényességű legyen.

Péntekről hétfőre a tanuló lehetőség szerint csak szóbeli feladatot kapjon, a tanítási szünetekben kerüljük a túlságosan időigényes feladatokat. Az otthoni munka formái:

- írásbeli házi feladat: célja a gyakorlás, készségfejlesztő ismeretek elsajátítása; ellenőrzése rendszeres. Értékelhető szóban vagy írásban és / vagy érdemjeggyel is.
- szóbeli házi feladat: célja a gyakorlás, készségfejlesztő ismeretek elsajátítása; ellenőrzése rendszeres. Értékelhető szóban vagy írásban és / vagy érdemjeggyel is.
- házi dolgozat: célja az ismeretek önálló alkalmazása, az egyéni felkészülés és adatgyűjtés. Elkészítésére legalább egy hét áll a tanulók rendelkezésére. Értékelhető szóban vagy írásban és / vagy érdemjeggyel is. A hetedik évfolyamtól adható feladat.
- kiselőadás: célja az önálló kutatómunka, adatgyűjtés. Elkészítésére legalább egy hét áll a tanulók rendelkezésére. Értékelhető szóban vagy írásban és/vagy érdemjeggyel is. A hetedik évfolyamtól adható feladat.

- adatgyűjtés: célja a készségfejlesztés, az egyéni munka. Értékelhető szóban vagy írásban és vagy érdemjeggyel is.
- memoriter: megtanulására egy hét áll a tanulók rendelkezésére. Mennyiségét az érvényes követelményrendszer határozza meg, érdemjeggyel értékeljük.

A pedagógusok által előre bejelentet házi feladatok esetenként ellenőrzés után osztályzattal értékelhetők.

20. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

Az iskola meghatározott mérési időszakban és mérési módszer alkalmazásával tanévenként, valamennyi évfolyamra kiterjedően, a nappali oktatás munkarendje szerint felkészülő tanulók részvételével megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát. A mérés, vizsgálat lefolytatása egyszeri alkalommal történik és megszervezhető legfeljebb két hónapig terjedő időszakra is.

A mérés, vizsgálat időpontját mindig az aktuális tanév munkaterve rögzíti, a méréseket, vizsgálatokat az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusai végzik.

A lefolytatott mérés, vizsgálat eredményeit a vizsgálatot végző pedagógus a mérésben érintett tanulónként, osztályonként és évfolyamonként rögzíti. Az eredményeket a testnevelés tantárgyat tanító pedagógusok közösen elemzik és meghatározzák a tanuló fizikai fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket.

Intézményünkben alkalmazott mérési módszer A Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT) A NETFIT egy olyan országosan egységes módszertani alapokon nyugvó, diagnosztikus értékelő rendszer, amely segítségével a tanulók egészségközpontú fizikai fittségi állapota mérhető és értékelhető, egyúttal lehetővé teszi a személyre szabott egyéni értékelést a tanulók egészségközpontú fittségi állapotáról.

A NETFIT a tanulók fizikai fittségi állapotát az egyes tesztektől, nemtől és életkortól függően változó külső kritériumértékek alapján felállított úgynevezett egészségstenderdekhez viszonyítja. Az egészségstenderdek olyan teljesítményminimum értékek, amelyeket teljesítve a tanuló egészséges fittségi zónába kerül. Amennyiben a tanuló egy tesztben nem éri el az adott sztenderd értéket, úgy a teljesítménye a fejlesztési vagy a fokozott fejlesztési zónába kerül.

A fejlesztési és a fokozott fejlesztési zóna felhívja a tanuló, a törvényes képviselő (szülő), az iskola testnevelést tanító pedagógusai, valamint - amennyiben a fittségmérési feladatok ellátásába bevonásra kerül - az iskola egészségügyi ellátásban résztvevő védőnő figyelmét arra, hogy a tanuló esetében az adott képesség, fittségi összetevő esetében beavatkozás, specifikus egyéni fejlesztés lehet indokolt. A NETFIT - filozófiája szerint - elsődlegesen az egészséghez szükséges fittségi állapot elérését, megőrzését, javítását (fejlesztését) célozza a tanulók fizikai aktivitási szintjének növelésén keresztül.

A NETFIT fittségmérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.

- ✓ Testösszetétel és tápláltsági profil
- ✓ Aerob fittségi (állóképességi) profil
- ✓ Vázizomzat fittségi profil
- ✓ Hajlékonysági profil

21. Iskolai közösségi szolgálat

Az iskolai közösségi szolgálatot a köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § 15. pontja, 6. § (4) bekezdése és 97. § (2) bekezdése, valamint a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 133. §-a szerint szervezzük.

Céljaink

A közösségi szolgálat keretében a tanuló szociális, környezetvédelmi, a helyi közösségének javát szolgáló, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenységet és annak pedagógiai feldolgozását végzi szervezett keretek között. Kiemelt pedagógiai célunk az önkéntességre nevelés, továbbá az, hogy a tanuló a közösségi szolgálat keretében végzett tevékenysége során olyan tapasztalatokat szerezzen, amelyek segítik személyiségfejlődését, pályaválasztását.

A célokhoz rendelt feladatok megvalósítása

A közösségi szolgálatot az iskolai szervezi állami, önkormányzati, civil, nonprofit szervezetnél, illetve a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvény hatálya alá tartozó szervezetnél vagy saját intézményben. Ennek keretében megszervezzük a tanuló közösségi szolgálatának teljesítésével, dokumentálásával összefüggő feladatok ellátását. A közösségi szolgálat megszervezésével, működtetésével, ellenőrzésével kapcsolatos feladatok elvégzését az intézményvezető felügyeli. A közösségi szolgálati koordinátor az intézmény e feladatokkal megbízott igazgató-helyettese, aki az iratkezelési szabályok megtartásával nyilvántartja és folyamatosan vezeti a közösségi szolgálattal összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységet. A tanuló osztályfőnökének feladata a közösségi szolgálat teljesítésével kapcsolatos adatokat tanév végén, illetve a tanulói jogviszony megszűnésekor a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumokba átvezetni. A sajátos nevelési igényű tanulót kérelmére az igazgató a szakértői bizottság javaslata alapján határozatban mentesítheti a közösségi szolgálat alól. A tanulót fogadó intézménynek egészségügyi, vagy az egyes rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerveknél bűn- és baleset-megelőzési tevékenységi területen minden esetben, szociális és jótékonyági tevékenységi területen szükség szerint mentort kell biztosítani. Tanulóink számára a 9-12. évfolyamon együttesen legalább ötven órás közösségi szolgálatot szervezünk, a közösségi szolgálat egy részének az intézményben történő teljesítésére lehetőség szerint időkeretet biztosítunk. A közösségi szolgálatot koordináló pedagógus az ötven órán belül - szükség szerint a mentorral közösen - legfeljebb öt órás felkészítő, majd legfeljebb öt órás záró foglalkozást tart. A közösségi szolgálat teljesítése körében egy órán hatvan perc közösségi szolgálati időt kell érteni azzal, hogy a helyszínre utazás és a helyszínről hazautazás ideje nem számítható be a teljesítésbe. A közösségi szolgálat helyszínén a szolgálattal érintett személy segítése tanítási napokon alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás, tanítási napokon kívül alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb ötórás időkeretben végezhető.

A közösségi szolgálat dokumentálása

A közösségi szolgálat során a tanuló naplót köteles vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott. A közösségi szolgálat dokumentálásának kötelező elemeként

- a) az osztálynaplóban és a törzslapon az osztályfőnöknek dokumentálnia kell a közösségi szolgálat teljesítését,
- b) az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről a tanulói jogviszony tanév közbeni megszűnésekor igazolást állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig az intézménynél marad,
- c) a közösségi szolgálattal kapcsolatos dokumentumok kezelésének szabályait az intézmény iratkezelési szabályzata rögzíti,

IV. Az óvoda nevelési programja

A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet értelmében az óvodák, az Óvodai Nevelés országos alapprogramja című dokumentum alapján pedagógiai programot készítenek, vagy kész pedagógiai program közül választanak. A nemzetiségi óvodai nevelés hazánk egységes nevelési rendszerének része, amely a 137/1996. (VIII.28.) Kormányrendelettel kiadott Óvodai nevelés országos alapprogramjával összhangban valósítja meg sajátos célkitűzéseit és feladatait.

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzetiségi sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekből vállalt kötelezettségeket figyelembe véve – meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit. Az Alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének és módszertani szabadságának érvényesülését.

A. Az óvoda bemutatása

Óvodánk az ország fővárosának VII. kerületében a szerb kisebbség számára létrehozott többcélú intézmény épületében található. 1993. szeptember 1-jén kezdte meg működését Szerb Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Diákotthon néven. 2007 szeptemberében megváltozott az intézmény neve, azóta Nikola Tesla Szerb Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium. 2013. szeptember 1-től az intézmény fenntartója a Szerb Országos Önkormányzat. Óvodánkba Budapest különböző kerületeiből, a főváros környéki szerb kisebbség lakta falvakból kerülnek gyerekek.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt bizonyítják, hogy a családok megváltozott életkörülményei és a nyelvi környezet nagyban befolyásolja a gyermekek fejlődését. E tapasztalatok ismeretében olyan óvodai csoportokat igyekeztünk kialakítani, ahol a gyermekeket körülvevő személyi, tárgyi és szerb nyelvi környezet szerepe válik meghatározóvá. Óvodánk intézményünkön belül helyezkedik el a Rottenbiller utca felőli emeleti részen. 3 csoportszobával rendelkezik, hozzá tartozó mosdóval, kiszolgáló helyiséggel. Külön tornaszobával nem rendelkezik, de lehetőség van az iskola tornatermének használatára. Ünnepek és szülői értekezletek megtartására az iskola aulája áll rendelkezésre. Intézményünknek saját konyhája van, így az óvodai étkeztetés a csoportszobákban történik. A gyermekeket 12 fős személyzet látja el. (1 óvodavezető, 6 óvodapedagógus, 3 dajka, 1 pedagógiai asszisztens). Fontosnak tartjuk az óvodapedagógusok állandó továbbképzését, a módszertani, pszichológiai ismeretek folyamatos korszerűsítését, az óvodapedagógusok állandó részvételét akkreditált képzéseken.

B. Gyermekkép, óvodakép

A 3-7 éves gyermek elsődleges tevékenysége a játék, melyen keresztül szeretetteljes, családi légkörben, egyéni adottságainak megfelelően fejlődik, így képessé válik az őt körülvevő világ tevékeny megismerésére és abban való eligazodásra. A 3 – 7 éves életkori szakasz a gyermek fejlődésében, személyisége alakulásában az egész életére meghatározó, megismételhetetlen lehetőségeket rejt

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

A Pedagógiai Program megvalósításával az óvodáskor végére olyan gyermekeket kívánunk nevelni, akik jellemzője:

- érzelem gazdag gyermekként tudhat magáénak
- testileg, lelkiileg egészséges és edzett; összerendezett, harmonikus mozgás
- a nyitott érdeklődés
- a differenciált érzékelés és észlelés
- a kialakult testséma, én-tudat és téri tájékozottság
- a tanulás alapját képező szándékos figyelem, feladatértés, feladattartás, és feladattudat
- együttműködés a társakkal, felnőttekkel.

A gyermeki tulajdonságok, készségek és képességek alakítása optimális feltételekkel, vidám, boldog, örömteli, szabad, játékos, bizalmas óvodai életben valósulhat meg, minden esetben igazodva a gyermek személyiségéhez, szükségleteihez, képességeihez.

Az óvoda három főszereplője, a gyermek, az óvodapedagógus, a szülő.

Az óvoda kiegészíti a család nevelési feladatainak ellátását. Óvodánk nyitott a szülők számára, betekintést nyerhetnek gyermekeik óvodai életébe, szülői értekezletek, fogadó órák, befogadás, közös programok, nyílt ünnepek alkalmával.

C. Az óvodai nevelés célja, alapelvei

Cél: Harmonikus, kiegyensúlyozott, egymást megértő és segítő, alkalmazkodó, a tanulást és munkát kedvelő, a természetet szerető, önálló gondolkodásra, döntésre, cselekvésre képes, művelt és boldog emberek nevelése.

Szívesen járjanak hozzánk és jól érezzék magukat az óvodánkban. A családi nevelést kiegészítve a különböző szociális háttérrel érkező óvodáskorú gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítése az életkori, egyéni sajátosságaik, az egyenlő hozzáférés figyelembevételével.

A gyermekek egyéni fejlettségéhez, igényeikhez, szükségleteikhez, érési tempójukhoz igazodó, a gyermeki szabadságot tiszteletben tartó differenciált személyiségfejlesztés, hátránykompenzálás és tehetséggondozás, a tanuláshoz szükséges képességek és részképességek megalapozása a játékban és szervezett tevékenységekbe ágyazottan.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Alapelveink:

- A gyermeki személyiséget, tisztelet, elfogadás, szeretet és megbecsülés övezze.
- A nevelés segítse a gyermeki személyiség fejlődését.
- Az egyéni képességek kibontakozását.
- A hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatását.
- Az egyéni képességek differenciált kibontakoztatása, a teljes személyiség fejlesztése játékkal, mozgással, örömmel végzett tevékenységekkel.
- A ránk bízott gyermekeket szeretet, türelem, megértés és tisztelet veszi körül óvodánkban.
- Az óvodapedagógus és más alkalmazottak személyisége, magatartása, tevékenysége modellt nyújt a gyermekek számára.
- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára a szükséges segítség, gondozás, nevelés biztosítása. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése szoros együttműködésben a gyógypedagógus szakemberrel, szülőkkel az egyéni fejlesztési terv alapján.

Kiemelt alapelvünk:

- A szerb nemzetiség kultúrájának és nyelvének ápolásával a gyermek szókincsének megalapozása, gyarapítása és a nemzetiségi iskolai előkészítés.
- Az óvodai beiratkozások alkalmával előnyben részesítjük a szerb anyanyelvű és nemzetiségi ill. A szerb nemzetiséghez tartozó szülők gyermekeit. Ha azonban marad üres férőhely, akkor azt azon szülők gyermekei vehetik igénybe, akik Magyar anyanyelvűek ugyan, de szívesen vennék, ha gyermekük elsajátítaná a szerb nyelvet, s majdan intézményünkben folytatná tanulmányait, az általános iskola első osztályától kezdődően.
- Folyamatos és szoros kapcsolatot tartunk a szülőkkel, az iskolával, annak is főleg az alsó tagozatával (pl.: közös ünnepek, kiállítások, egymás munkájának megtekintése, óralátogatások, stb.)

D. Az óvodai nevelés feladatai

Óvodánk fő feladatai közé tartozik az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése mellett, olyan szerb anyanyelvi környezet biztosítása gyermekeink számára, melyben a kisebbségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományok, szokások fejlesztése és ápolása során felkészítjük őket a szerb kisebbségi nyelv tanulására. E feladataink végzése közben segíteni szeretnénk a kisebbségi identitástudat kialakulását is.

1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Az óvodapedagógus feladatai:

- *A gyermekek gondozása, testi, fiziológiai szükségleteik, mozgásigényük kielégítése.*
- *Harmonikus összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.*
- *A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése.*
- *A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.*

Az óvodapedagógusok által szervezett és kezdeményezett tevékenységek, mint a testnevelés, nagymértékben segítik a gyermekek testi képességeinek fejlesztését. Ezen kívül a szabadban történő mászások, futkározások szintén ezt a célt szolgálják.

Naponta játszanak szerb népi, mozgásos gyermekjátékokat. Szervezett kirándulásokon, sétákon vesznek részt évszakonként és időjárásnak megfelelően. Óvodásaink szerb gyermektánc szakkörön vesznek részt, ahol a hagyományörzésen kívül harmonikusabb mozgásformákat sajátítanak el, fejlődik térérzékelésük.

A fakultatívan választható úszás tanfolyam a gyermek edzésén túl, a mozgásuk összerendezettségét is fejleszti.

- *A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.*

Napi feladataink során ügyelünk arra, hogy egészséges környezetet biztosítsunk (berendezéseink, megfelelő világítás, külön fogasok, tároló helyek, stb.) A csoportszobákban évszaknak megfelelő hőmérsékletet biztosítunk, naponta több alkalommal szellőztetünk, ügyelünk a rendszeres, alapos takarításra és fertőtlenítésre.

Óvodánk rendelkezik egy saját játszóudvarral, ahol a gyerekek szabad mozgását, edzését megfelelő udvari játékok szolgálják.

- *Az egészséges életmód, testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegség megelőzés, az egészségmegőrző szokásainak alakítása.*

A gyermekek számára nélkülözhetetlen a szabadban (levegőn) való tartózkodás, melyben naponta részesülnek. Az óvodapedagógus a napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére. Megismerteti a tisztálkodási folyamatot: helyes sorrendiséggel és technikával, egészségügyi szokásokkal.

A gyermekek számára eddig ismeretlen ételek bemutatása, elfogadtatása, új ízekhez szoktatás, játékos alkalmak szervezése arra, hogy egyszerűbb ételek elkészítésének részesei legyenek. (Ünnepek alkalmával speciális szerb ételek elkészítése, megkóstoltatása, stb.)

Az eltérő étvágyak tiszteletben tartása, törekvés a szélsőségek csökkentésére.

A mindenkori folyadékszükséglet biztosítása folyamatosan.

A kulturált étkezés szokássá alakítása: életkortól és fejlettségtől függően, étkezéshez szükséges eszközök önálló és helyes használatának, helyes testtartás, étkezési technikák megismertetése (töltés, merés), esztétikus terítés biztosítása (önkiszolgálással, naposi munkával), igény kialakítása a környezet rendjének megóvására. A táplálék allergiás gyermekek eltérő szükségleteinek fokozott figyelembe vétele. Az óvodapedagógus elegendő időt és szükséges segítséget biztosít az öltözködésben és a ruházat elhelyezésében a saját polcán. A megfelelő viselet kiválasztásában összefüggéseket tár fel a gyermekekkel az időjárás és tevékenységek között. Fokozatosan kialakítja az önállóságot. A szülőkkel való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására javaslatot tesz. A ruhák fel – levételének helyes sorrendjének, és azok épségének megóvása, tárolási rend kialakítása.

Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően nyugodt pihenés feltételeit biztosítja, ellenőrzi, biztosítja a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését (a lehető legnagyobb távolságban). A gyermekek elalvását segíti biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal. Pihenés időtartamát a csoport szükségleteihez igazítja.

Az ágyneműről és annak tisztításáról a szülő gondoskodik, általában két hetente és a gyermek minden megbetegedése alkalmával. A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség megelőzés és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítják a gyermekekben.

- *A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása a környezettudatos magatartás megalapozása.*
- *Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.*

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyerekek figyelnek saját külsejükre, ruházatuk rendezettségére.

Igényükké válik a higiénias szabályok betartása.

Önállóak: a tisztálkodásban, a tisztálkodási eszközök megválasztásában és használatában, a WC használatában, fogápolásban, öltözködésben, helyes sorrendjének megválasztásában, önkiszolgáláskor, mindennapi szükségleteik kielégítésében, a kimerített étel mennyiségének megítélésében, a hőmérsékleti viszonyoknak megfelelő ruházat kiválasztásában.

Megfelelően használják: az evőeszközöket, egyéb eszközöket, a környezetük tisztántartására szolgáló eszközöket.

Tudnak: cipőt fűzni, kötni, gombolni, teríteni, hajtogatni, ajtót nyitni-csukni, csendesen közlekedni, lépcsőn járni, természetes ülő testtartással asztal mellett ülni.

Ismerik: a kulturált étkezés szokásait (csukott szájjal rág, ügyel a tisztaságra), a zsebkeendő használat módját, szükségességét, ruházatuk tisztántartási lehetőségeit, a rendetlenség megelőzését, a rendetlenség megszüntetésének módjait, alakulóban környezettudatos magatartásuk.

Segítenek: a környezet tisztántartására, a rend megőrzésére irányuló tevékenységben, a kisebbeknek a különböző (önellátó és egyéb) tevékenységekben.

Eljutnak: az első alakváltozáshoz (testarányok, fogváltás), összerendezettebb mozgáshoz, testi szükségleteik szándékos irányításáig. Szívesen kezdeményez mozgásos játékokat, szívesen vesz részt benne. Az egészségfejlesztés szempontjait, alapjait ismeri.

2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyereket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretettel léghő vegye körül. Mindezt szükséges, hogy:

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
- az óvoda segítse elő, hogy a gyermek rá tudjon csodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatózó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére;
- a gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása óvodánkban:

Arra törekszünk, hogy az óvodai csoportokban barátságos, derűs léghő uralkodjon, hiszen ez biztonságérzetet ad a gyermekeknek. Ennek köszönhetően igen pozitív érzelmi kötődések alakulnak ki a gyermekek és az óvoda alkalmazottai között.

Beszoktatás rendszere az óvodánkban:

Óvodánkban a beszoktatás során arra törekszünk, hogy minél hamarabb jó kapcsolatot teremtsünk a csoportba érkező gyermekekkel. A családból érkező gyermekeket nagy türelemmel, gyengédséggel fogadjuk. A szülőknek lehetővé tesszük, hogy napokon vagy heteken át jelen legyenek.

A beszoktatás menetét megszervezzük. A bölcsődéből érkező gyermekeknél is hasonló módon járunk el. Különösen odafigyelünk az új gyermekek délutáni pihenőjére, ami azt jelenti, hogy igyekszünk eloszlatni félelmeiket, az ágyuk mellé ülünk, simogatjuk őket, ébredésnél mellettük vagyunk.

A csoport többi tagját is előkészítjük érzelmileg, hogy az új társaikra ne legyenek féltékenyek, ők is segítsenek a beszoktatásban.

A közös élményekre épülő tevékenységek óvodánkban:

Az óvoda megalakulása óta hagyomány a születésnapok megünneplése, ilyenkor az ünnepeletnek ajándékot, meglepetést készítünk közösen. A csoport összetartozását segítik a közös kirándulások, színházlátogatások, múzeum- és könyvtárlátogatások, egyéb, a Szerb Nemzetiségi Önkormányzatok által meghirdetett rendezvényeken való részvételek. Hagyomány, hogy a szegedi, deszki, lórévi, battonyai óvodákkal évente 1-2 alkalommal – alapos szervezés megelőzésével – közös programokat szervezünk.

A szerb nyelvű farsangolás mindig örömteli, vidám eseményt jelent óvodánk életében. Hagyománnyá szeretnénk tenni a szülők, gyerekek, óvodai dolgozók közös kirándulását, ahol közös játékos vetélkedők mellett egymás jobb, alaposabb megismerésére is jut idő. Év végén óvodai tanévzáró ünnepélyt rendezünk. A csoportszobákat az évszakoknak megfelelően esztétikusan feldíszítjük a gyermekek segítségével. A gyermekek számára babasarkot alakítottunk ki, és lehetőséget adunk kuckók, bensőséges zugok kialakítására, melyek szintén a családias jelleget növelik.

Az óvónő-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolata óvodánkban:

Óvodapedagógusaink magatartása határozott, de ugyanakkor szeretetteljes, barátságos, őszinte. Arra törekszünk, hogy a gyermekekkel igazságosan és egyéni sajátosságaikhoz igazodva bánjunk. A csoportok légkörét a kölcsönös bizalom hatja át. Az óvoda dolgozói magatartásukkal és szerb nyelvi kommunikációjukkal is modellként hatnak az óvodai csoportok minden gyermekére. Az óvónő-gyermek kapcsolat visszatükröződik a gyermek-gyermek kapcsolatban. Arra törekszünk, hogy minden gyermek jól érezze magát óvodánkban, a csoportok tagjai figyeljenek egymásra, tisztelettel viselkedjenek a felnőttekkel és társaikkal szemben. Mivel csoportjainkba magyar és szerb anyanyelvű gyermekek is járnak, így a másság elfogadására nevelés a napi gyakorlatunkban valósul meg. Fokozatosan alakítjuk tűrő és konfliktusmegoldó képességüket. Kezdeményezzük és segítjük a gyermekek közötti meghitt beszélgetéseket szerb és magyar nyelven egyaránt. Segítséget nyújtunk azon gyermekeknek, akik a társaiktól elszenvedett bánat, sérelem miatt fordulnak hozzánk.

A közösségi élet szokásai és a közösségi magatartás óvodánkban:

3-4 éves gyermekek már a beszoktatás kezdetén is szerb nyelven köszönnek a felnőttek segítségével, ha kapnak valamit, azt is szerb nyelven köszönik meg. A kívánt játékszereket kérik el egymástól, türelmesen várják meg, míg megkapják. E kommunikációs élethelyzeteket igyekszünk a napi munkánk során kihasználni a szerb nyelv elmélyítésére, gyakorlására. Arra neveljük gyermekeinket, hogy óvatosan bánjanak a játékszerekkel és más használati tárgyakkal. Vigyázzanak saját és társaik holmijára. Hagyják egymást nyugodtan tevékenykedni. Kezdenek egymásnak segíteni. Az egy asztalnál ülők vegyék észre, ha valaki hiányzik közülük. Ha a hiányzó visszatér, az óvónővel együtt köszönik szerb és magyar nyelven. Szívesen járjanak óvodába, segítsük kialakítani az együtt játszó párokat, csoportokat. Kezdenek eligazodni a csoport életében, napirendjében. Ha szükséges, bátran forduljanak segítségért óvónőjükhöz. 4-5 éves gyermekek a már korábban kialakult szokásokat önállóan alkalmazzák. Az óvoda és iskola dolgozóinak, társaiknak napszaknak megfelelően szerb nyelven köszönnek. A csoportba lépő vendégeket hasonló módon köszönik és kínálják helyet. Segítsenek egymásnak és legyenek türelmesek egymás iránt. Vegyék észre a rendetlenséget és segítsenek annak megszüntetésében. Ha közölnivalójuk van, várják meg, amíg társuk befejezi a mondanivalóját. Tevékenységeikben legyenek egyre önállóbbak. 5-6-7 éves gyermekeknél a már kialakult szokások válnak a gyermekek igényévé. Bátran és önállóan használják a különböző szerb köszöni és megszólítási formákat. A közös tevékenységekben aktívan vegyenek részt. Szívesen segítsenek kisebb társaiknak. Vegyék számba a csoport tagjait, érdeklődjenek a hiányzók felől, ha tudják, közöljék a hiányzás okát. A közösen elért sikereknek örüljenek. Tisztelettel viselkedjenek a felnőttekkel és társaikkal szemben. Egy-egy társuk iránt mutassanak barátságot. Bízjanak önmagukban és már önálló véleményalkotásra, döntésre is legyenek képesek. Az óvónő kérését, útmutatását érzelmileg és értelmileg egyaránt fogadják el. Az adott tevékenység által megkívánt magatartási formát önként vállalják. A megkezdett tevékenységet felszólítás nélkül fejezzék be. A vállalt feladatokért érezzék felelőséget és akkor is végezzék el, amennyiben nehézséget jelent számukra. Legyenek képesek együttműködni a feladatok elvégzésében, fogadják el a feladat által megkívánt alá-, fölé- és mellérendelési viszonyokat. Legyenek képesek kívánságaikat módosítani, elhalasztani, ha ez szükséges.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése óvodánkban

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, hátrányos helyzetű gyermekekkel játékos feladatokat végzünk. Amennyiben azt tapasztaljuk,

hogy fejlesztésük meghaladja erőnket, úgy megfelelő szakemberhez irányítjuk őket. Ebben segít bennünket az óvoda védőnője és pszichológusa.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

Óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni: késleltetni tudja szükségletei kielégítését.
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok eredményes elvégzésében nyilvánul meg: kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3. Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra – valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek fejlesztése.

Óvodánk a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára építve biztosít változatos tevékenységeket, foglalkozásokat, melyeken keresztül újabb tapasztalatokhoz jut a környezetről. Az értelmi nevelés fő feladata számunkra a szerb anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – helyes mintaadással.

Különösen szükséges nagy figyelmet fordítani:

- a beszédkezdő fenntartására, a gyermek meghallgatására
- a gyermeki kérdések érvényesülésére, a kérdésekre kielégítő válaszadásra.

E. Az óvodai élet megszervezésének elvei

1. Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára. Az óvoda személyi feltétele igen jó, mivel az óvodai csoport munkáját négy főiskolai végzettséggel rendelkező óvodapedagógus irányítja, akik rendelkeznek megfelelő szerb nyelvi képesítéssel is. A pedagógiai munkát négy dajka segíti, mind a négy érettségivel rendelkezik. A személyi feltételek maximálisan biztosítják, hogy a gyermekek valóságos élethelyzetekben is elsajátíthassák a szerb nyelvet.

2. Tárgyi feltételek

Az intézmény belvárosi, sűrűn beépített környezetben lett kialakítva. Az óvodai rész 2000-ben került átadásra. A csoportszobák az iskolától elkülönítve, nyugodt, biztonságos helyen, 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve kerültek kialakításra. A csoportszobák berendezése nyitott polcokból, zárt szekrényekből, az óvodáskorú gyermekek testméreteinek megfelelő kissekékből és többféleképpen variálható asztalokból áll. Az ágyak alakja és mérete alkalmas a nyugodt pihenésre. Az intézmény épületéhez tartozó helyiségek, melyek az óvodáskorú gyermekek által is igénybe vehetők: tornaterem, könyvtár, iskolaorvosi rendelő, aula. Az óvodához egy külön udvari rész tartozik, ahol

gyermekjátékok (csúszda, libikóka, homokozó, mászóka, stb.) vannak. Óvodai csoportjaink közös igazgatású közoktatási intézményben működnek, így önálló költségvetéssel nem rendelkeznek.

A játéktevékenység eszközei: a csoportszobai és udvari játékokat a költségvetésből vásároljuk, illetve a szülők is hozzájárulnak adományaikkal. Folyamatosan bővítjük a szükséges játékok és eszközök beszerzését. Programunk megvalósításához még sok olyan szemléltető, de játékeszközként is használható eszközre lenne szükség, amelyek nemzetiségi feladataink megvalósításában segítenének. Ezek beszerzését folyamatosan végezzük a fontossági sorrendet betartva, figyelve a költség hatékony intézményi gazdálkodásra. Az iskola könyvtárából megfelelő mennyiségű szerb gyermekkönyveket kapunk. Magyar nyelvű könyvek a szülők adományaiból kerültek az óvoda tulajdonába.

3. Az óvodai élet megszervezése

Intézményünkben három óvodai csoport működik, és a fővárosban egyedül ebben az óvodában folyik a szerb nemzetiségű gyermekek óvodai nevelése.

A gyermekek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal. A nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomán követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

Játék és szabadidős tevékenység	5 óra
Étkezés, pihenés	3 óra
Öltözködés, tisztálkodás	1,5 óra
Két irányított foglalkozás naponta (kötött, kötetlen)	10 – 40 perc között

A napi- és heti rendet minden iskolai óvodai nevelési év elején a gyermekek életkorát figyelembe véve alakítjuk ki. Az óvodai év rendje megegyezik az iskolai tanév rendjével.

4. Az óvoda kapcsolatai

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. Ennek érdekében fontosnak tartjuk a szülőkkel történő napi személyes kapcsolattartást, melynek során a szerb anyanyelvű szülőkkel szerb nyelven kommunikálunk. A szülői értekezleteken kívül közös kétnyelvű rendezvényeket is tartunk (Karácsony, Szent Száva napja, Farsang, Húsvét, Anyák napja, Gyermeknap, közös kirándulások, stb.). Többcélú intézvény révén igen jó és szoros a kapcsolatunk az iskolával, annak is az alsó tagozatával. Gyermekeinket rendszeresen megvizsgálja az óvoda orvosa, és a védőnővel közösen figyelemmel kíséri fejlődésüket. Gondoskodik arról, hogy hallás-, szem- és fogorvosi vizsgálatokon vegyenek részt a gyermekek. Szükség esetén beutalót ad logopédiai, pszichológiai, neurológiai és ortopédiai vizsgálatokra. Folyamatosan erősítjük kapcsolatunkat a VII. kerületi Nevelési Tanácsadóval. Az intézmény tanulói, így az óvodás

gyermekek is rendszeresen részt vesznek a Szerb Önkormányzat által szervezett programokon. Ezeken a rendezvényeken a szülők is megjelenhetnek. Óvodánk jó kapcsolatot alakított ki a működő szerb nemzetiségi óvodákkal.

F. Az óvodai élet tevékenységi formái, és az óvodapedagógus feladatai

1. Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

A játék által szinte észrevétlenül tanul a gyermek, hiszen az életben előforduló eseményeket kipróbálhatja, leutánozhatja, s ezáltal új ismeretekre tesz szert. Családlátogatások alkalmával azt tapasztaltuk, hogy gyermekeink otthoni játékfeltételeik jók. Játékaik között főleg építő és memória játékok vannak túlsúlyban. A szülőket arra ösztönözzük, hogy játszanak minél többet gyermekeikkel. Az óvodai építő és konstrukciós játéktárunk folyamatos bővítés alatt áll, mindig próbáljuk a régieket kicserélni, illetve a készletet bővíteni. Az óvónők igen sokat játszanak a gyermekekkel, főleg társas és memória játékokat, de az építő – konstrukciós játékokba is szívesen bekapcsolódnak, ötleteket adnak. Különösen kedveljük a dramatikus játékokat, melyek játssza során minden alkalommal a fejlesztő hatás mellett, fontos szerepe van annak, hogy közelebb hozzák egymáshoz a gyermekeket és a felnőttet egyaránt.

Célunk és feladatunk:

- a játékhoz szükséges nyugodt légkör biztosítása, ezzel az elmélyült játék feltételeinek előkészítése
- az optimális játéktér biztosításával csökkentjük a konfliktusok kialakulásának lehetőségét, lehetőséget teremtünk minél több játékfajta azonos időben történő játszására
- arra törekszünk, hogy játék során egyre több szerb nyelvi kommunikációs helyzetet teremtsünk, melynek során fejleszthetjük gyermekeink szerb szókincsét
- a dramatizálást, bábozást, mint játéktevékenységet, s mint irodalmi alkotásokat közvetítő eszközt, a szerb nyelv gyakorlására, elmélyítésére alkalmazzuk.

A játékfajták megjelenítési szintjei:

Gyakorlójáték

3-4 éves gyermekek kedvelt játéka, ahol húzható, öltöztethető, rakosgatható játékszerekkel azonos mozgás ismételtetése az öröm forrása. Ez a korosztály még igényli a felnőttekkel való együttjátszást. Ezt az együttjátszást használjuk ki a szerb anyanyelvi nevelésre, ahol a tárgyakat megnevezzük szerbül, s a velük végzett mozgásokat is.

5-6-7 éves gyermekekkel hasonlóan játszunk mint a kicsikkel, de segítjük őket abban, hogy gyakorló játékok szerepjátékká fejlődjen.

Szerepjáték

Nevelési szempontból a leggazdagabb nevelési lehetőséget nyújtó játékfajta.

3-4 éves gyermekek elsajátítják a játékszerekkel és az együtt játszással kapcsolatos elemi szabályokat. Kis csoportokban játszanak, önállóan megkeresik az eszközöket és egyszerű cselekvéseket, kapcsolatokat eljátszanak (állatok hangjának, mozgásának utánzása).

4-5 éves gyermekeknél kialakul az együttjátszás igénye, s főleg a szerephez való kötődés a jellemző. Már képesek a cselekvések összehangolására, közös játékok megszervezésére.

5-6-7 éves gyermekek már elfogadják játszótársaik elgondolásait a játékkal kapcsolatosan, alkalmazkodnak a játék szabályaihoz, vállalják a kevésbé érdekes szerepeket is, tudják a játékot vezetni is.

Építő, konstrukciós játék

3-4 éves gyermekek építményeket hoznak létre, s közben megnevezik az eszközöket szerb nyelven.

4-5-6-7 éves gyermekek a játékelemekből már játékszereket is képesek készíteni.

Szabályjáték

3-4 éves gyermekek számára olyan szabályjátékokat alkalmazunk, amelyek a gyermekek mozgásigényét kielégítik, szabályaik egyszerűek.

4-5 éves gyermekeknél a mozgásos játékokon kívül az értelmi képességeket fejlesztő játékokat is alkalmazunk.

5-6-7 éves gyermekeink esetében a nagyobb ügyességet, szellemi erőfeszítést igénylő játékokat tervezünk.

Dramatizálás, bábozás

A gyermekek irodalmi alkotásokat szívesen dramatizálnak, elbáboznak. Ezért ezt a tevékenységet gondosan elő kell készíteni, megtervezni, különösen akkor, ha a kisebbségi nyelvi nevelésre kívánjuk alkalmazni. A megfelelő előkészítésen azt értjük, hogy van az óvoda csoportjainak 4-5 olyan meséje, melyeket többször elmesélünk. A mesékhez elkészítjük a megfelelő bábokat, fejdíszeket, melyeket bármikor a nap folyamán elővehetnek a gyerekek és önállóan, kis csoportokban is eljátszhatják maguknak a már ismert mesét.

Udvari játéklehetőségek

Az udvari játékokról a tárgyi feltételeknél és az egészséges életmód mozgásos tevékenységeinél már volt szó.

Az udvari játéklehetőségeknél főként azon szerb népi játékokat részesítjük előnyben az éves tervezés során, melyek párbeszédesek és mozgásosak is. Ezeket kedvelik a gyerekek, és jól szolgálják a szerb nyelvi nevelést is.

Összegezve: Gyermekeink az óvodáskor végére a megfelelő irányítás és feltételek mellett, fejlettebb mozgáskultúrával, értelmi képességekkel, megfelelő szerb szókinccsel válnak iskolaéretté.

2. Verselés, mesélés

A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat. A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világtévesztésének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál.

A tárgyi világot is megelevenítő, áttelekítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világtévesztés, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A szerb gyermekköltészet, a népi hagyományok sok alkalmat kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre, mesélésre. Gyermekeink óvónőinktől szeretik hallgatni az ismert szerb mondókákat, meséket, verseket, gyakran maguk is ismételtetik a már ismerteket. Óvodánkban fontosnak tartjuk a mindennapos mesélést, mely nagyban elősegíti a dramatikus játékokat és a szerb szókinccs bővítését.

Célunk és feladatunk:

- az évszakoknak megfelelően választjuk ki az irodalmi anyagot, igyekszünk gyermekeink magyar és szerb nyelvű szókincsét bővíteni, fejleszteni
- az irodalmi műveken keresztül a szerb kultúra hagyományainak, értékeinek átörökítésére törekszünk,
- erősítjük gyermekeink pozitív érzelmeit az irodalommal és a könyvvel
- az irodalmi műveken keresztül alapvető erkölcsi normákkal ismertetjük meg gyermekeinket, más népek, országok létezésének tudatosítása, a message elfogadtatása
- a verselések, mesék dramatizálása során szóbeli emlékezet fejlesztése, gondolkodási műveletek gyakorlása,
- gyermekműsorok, előadások, színházlátogatások, könyvek, folyóiratok használata.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére: Ismerik és alkalmazzák önállóan a nyelvi kapcsolatteremtés elemi szabályait. Mondanivalójukat, érzelmeiket érthetően, nyelvtanilag helyesen fejezik ki. Képesek felidézni egy-egy ismert mese, történet legjellemzőbb momentumait. Önállóan használják a mindennap elhangzó szerb nyelvű kéréseket, köszönéseket, a szerb nyelvű utasításoknak megfelelően cselekszenek.

3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermekeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömeit. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását. Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Az óvodai csoportok dalanyagát évszakokhoz kapcsolódva az ÉNÓ és a szerb nyelvű keretprogram segítségével készítjük el. Figyelünk arra, hogy a dalok anyagában legyenek ünnepi és alkalmi dalok, és a dalokhoz kapcsolódjanak változatos játékképek. Arra törekszünk, hogy a gyermekek az óvónő indítása után önállóan, megközelítően tisztán énekeljenek csoportban, majd az óvónő segítségével egyedül is. A zenehallgatásban fontosnak tartjuk, hogy szerb, magyar és más népek dalai, énekes és hangszeres műzenék, népdalok egyaránt kerüljenek a gyermekek elé, és ezeket figyelmesen, érdeklődve hallgassák. A magasabb és mélyebb hangok megkülönböztetését térben tudják mutatni, sőt éneklés közben alkalmazzuk a dallamvonal rajzolását is a levegőben. Fontosnak tartjuk még:

- szöveges motívumok visszaéneklését változatos dallam- és ritmusfordulatokkal
- a halk és hangos fogalom pár megértését, alkalmazását egyénileg is
- ismert dalok felismerése dúdolásról, hangszerjátékról, finomabb hangszínek különbségének meghallása, az egyenletes lüktetés kifejezése játékos mozdulatokkal
- szöveges ritmusmotívumok visszahangszerű ismétlése csoportosan és egyénileg is
- az éneklés, körjáték közben tempótartás, egyszerű játékos mozgások egyöntetű, esztétikus végzése, táncos jellegű mozdulatok
- az egyenletes lüktetés és dalritmus megkülönböztetése, a dalok ritmusának hangoztatása belső hallás alapján, dalok és mondókák felismerése ritmusról
- a különböző tempók felismerése, kifejezése énekkel, mozgással, az esztétikus mozgás igényének felkeltése a különböző hangszerek használata önállóan énekkíséréshez, dallamok, mozdulatok kitalálása éneklésre, énekes beszélgetés

Óvodánkban a nap folyamán bármikor mondogatunk a gyermekek kívánságának megfelelően mondókákat, kiolvasókat, énekeket, énekes játékokat.

Célunk és feladatunk:

- az érzelmekre hatva fejleszteni gyermekeink zenei hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét
- a szerb kisebbség zenéjének, népi játékaiknak, gyermekdalainak megismertetése évszakokhoz kapcsolódva.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére: Dalkultúrájuk sokoldalúan fejlődik, ritmusérzékük kifinomultabbá válik, az élményt nyújtó közös éneklés, mondókázás az esztétikai nevelést segíti, megalapozza a gyermekek ének-zenei kultúráját az iskolai énekléshez.

4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását, kepi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását. Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, a festés, a mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival. Csoportjainkban az egész nap folyamán lehetőséget biztosítunk ábrázoló tevékenységekre, mely lehetőséggel gyermekeink élnek is. Jól látható és hozzáférhető helyen tároljuk az e tevékenységekhez szükséges eszközöket.

Célunk és feladatunk:

- a feltételek biztosításán túl megismertetni gyermekeinket a különböző anyagokkal, azok tulajdonságaival, és a kézimunka technikai alapelemeivel;
- a tevékenységek során használt eszközök szerb nyelven történő megnevezésével gyermekeink szerb szókincsének gyarapítása;
- egyéni fejlettségükhöz és képességükhöz igazodva segíteni gyermekeink tér-, forma- és színeképzeteinek gazdagítását, kepi gondolkodásuk fejlesztését, esztétikai tevékenységük, igényességük alakítását;
- KÉPALAKÍTÁS – rajzlapon, udvaron vonalas rajzokkal, emberalak, helyzet és tárgyak rajzolása, rajzolás: bottal földre; krétával aszfaltra, táblára; filctollal, zsírkrétával papírra, rajzolás során az eszközök szerb nyelvű megnevezése, kezesség megfigyelése, helyes ceruzafogás megfigyelése-kialakítása.
- képek festése ujjakkal, ecsettel: gombfesték, tempera használata, az ecset helyes használata, különböző kompozíciók készítése lenyomattal, karcolással:
 - képalakítás spárta és fonalak textil alapra történő applikálásával
 - színes papírlapra tépéssel, vágással kialakított papírfoltok felragasztása
 - plasztikai munkák: természeti tárgyak gyűjtése; emberalakok, állat- és játékfigurák mintázása; egyszerű ajándéktárgyak készítése; bábok, díszletek készítése
 - gyurmázások során az alakíthatóságra vonatkozó tapasztalatszerzések (gömbölyű, testes, lapos, szögletes, stb.), arányviszonyok érzékeltetése
 - építések: térbeli alakzatok formálása a mozgásos játékok alkalmával, különféle

anyagokból történő építések (homok, hó, építőkocka, dobozok, stb.).

Az ábrázoló tevékenységek során fejlődik a gyermekek manuális készsége, kepi-plasztikai kifejezőképessége, térbeli tájékozódó- és rendező képessége. Fejlődik kepi gondolkodásuk, esztétikai érzékenységük.

A tevékenységek alkalmával a tevékenységekhez konkrétan kapcsolódó szerb nyelvi kifejezésekkel ismerkednek meg, melyek előkészítik gyermekeinket az iskolai nyelv tanulására (pl.: színek, eszközök, elemi tevékenységek megnevezése szerb nyelven). Figyelemmel kísérik a rajz, mintázás, kézimunka területén megjelenő technikákat és módszereket. Ezekből a nálunk alkalmazhatóakat beépítjük mindennapjainkba.

5. Mozgás

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek.

Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Óvodánkban nagyon fontosnak tartjuk a mindennapos szabad és irányított mozgásos tevékenységeket. Mindennapos testnevelést tartunk, évszaknak megfelelően. Ha az idő nem engedi meg a szabadban történő gimnasztikát, akkor a csoportszobákban, vagy az intézmény tornatermében tartjuk meg ezeket. Igyekszünk a mindennapos tornán kívül olyan mozgásos játékokat alkalmazni, amelyben a gyermekek szinte észrevétlenül, játékosan végzik el azokat a mozgásformákat, amelyek az egészséges életmód kialakításához létfontosságúak (kúszás, mászás, ugrálás, stb.). A következő mozgásanyagot építjük be mindennapjainkba:

- Játékok: szerep-, futó-, szabály- és labdajátékok
- Szervezési gyakorlatok: sorakozás, térbeli alakzatok kialakítása
- Gimnasztika: szabad-, páros-, kézi szer- és padgyakorlatok; kartartások, testhelyzetek, törzs-, lábmozgások; futások, ugrások, gurulások, függések, labdagyakorlatok.

E területen nemzeti jellegűnk abban nyilvánul meg, hogy az eszközöket, fontosabb vezényszavakat, utasításokat szerb nyelven nevezzük meg.

Célunk és feladatunk:

- a mozgásos tevékenységekkel, tornával, mozgásos játékokkal fejleszteni kívánjuk gyermekeink teljesítő és teherbíró képességét, motoros képességeiket, kondicionális és koordinációs képességeiket;
- fontosnak tartjuk még gyerekeink akarati tulajdonságainak fejlesztését;

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére: A testileg egészségesen fejlődő gyermek 6 éves kora körül eljut az első alakvátozáshoz. Megváltoznak testarányai, teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes. A szerb nyelvű vezényszavakat, utasításokat megérti, azoknak megfelelően cselekszik.

6. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is. A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéloképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete. Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Minden gyermek rendelkezik bizonyos fokú, és mennyiségű tapasztalattal közvetlen és tágabb természeti-, emberi-, tárgyi környezetéről, annak formai, mennyiségi, téri viszonyairól.

Óvodánkban a következő témaköröket emelném ki, amelyek a természeti-, emberi- tárgyi környezet megismerését szolgálják:

- Ismerkedés az óvodával, annak közvetlen környezetével, ismerkedő játékok
- Óvodai szokások kialakítása, ésszerű magyarázatok mit, miért teszünk?
- Ősz – tél – tavasz – nyár. Az időjárás folyamatos megfigyelése (hűvösödik, pára, köd, eső, stb.). Az időjárás hatása az emberre (öltözködés, ruhaneműk felsorolása az öltözőben történő öltözködés alkalmával)
- Testünk, testrészeink védelme, betegségek: az orvos gyógyító munkája
- Időjárás hatása az állatokra (költöző madarak: gólya, fecske)
- Időjárás hatása a növényekre, évszakoknak megfelelő munkák a kertben
- Séták a Margit-szigetre, termések gyűjtése, megfigyelések végzése
- Séták alkalmával az alapvető KRESZ szabályok gyakorlása
- Az évszakok színei. Naptári ismeretek (év, hó, nap, napszakok)
- Emberek munkája (rendőr, tűzoltó, postás, fodrász, orvos, stb.)
- Személyi adatok (név, születési adat), a család (összetétele, családtagok száma, szerepe)
- Háziállatok – állatkerti állatok – vadon élő állatok

Célunk és feladatunk:

- a már meglévő tapasztalatokat tevékenységek sorozatának biztosításával rendszerezzük, megszilárdítsuk, folyamatosan bővítjük az életkori sajátosságoknak megfelelően;
- hogy gyermekeink megismerjék a hazai szerb nép hagyományait, szokásait és tárgyi kulturális értékeit; a megismerésen kívül tanulják meg ezek szeretetét, megőrzését.

Matematika jellegű tapasztalatok

Összehasonlítások: tárgyak, személyek felhasználásával szabadon, egy-egy kiemelt, megnevezett tulajdonság szerint.

Szétválogatások: tárgyak, személyek felhasználásával ismert tulajdonság alapján, elrontott válogatás javítása, tárgyak szétválogatása szín, alak, forma szerint.

Sorbarendezés: tárgyakkal, személyekkel, halmazokkal mennyiségi tulajdonságok szerint, nagyság szerint, szín szerint, stb. Összehasonlítás szavakban, megállapítások igazságának eldöntése, változások felismerése.

Irányított összehasonlítás – melyik a: Magasabb? Alacsonyabb? Hosszabb? Rövidebb? Nagyobb? Kisebb? Melyikbe fér több - kevesebb? Melyik a több - kevesebb?

Mennyiség ek összemérése: tárgyak összemérése hosszúságuk, tömegük, őrntartalmuk szerint; ismerkedés az összemérés eszközeivel, módjával; a magasabb, alacsonyabb, rövidebb, hosszabb, nehezebb, könnyebb, több, kevesebb kifejezések tartalmának pontosabbá tétele becsléssel, összeméréssel; téves tapasztalat gyűjtése.

Kis számok összkép alapján: az 1, 2, 3 és a semmi észlelése, megnevezése számlálás nélkül. Számlálás 6-os, 10-es számkörben.

Tapasztalatok a geometria körében

Építések különféle elemekből (pl. lakótelep építése)

Papírvágás: síkbeli alakzatok vágása (háromszög, négyzet, téglalap, stb.)

Építőelemek, építmények összehasonlítása, szétválogatása különféle geometriai tulajdonságok alapján. Tevékenységek tükörrel: mozgások tükör előtt, építések a tükör előtt, a tükör mögött, festékfolttal tükrös alakzatok létrehozása. Tájékozódás térben: irányok egyeztetése és megkülönböztetése (elé, mögé, alá, fölé, mellé, közé, jobbra, balra, stb.) A matematikai tevékenységek legfontosabb feladata a gyermekek számfogalmának megalapozása játékos feladatokon keresztül.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére: Óvodáskor végére a gyermek elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, tudja nevét, lakcímét, szülei nevét, foglalkozását, felismeri a napszakokat, ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő állatokat, növényeket, azokat gondozni képes, ismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Képes a gyalogos közlekedés alapvető szabályainak betartására. Ismeri és alkalmazza az alapvető udvariassági szabályokat, magatartási formákat. Elemi mennyiségi ismeretei vannak.

7. Munka jellegű tevékenységek

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos, konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel. A munka jellegű tevékenységek a személyiségfejlesztés fontos eszközei, mely a játékkal sok vonatkozásban azonosságot mutat.

Óvodai csoportjainkban a következő munka jellegű tevékenységek jelennek meg:

Önkiszolgálás:

- testápolás, öltözködés, a gyermek személyes holmijának megóvása, rendben tartása

Napos munka:

- étkezéseknél (terítés)
- teremrendezés és ennek ellenőrzése, eszközök előkészítése

Közösségért végzett munka:

- a környezet rendben tartása, növények gondozása
- segítségnyújtás a társaknak és a kisebbeknek
- üzenetek közvetítése

Alkalmi munkák, feladatok:

- ajándékkészítés, dekorálás, teremdíszítés

Célunk és feladatunk:

- a munka jellegű tevékenységek iránti pozitív viszony kialakítása;
- kitartásra serkentés, felelősség- és kötelességtudat erősítése;
- a munka eredményének megbecsülésére való nevelés;
- az egyes célirányos tevékenységek során ismeretek nyújtása.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére: A gyermek szívesen vállal kisebb megbízásokat. Munkavégzésében pontos, megbízható, igényes. Szívesen segít a felnőtteknek és társainak. Munkavállalása önkéntes és önálló.

8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákba, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- *az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása, a spontán játékos tapasztalatszerzés; a játékos, cselekvéses tanulás;*
- *a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;*
- *az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;*
- *a gyakorlati problémamegoldás.*

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását. Ezen tanulási formák a szerb nemzetiségi nyelv elsajátításának szempontjából is elmaradhatatlanok a napi munkánkból.

Célunk és feladatunk:

- *gyermekeinknek helyes mintát mutassunk óvodapedagógusaink személyében;*
- *az egész napot áthatja a játék, amelyben a gyermek észrevétlenül tanul;*
- *a gyermekek ismétlődő kérdéseit felhasználva játékos foglalkozásokat tartunk, amelyben ezeket a kérdéseket válaszoljuk meg;*
- *a foglalkozásoknál törekszünk arra, hogy azok figyelemfelkeltőek, érdekesek legyenek, mindemellett sok új tapasztalattal bővüljön a gyermekek tudása;*
- *szabad játék során is nagy hangsúlyt fektetünk a problémamegoldásokra, hogy azokat a gyermekek minél önállóbban és gördülékenyen oldhassák meg, ha szükséges külső segítséggel több megoldást ajánlunk, hogy azok közül ők válasszák ki az általuk legmegfelelőbbet.*

A fejlődés várható ered m ényei az óvodáskor végére: Megszokják, hogy az óvodai környezetben állandóan hallják a nemzetiségi nyelvet. Megértik a leggyakrabban használt utasításokat. A napszaknak megfelelő köszönési formákat megtanulják, és azt a helyes módon használják. Szerb nyelven felismerik saját, valamint társaik nevét, jelét. Fejlettségi szintjüknek képesek bemutatkozni, az alapvető udvariassági formulákat használni. Az utánzó és szituációs játékokhoz kapcsolódva képesek ki?, mi?, mit csinál?, milyen? kérdésekre válaszolni a begyakorolt mondatmodellek segítségével. Képesek testrészeik és ruhaneműik megnevezésére. A megismert népi játékokat szívesen játszó. A jól ismert meséket kedvvel dramatizálják, bábozzák. Az óvodáskor végére megpróbálnak önállóan megnyilatkozni szerb nyelven. Képesé válnak a szerb nyelv iskolai tanulására.

G. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

- A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés. Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartama, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele. A cselekvő-szemléletes és kepi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél. Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések is lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét. Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről. Tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat. Ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait. Ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét. Felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartásbeli formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek. Elemi mennyiségi ismeretei vannak.

- Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését. Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg. Kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének kialakulása biztosítja ezt a tevékenységet. A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

H. Gyermekvédelmi munka az óvodában

Mivel óvodánk egy többcélú intézmény része, így a gyermekvédelmi munkát az intézmény gyermek és ifjúságvédelmi felelőse látja el.

Ez nem mentesíti az óvodapedagógusokat a gyermekvédelmi munka alól.

Feladataik:

- amennyiben valamelyik gyermekben bántalmazásra utaló jeleket tapasztalunk, azt azonnal jelezzük az óvoda védőnőjének és gyermek és ifjúságvédelmi felelősnek.
- az óvónők kísérik figyellellemel, hogy kik azok a gyerekek, akik más körzetből érkeztek (ezen gyermekek lakóhelyének jegyzőit értesítik)
- a csoportok óvónői figyelemmel kísérik a leendő iskolások mulasztását. Az ok nélkül sokat mulasztó gyermekek szüleit hivatalos levélben felkérjük a mulasztás igazolására.
- a rászoruló gyermekek részére javaslatot tesznek a rendszeres illetve rendkívüli gyermekvédelmi, étkezési támogatásra.

A legfontosabb feladatunknak azt tartjuk, hogy szinte napra készen ismerjük a rank bízott gyermekek családi, szociokulturális háttérét. A megszerzett információkat diszkréten, tapasztalattal kezeljük.

V. A Kollégium nevelési programja

Az 5/2020.(I.31.) Kormány rendelet alapján kiadott új Nemzeti Alaptanterv rendelkezéseinek és tartalmainak beillesztése illetve a kerettantervekben meghatározott tartalmak évfolyamonkénti bontása és foganatosítása. Az alapprogram a NAT fejlesztési feladatait, az iskolai nevelés-oktatás közös értékeit figyelembe véve, valamint alapvető céljaihoz igazodva meghatározza a kollégiumi nevelés céljait és feladatait, alapelveit, általános kereteit, a működéssel és a kollégiumi élet szervezésével kapcsolatos feltételeket, elvárásokat. Az alapprogram a kollégiumokat érintő, az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés egységes kritériumok szerinti megvalósításának kollégiumi alapdokumentuma is.

Az alapprogram azokra a magyar és európai pedagógiai értékekre, kollégiumi hagyományokra, tapasztalatokra épít, amelyek megalapozták a jelenlegi kollégiumi nevelést, különös tekintettel a humanista, a nemzeti, a közösségi értékekre, a tudás- és kultúráközvetítésben, a tehetséges tanulók kiválasztásában és gondozásában, a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének elősegítésében, az esélykülönbségek csökkentésében elért eddigi eredményekre.

A Nikola Tesla Szerb Kollégium Nevelési programja az alapprogramban meghatározott, feladatokra, követelményekre épül, különös tekintettel a szerb nemzetiségi identitástudat erősítése, fejlesztése az anyanyelv, kultúra és a hagyományok ápolása.

1. A Kollégium társadalmi szerepe

Alapfeladatunk, hogy biztosítsuk a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket a Nikola Tesla Szerb Tanítási Nyelvű Gimnázium tanulói számára, akiknek a lakóhelyén nincs lehetősége a nemzetiségi oktatásra, tanulásra, a szabad iskolaválasztáshoz való jog érvényesítésére, illetve akiknek a családja nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket.

Kollégiumunk kiemelt társadalompolitikai szerepe és feladata, hogy fenntartsa a társadalmi mobilitást: esélyeket teremtsen, biztosítsa a hozzáférést a jó minőségű tudáshoz szerb és magyar nyelven, segítse a szociális, kulturális hátrányok leküzdését, a társadalmi integráció folyamatát. Fontos szerepe van az egész életen át tartó tanulás megalapozásában, a tanuláshoz szükséges készségek és képességek, a NAT-ban meghatározott kulcskompetenciák erősítésében, a tehetség felismerésében és fejlesztésében, a tanulók felzárkózásának segítésében.

Kollégiumunk tevékenysége során megteremti a feltételeket az iskolai tanulmányok sikeres folytatásához, kiegészíti a családi és iskolai nevelést és oktatást, egyúttal szociális ellátást, biztonságot, valamint érzelmi védettséget is nyújt.

Megfelelő pedagógiai környezet biztosításával - elősegíti a társadalmi szerepek tanulását, a diákok önszerveződése során kialakuló közösségekben az együttélést, az együttműködést, az önkormányzó képességet, a döntést és felelősséget, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megismerését, gyakorlását; ezzel a kollégium hatékony támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

Kollégiumunk a helyi társadalom elvárásait, a nevelési-oktatási környezet lehetőségeit is figyelembe véve végzi munkáját.

2. A Kollégiumi nevelés

A kollégium a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul a NAT a nevelési-oktatási rendszer egészére kitűzött célok megvalósulásához, az ott meghatározott feladatok megoldásához, az ott megfogalmazott értékek alapján.

2.1. A kollégiumi nevelés célja és alapelvei

A kollégiumi nevelés célja legfőképp a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

A kollégium - céljai elérése érdekében - diákközpontú, az egyén és a közösség harmóniáján alapuló környezetet és tevékenységrendszert alakít ki, melynek főbb alapelvei:

- a) az alapvető emberi és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- b) demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;
- c) a tanulók és közösségeik iránti felelősség, a bizalom, a szeretet, a segítőkészség;
- d) szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében;
- e) az alapvető erkölcsi normák érvényesítése;
- f) az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele;
- g) építkezés a tanulók aktivitására, öntevékenységre, önszerveződő képességére;
- h) az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- i) a szülőkkel, a kollégiumhoz kapcsolódó iskolákkal, a társadalmi környezettel való konstruktív együttműködés;
- j) a szerb nemzetiségi identitástudat erősítése, fejlesztése az anyanyelv, kultúra és a hagyományok ápolása.

2.2. A kollégiumi nevelés feladatai

A kollégium biztosítja diákjaink számára iskolai tanulmányaik folytatásához szükséges kollégiumi feltételeket. A köznevelési feladatokat a nemzetiségi kollégium ellátásán keresztül valósítjuk meg.

A kollégiumi nevelés feladata különösen:

A tanulás tanítása

A kollégiumi nevelés feladata a diákok egyéni fejlődésének elősegítése, a hátránnyal küzdők felzárkóztatása, a gyermekek tehetségének kibontakoztatása. Ennek érdekében a kollégium lehetőséget biztosít az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztésére, valamint arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Ezzel fejleszti a kreativitást, erősíti a tanulási motívumokat, az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát. Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák az információkeresés különböző formáit a kollégiumi könyvtárban az egyéni fejlesztés elmélyítése érdekében, az információk megtalálásának célravezető útjain keresztül. Törekszik a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges helyes énkép, a pozitív önértékelés kialakítására. Segíti a mindennapi feladatokra történő felkészülést.

A kollégiumnak gondot kell fordítania arra, hogy az ismeretek elsajátítása közben a tanulásra belső igény ébredjen a tanulóknál, mindennapi életük részévé váljon a tanulás. A tanulás tanítása, az ismeretszerzést elősegítő beállítódások kialakítása hatással lesz a tanulók egész felnőtt életére, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Az erkölcsi nevelés

A kollégium feladata az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint ezen normák beépülésének elősegítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra valamint azok kezelésére, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira.

A kollégiumi közösség élete, a kollégiumi nevelőtanárok példamutatása segítse elő a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégium, az iskolai tanulmányokra alapozva, azt kiegészítve segítse elő a szerb nemzetiségi, népi kulturális értékeink, hagyományaink megismerését. A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles szerb és magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

A nevelés révén alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját.

A nemzetiséghez tartozó tanulók nevelését ellátó kollégium kiemelt feladata a szerb anyanyelvű nevelés, a szerb nemzetiséghez való tartozás tudatának erősítése, nemzetiségi kultúránk, nyelvünk, szokásainak ápolása és fejlesztése.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumi nevelés elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését, az abban való állampolgári részvétel jelentőségét. Ezzel is erősíti a diákokban a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A kollégium megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A közügyekben és a nemzetiségi közügyekben való aktív részvétel megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai. Kiemelt feladat a tanuló helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása; elő kell segíteni a kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését; hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, az jó emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Ezért a kollégium kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése. Ez segítséget nyújt a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a tanulók családi életében felmerülő konfliktusok kezeléséről. A kollégiumnak foglalkoznia kell a Nat.-ban meghatározott szexuális nevelés kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A kollégium ösztönözze a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére.

A kollégiumi pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium sportélete járuljon hozzá az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához. Fontos, hogy a kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóban úgy, hogy önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. Ez a segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást, mely elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulónak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességre tekintettel használja. A kollégiumi nevelés során fel kell készíteni a tanulókat a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására.

Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, melyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

A kollégiumunknak - a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest - átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenégeket (szakkörök, érdeklődési körök) kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

A kollégium - a kollégium pedagógiai munkájával kapcsolatban álló iskolákkal együttműködve - valamennyi tanulója számára lehetővé teszi egyes kiválasztott szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a tanuló által választott életpályára való felkészülést.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A kollégiumunknak - a bentlakásos köznevelési intézmény sajátos adottságaiból adódóan - segíteni kell, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. A kollégium a diák-önkormányzati tevékenység működtetésén keresztül segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

Médiatudatosságra nevelés

Fontos, hogy a tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés során az értelmező, kritikai beállítódás kialakításának nagy jelentősége van. A diákokkal ismertetni kell a média működésének és hatásmechanizmusának főbb törvényszerűségeit, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját. Ismerjék meg a Magyarországon működő szerb nyelvű médiákat (pl: rádió, újság, színház stb...).

3. A KOLLÉGIUM MŰKÖDÉSE

3.1. Személyi feltételek, elvárások

Kollégiumunkban 10 fő egyetemi oklevéllel rendelkező középiskolai tanár és 1 fő főiskolai végzettséggel rendelkező pedagógus látja el a pedagógiai és nevelési munkát. Végzettségük alapján igen széles skálát ölelnek fel, amely igen hatékonyan bizonyul a tanulás terén és más egyéb foglalkozások megszervezésében. 9 fő gyermekfelügyelő látja el a tanulók éjszakai felügyeletét. A kollégiumi nevelőtanárr:

- a) a nevelőtestület tagjaival és vezetőivel szoros szakmai együttműködésben végzi munkáját,
- b) rendszeres önképzéssel, szervezett továbbképzéssel megújított, korszerű szakmai ismeretekkel rendelkezik,
- c) képes a nevelési folyamat megtervezésére, megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, értékelésére; jártas a különböző pedagógiai eljárások, módszerek alkalmazásában,
- d) egyéniségével, megjelenésével, felkészültségével, műveltségével, életmódjával követendő példaként szolgál a diákok számára,
- e) megfelelő empátiával rendelkezik, nevelői eljárásaiban, pedagógiai kommunikációjában a tanulók iránti tiszteletet, szeretetet, elkötelezettséget és bizalmat helyezi előtérbe,
- f) képes a diákok helyzetének, személyiségének megismerésére, megértésére,
- g) képes a diákokkal őszinte, bizalmon alapuló viszonyt kialakítani,
- h) képes a konfliktusok eredményes kezelésére,
- i) munkája során folyamatosan együttműködik a tanulók közösségeivel, a nevelésükben részt vevő személyekkel, szervezetekkel.

A kollégiumi nevelőtanárr munkáját a jogszabályokban foglaltak szerint végzi, tevékenységét a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei, az egyenlő bánásmód, valamint az egészséges életmódra és a fenntartható fejlődésre nevelés határozzák meg. A kollégiumban dolgozó, nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak munkáját is a gyermekközpontúság, a nevelés eredményességének támogatása kell, hogy jellemezze. Jelenlétük, megnyilvánulásaik, tevékenységük és annak színvonala is nevelési tényezőként hat a kollégisták mindennapjaiban.

3.2. Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások a kollégiumban

A kollégium Budapesten VII. kerület, Rózsa utca 5. szám alatt található. Az épületnek 7 emelete van. A diákok részére négy és három ágyas szobák vannak kialakítva, amelyeket önmaguk dekorálhatják, színesítik, tehetik melegebbé és egyben otthonosabbá.

A nevelői szoba a harmadik emeleten van. Emeletenként 1 társalgó és 3 vizesblokk található. Van egy szépen rendezett, füvesített udvarunk. Férőhelyek száma 135 fő.

A tárgyi feltételek megfelelő színvonalúak. A nevelés, tanítás-tanulás tárgyi eszközök ellátottsága megfelelő. A művelődés feltételei adottak. A magyar és más külföldi csatornán kívül foghatóak a szerbiai műholdas csatornák is.

A kollégium könyvtárral is rendelkezik, amely nem önálló, hanem az iskolai könyvtárnak a részét képezi. Szerb, magyar és idegen nyelvű könyvek állnak a tanulók rendelkezésére.

Kollégiumunk konyhája az ebédlővel együtt az iskola épületében üzemel, így az étkezés ott történik. A kollégium személyközpontú környezet kialakítására törekszik. Ennek során a kollégium belső és külső környezete biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, a kollégisták biztonságát, kényelmét.

Megteremti a nyugodt tanulást, az önálló ismeretszerzést, szakkörök és különböző csoportfoglalkozások a kulturális-, a sport- és egyéb szabadidős tevékenységek, működésének feltételeit. A kollégium gondoskodik a tanulók nyugodt pihenéséről, az egyéni visszavonulás lehetőségeiről.

A 9-12. évfolyamos fiú tanulóink Budapest V. Veres Pálné u. 17. száma alatti Thököly-Popovics Száva által 1838-ban átadott épületben vannak elhelyezve. A Budai Szerb Püspökség 1996-ban kapta vissza az épületet, melyet a Vajdasági Kormány támogatásával felújítottak. A kollégiumi rész a harmadik és a negyedik emeleten van, 63 fiú tanulóink elhelyezése itt biztosított.

A harmadik emeleten 8 szoba, 1 nevelői szoba, 1 konyha, 1 raktár. A negyedik emeleten 2 szoba és 1 fürdőszobás szoba áll a tanulóink rendelkezésére.

Emeletenként 1 társalgó és 3 vizesblokk található. A tárgyi feltételek megfelelő színvonalúak.

3.3. A kollégiumi élet megszervezése

A kollégium élén az intézmény igazgatója áll, az ő munkáját a kollégiumi diákotthoni igazgatóhelyettes segíti, valamint a kollégiumban dolgozó pedagógusok. A kollégiumban 8 tanuló csoport működik.

A kollégium biztosítja a tanulók optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, beleértve az étkezést, a tisztálkodást, egészségügyi ellátást.

Figyelembe veszi a speciális tanulóit, szülői és iskolai igényeket, a hagyományokat és szokásokat is. A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet tölt be a diákönkormányzat. Lehetővé kell tenni, hogy a diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerjék és a mindennapi gyakorlatban, felelősen alkalmazzák a demokratikus érdekérvényesítést, a problémamegoldás és a konfliktuskezelés technikáit, módszereit.

A kollégium a maga sajátos eszközeivel kiépíti, folyamatosan ápolja és megújítja az önálló arculatához kapcsolódó hagyományait, erősíti a kollégiumi közösség együtvé tartozását.

A Kollégiumban a légkör barátságos, szinte családi. Ez valószínűleg a nemzetiségi, kisebbségi létből is fakad. A nevelőtanárok a tanulók, valamint a technikai dolgozók közötti viszony jó, segítők.

Az iskolai vezetőséggel és magával a Szerb Általános Iskolával és Gimnáziummal jó, segítők. A hangulatot, az együttműködést, a megértést a kollegialitás jellemzi. A szabadidő eltöltését szabadon és szervezett formában valósítjuk meg. Diákjaink rendszeresen részt vesznek minden jelentősebb hazai szerb kulturális eseményen. Ezen kívül a mozi és színházlátogatások, kirándulások is színesítik budapesti tartózkodásukat.

3.4. A kollégium kapcsolatrendszere

A kollégiumunk nevelési feladatainak eredményes megoldása érdekében rendszeres kapcsolatot tartunk a szülőkkel, illetve a tanulók törvényes képviselőivel, szülői szervezetekkel (közösségekkel), a fenntartóval, társintézményekkel, a helyi szerb nemzetiségi önkormányzatokkal, a Szerb Országos Önkormányzat intézményeivel, a magyarországi szerb nemzetiségi iskolákkal, magyarországi és szerbiai kollégiumokkal, továbbá minden olyan szervezettel, amely a kollégiumi nevelés céljainak megvalósítását elősegítheti. A kapcsolatok kialakításában, gazdagításában és fenntartásában a kollégium nyitott és kezdeményező. A kapcsolattartás helyi szabályozása a jogszabályi előírásoknak megfelelően történik.

4. A Kollégiumi tevékenység szerkezete

A kollégiumunk - igazodva az Nkt. 28. §-ának rendelkezéseire - a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket - annak céljától, jellegétől függően - kollégiumi programok, csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezzük, az intézményi szervezet működéséhez pedagógiai irányítást, illetve támogatást biztosítunk.

4.1. A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások

A kollégiumunk a foglalkozások tervezése, szervezése során kiemelten ügyel a pozitív tanulási attitűd kialakítására és megerősítésére, a kreativitás fejlesztésére, az egész életen át tartó ismeretbővítés fontosságára, gondoskodik a tanulókkal való személyes törődés tapintatos formáinak kialakítására. Külön figyelmet fordítunk a szerb nemzetiség identitástudat erősítésére, az anyanyelv, kultúra és a hagyományok ápolására. A kollégiumunk a foglalkozások formáját és tartalmát úgy határozza meg, hogy azok hozzájárulnak a tanulók erkölcsi gyarapodásához, személyiségének gazdagodásához, kompetenciáik fejlesztéséhez, a közösség fejlődéséhez.

4.1.1. Felkészítő foglalkozások a kollégiumban:

4.1.1.1. Tanulást segítő foglalkozások:

- a) rendszeres iskolai felkészülést biztosító egyéni és csoportos foglalkozás,
- b) differenciált képességfejlesztő, tehetség-kibontakoztató foglalkozás,
- c) a bármely okból lemaradó tanulók felzárkóztatása, hátránykompenzáció,
- d) a tantárgyi ismeretek bővítése és a pályaválasztás segítése érdekében szervezett szakkörök, tematikus csoportfoglalkozás.

4.1.2. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások:

4.1.2.1. Csoportvezetői foglalkozások:

- a) közösségi foglalkozás a kollégiumi csoportok számára: a csoport életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek, események, problémák megbeszélése, értékelése
- b) tematikus csoportfoglalkozások: az e rendeletben előírt témakörök, időkeretek között szervezhető foglalkozások

4.1.2.2. A kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozások:

- a) a kollégiumi diákönkormányzatok működésének támogatása
- b) kollégiumi diákfórumok (kollégiumi gyűlés)

4.1.2.3. A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások:

a foglalkozásokon (tanulói vagy pedagógusi kezdeményezésre) a diákok feltárhatják egyéni problémáikat ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsaira, segítségére

4.1.3. Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások:

Állandó, vagy adott eseményre szerveződő kollégiumi diákcsoportok számára szervezett

- irodalmi, képzőművészeti, zenei, tánc, vizuális képességeket fejlesztő művészeti,
- egészséges életmódra nevelést, a rendszeres testedzést szolgáló sportcélú,
- a pályorientáció szempontjából is fontos tartalmakat hordozó, szakkörök, kollégiumi sportkörök, rendezvények, versenyek, vetélkedők.

4.2. Pedagógiai és gyermek felügyelet

A kollégium - szervezeti egységenként egy pedagógus (ügyeletes nevelőtanár) és szervezeti egységenként és nemenként egy éjszakai gyermekfelügyelő (éjszakai ügyeletes) közreműködésével - gondoskodik a foglalkozáson nem tartózkodó tanulók pedagógiai felügyeletéről, az éjszaka folyamán a tanulók felügyeletéről és a kollégiumi élet szervezéséről.

4.2.1. A kollégium zavarmentes működésének biztosítása céljából az ügyeletes gyermekfelügyelő

a, az éjszaka folyamán visszatérő rendszerű ellenőrzést folytat a külső és belső biztonsági rendszabályok, a balesetvédelmi előírások betartása, az egyéni és közösségi tulajdon védelme, a megelőzés érdekében,

b) az éjszaka folyamán állandó jelenlétével biztosítja a házirend betartatását, különös tekintettel az együttélési normák, a személyiségvédelem, a diákok önrendelkezési jogának érvényesülésére,

c) az éjszaka folyamán a beosztása szerint időszakos ellenőrzést folytat az egyéni és közösségi rend fenntartása, a tisztasági és az egészségvédelmi szabályok teljesítése céljából,

Az éjszakai ügyelet átadásakor az éjszakai ügyeletesek között - dokumentált - információcserére kell sort keríteni.

4.2.2. A kollégium zavarmentes működésének biztosítása céljából az ügyeletes nevelőtanár:

a) visszatérő ellenőrzést folytat a külső és belső biztonsági rendszabályok, a balesetvédelmi előírások betartása, az egyéni és közösségi tulajdon védelme, a megelőzés érdekében,

b) folyamatos jelenlétével biztosítja a házirend betartatását, különös tekintettel az együttélési normák, a személyiségvédelem, a diákok önrendelkezési jogának érvényesülésére,

c) időszakos ellenőrzést folytat az egyéni és közösségi rend fenntartása, a tisztasági és az egészségvédelmi szabályok teljesítése céljából,

A pedagógiai felügyelet átadásakor az ügyeletes nevelőtanárok között - dokumentált - információcserére kell sort keríteni.

4.2.3. A kollégiumi élet szervezése során a kollégium vezetőjének a feladata:

a) a napirend szerinti tevékenységek, így az ébresztő, a takarodó, az étkeztetés megszervezése, felügyelete, ellenőrzése,

b) a tanulói nyilvántartások, különösen a betegség, távollét, kimenő, engedélyek folyamatos vezetésének ellenőrzése, a közös helyiségek és közösségi eszközök használatának a felügyelete,

c) a felmerülő egyéni problémák kezelése, ennek részeként az ügyeletes nevelőtanári intézkedés, továbbá információtovábbítás a csoportvezető nevelőtanárnak.

5. A Kollégiumi nevelés eredményessége

5.1. A kollégiumi nevelés eredményessége

A kollégiumunk - a szülővel és az iskolával együttműködve - hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló eredményesen fejezze be tanulmányait választott iskolájában. A tanuló a kollégiumi nevelési folyamat során elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket: elsajátítja és követi az alapvető erkölcsi normákat; képes az egészséges és kulturált életmód kialakítására; kialakul reális társadalomképe; rendelkezik az önszerveződéshez, a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel; tudása versenyképes, önértékelő képességére, szakmai felkészültségére alapozva választ tud adni a szakmai kihívásokra; képes az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és továbbépítésére; másokhoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkezik, társadalmi szemléletét a szolidaritás jellemzi; ismeri nemzetünk, szerb nemzetiségünk kulturális, történelmi hagyományait.

A kollégiumi nevelés eredményességének értékelésekor figyelembe vesszük, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását és milyen eredményt értünk el.

VI. Nikola Tesla Szerb Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium Lórévi Óvodája Nevelési Programja

A gyermek természetesen kötődjön a szerb nemzetiségi nyelvhez, kultúrkincshez, meséhez, zenéhez, szép forma, tárgyi világhoz. Életkori sajátosságainak és egyéni fejlődési ütemének megfelelően ismerje meg a szerb nyelvet, kultúrát és hagyományokat. Életkoruknak és egyéni képességeinek megfelelően a gyermekek rendelkezzenek olyan szókinccsel, amely lehetővé teszi, hogy a megszerzett ismereteket tudják szerb nyelven közvetíteni.

Tudjanak tájékozódni kommunikációs helyzetekben. Sajátítsa el a szerb énekeket, körjátékokat, meséket, verseket, néptáncot. Az óvoda környezete tükrözze a szerb nép hagyományait, tárgyi emlékeket. (nemzetiségi sarok kialakítása, és folyamatos bővítése).

A népszokások még élnek, nagy részük vallási ünnepekhez kötődik.

Szerb nemzetiségi ünnepek:

- Sveti Nikola (december 19.),
- Badnji dan, Badnje vece (januar 6.),
- Bozic (januar 7-8.),
- Poklade, Szent Száva (januar 27.),
- Uskrs, Cvetna nedelja, Duhovi.

Az óvodapedagógus feladata a szerb nyelv megszerettetése, fejlesztése, a nyelvhez való érzelmi kötődés erősítése. A népszokások eredetének, történetének megismertetése, nemzetiségi kultúra ápolása.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése

Csoportjai: a) Különleges bánásmódot igénylő gyerekek

aa) sajátos nevelési igényű gyermekek

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek

ac) kiemelten tehetséges gyermekek

b) Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket integráltan, a többi gyermekkel együtt neveljük. A kiemelt figyelmet igénylő gyermek is teljes értékű ember. Joga, hogy megfelelő, elfogadó, ugyanakkor fejlesztő hatású környezetben éljen, fejlődjön. A gyerekek őszintén elfogadják, tolerálják a sajátos bánásmódot igénylő társaikat, a gyengébbekhez való közeledés és segítőkészség természetes lesz számukra, ha ez a felnőttek utánzásán alapul. Olyan pedagógiai környezetet kell kialakítani az óvodának, ahol a különbözőség felé fordulás mindenkinek természetessé válik.

Feladataink:

- esélyegyenlőség növelése,
- a hátrányok csökkentése,
- egyéni szükségleteinek megfelelő speciális fejlesztése,
- az iskolai életmódra és az életpálya-építésre való felkészítés.

Szervezési feladatok:

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása, valamint teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása érdekében kapcsolatot építünk ki: a védőnői hálózattal,
 - az e területen működő szervezetekkel,
 - a beíratásért felelős személy vagy team kijelölése
- Beiratkozáskor fokozottan figyelünk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos eloszlására az óvodai csoportok kialakításánál.
- A gyermekek minél kevesebb óvodai hiányzása érdekében szülői értekezleteken, egyéni beszélgetések alkalmával alkalmazzuk a meggyőzés pedagógiai módszerét.
- Igyekszünk a szülők munkába állását lehetővé tévő nyitva tartást kialakítani

Célunk: a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a különleges bánásmódot igénylő gyermekek: esélyegyenlőségének növelése, a hátrányok csökkentése, egyéni szükségleteinek megfelelő speciális fejlesztése, az iskolai életmódra és az életpálya-építésre való felkészítés.

Feladatunk: a valamilyen hátránnyal küzdő gyermekek számára speciális személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató programok szervezése a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése megfelelő szakemberek közreműködésével.

Amennyiben a szakértői és rehabilitációs bizottság megállapítja a testi és érzékszervi problémát, az értelmi és beszédzavart, vagy a pszichés fejlődés zavarai miatt kialakult nevelési, tanulási folyamatban meglévő tartós, súlyos akadályozottságot, akkor differenciált fejlesztésre, kis létszámú fejlesztő felkészítésre van szükség.

A nevelés segítői a gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, és a fejlesztő pedagógusok. Logopédia: Speciális fejlesztés beszédhibás gyermekek részére heti 2x2 órában.

Pszichológia: Óvodáskor sajátosságaitól eltérő magatartású gyerekek kiszűrésére, okok feltárása, szakvélemény kérés előkészítése, fejlesztés, rehabilitáció heti 1x2 órában.

Fejlesztő pedagógiai munka, a tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók fejlesztése, valamint a tanulási zavarok megelőzése: korrekció, illetve prevenció heti 3 órában.

Az eredményességet segítő óvodapedagógusi attitűdök, feladatok a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása során. Inkluzív szemlélettel az eredményességet segítő pedagógusi attitűdök: szociális érzékenység, különbözőség elfogadása, elfogadtatása a közösségben, a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek alakítása.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek pozitív tulajdonságainak észrevétele, megerősítése, fejlesztése, a gyermekközösséggel való megláttatása a tevékenységeken keresztül.

Értesse meg és tudatosítsa a gyermekcsoportban dolgozó dajkával, hogy kommunikációja, bánásmódja, viselkedése ugyanolyan modell értékű, mint az övé. Az egyéni, egyedi, másfajta értékek pozitív irányú megközelítése, segítőkészség.

A sajátos nevelési igényű gyermekek optimális nevelésének érdekében ismereteinek bővítése gyógypedagógiai téren. Együttműködés az SNI-s gyermekeket ellátó szakemberekkel – gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, fejlesztő pedagógus – a hatékonyság, eredményesség, szakszerűség és célszerűség érdekében.

A tehetség felismerése az óvodapedagógus által A tehetségígéretes gyermekeknél gazdagítás, dústítás módszerének alkalmazása- fejlesztő pedagógus által. Támogató környezet az óvodán kívül is - külső szakemberek igénybevétele a tehetséggondozás területeinél.

A befogadó intézményben dolgozó pedagógus támogatása képzés terén.

A tehetséggondozás területei:

a.) művészeti tehetség képzőművészeti- rajz, festés, plasztik munkák, szöveg pl. pályázatokon való részvétellel zenei – hangszeren való tanulás

b.) pszichomotoros tevékenység tánc - néptánc, sport)

szociális tehetség

d.) intellektuálisan tehetséges különböző tudományterületeken kimagasló matematikai, nyelvi tehetségek.

Az óvodai tehetséggondozás célja és módszertana élesen különbözik a magasabb életkorú gyerekek tehetséggondozásától. A felzárkóztatás és a tehetségfejlesztés párhuzamosan fut ebben a korban. Különös gondot kell fordítani a tehetség észrevételére. Az óvodában a személyiség egészét neveljük, nem csak a tehetségét a tehetséges gyereknek. Az óvodás gyermek önállósági foka és egész képességrendszerének intenzíven köti a családjához, ezért fejlődése, így kiemelt képességeinek fejlődése is a család és az óvoda szorosabb együttműködését igényli.

VII. Nikola Tesla Szerb Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Könyvtár Lórévi Általános Iskolája Pedagógiai Programja

Az 5/2020.(I.31.) Kormány rendelet alapján kiadott új Nemzeti Alaptanterv rendelkezéseinek és tartalmainak beillesztése felmenő rendszerben, ebben a tanévben az 1. osztályban illetve a kerettantervekben meghatározott tartalmak évfolyamonkénti bontása és a helyi tantervek, tanmenetek szerinti oktatás foganatosítása.

A magyarországi szerbség történelmi kisebbség, amely évszázadok óta él e hazában. A ma itt élő szerbek az 1690-es „nagy népvándorlás” utódai, leszármazottjai. Kis létszámú, szétszórtan, falun és urbanizált környezetben élő kisebbség. Cirill írása, görögkeleti vallása és erős a kötődése az anyanemzethez, hagyományaihoz 300 évig megővta az asszimilációtól. I. Lipót császár által biztosított autonómia bizonyítékai a ma is fennálló szerb templomok és az önálló iskolarendszer kiépítése. Az államosításig működtek a hitoktató szerb iskolák. Az egyházközösség iskolafenntartó is volt.

Lórév kis település, nemzetiségi szerb falu, így tagintézményünkben anyanyelven történik az oktatás. Az anyanyelv mellett helyet kap a magyar nyelvi és irodalmi kultúra magas szintű ápolása továbbfejlesztő alpműveltség biztosítása, a nemzetiségi tanulók esélyegyenlőségének biztosítása, a nemzetiségi kultúra megővése és ápolása környezet és természetvédelem.

Képzés szakaszai:

Iskolánk összevont - 1-4 osztályig, 1 alsó tagozatos tanulócsoporthal működik. Délelőtt folyik az oktatás, délután pedig a napközis foglalkozás. Első osztályban szinte csak szerb nyelvet oktatjuk, tanuljuk a cirill betűket, mert a magyar nyelv és irodalom oktatására csak heti 2 tanítási óra áll rendelkezésre.

Kezdeti nyelvismereti nehézségeink nincsenek, mivel a gyerekek megfelelő nyelvismerettel jönnek az óvodából (ez alatt értem a magyar anyanyelvű gyerekeket is). A 2. osztályban kezdjük a magyar betűk tanítását, II. félévtől nyelvtan. A betűtanulás időszaka rövidebb, így nyelvtanra és helyesírásra fordíthatunk több energiát és időt.

Továbbra is többször használt nyelv marad a szerb, szünetekben, délutáni foglalkozásokon, szabadidőben. 3. osztályban tanuljuk a latin abc-t. 4. osztályban ajánlatos a fontosabb kifejezéseket két nyelven tanulni.

Tanulói átjárhatóság

Tanulóink csak a 2. osztály befejezése után folytathatják tanulmányaikat magyar iskolákban. 4. osztály befejezése után akár magyar akár szerb iskolában tanulhatnak tovább.

Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatása

A Nemzeti alaptanterv a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapdokumentuma, az abban meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok a sajátos nevelési igényű tanulóakra is érvényesek

Nemzeti alaptanterv alkalmazása a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásában

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelése-oktatása okán iskolánk pedagógiai programjának és helyi tantervének elkészítésénél figyelembe vettük a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit, a szülők elvárásait és az általunk nevelt tanulók sajátosságait.

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében intézményünk célja hogy a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok ugyanúgy összhangba kerüljenek, mint más gyermekeknél.

Biztosítani szeretnénk, hogy:

- a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést,
- az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődésük lehetséges üteméhez,
- ha kell, a fejlesztés az iskoláskor előtti képességfejlődés területeire is terjedjen ki,
- a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az iskola pedagógiai programjainak tartalmi elemeivé,
- a tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

Ennek érvényesítése érdekében meghatároztuk:

- a tartalmak kijelölésekor egyes területek módosításának, elhagyásának vagy egyszerűsítésének, illetve új területek bevonásának lehetőségeit,
- a sérült képességek rehabilitációs, habilitációs célú korrekciójának területeit,
- a nevelés, oktatás és fejlesztés a szokásosnál nagyobb mértékű időbeli kiterjesztésére vonatkozó javaslatokat.

A sajátos nevelési igényű tanulók különleges gondozási igénye biológiai, pszichológiai és szociális tulajdonság-együttes, amely a tanuló nevelhetőségének, oktathatóságának, képezhetőségének az átlagtól eltérő jellegzetes különbségeit fejezi ki.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a) a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- b) az iskolai tanuláshoz szükséges képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan szakmaközi együttműködésben kialakított és szervezett nyitott tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teszi szükségessé.

A szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógiai tanár/terapeuta feladata:

1. a programok, programcsomagok összeállítása,
2. a habilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztés,
3. közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő habilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység tervezésében, ezt követően a konzultációban.

A sajátos nevelési igényű tanulókhöz igazodva az általánosan kötelező feltételeket több területen módosítottuk, illetve kiegészítettük olyan többletszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára, mint például:

- speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek,
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök.

Hagyományok:

Iskolánkban az anyaiskola megemlékezései mellett nagy hangsúlyt fektetünk a szerb hagyományok és ünnepek ápolására. Több éve működik a templomi kórus, a hittanoktatás (órarendi keretben), tánctanítás és a felsős tanulók szerb oktatása (órarendi keretben). Így sikeresen tudunk részt venni a Szerb Országos Önkormányzat országos rendezvényein, pl. november hónapban: vers és prózamondó verseny - Hercegszántó, tánctalálkozó - Battonyán, kórusunk minden jelentősebb egyházi ünnepen énekel a templomban.

Szeptember:

Magyarországi szerb iskolák tanulóinak országos találkozója.

December:

Télapó ünnepség

Január: 7-8. Karácsony - tanulóink Bethleemes játékot mutatnak be, házról-házra járva. Az elsősök a karácsonyi misén olvasnak először az apostolok leveleiből részleteket.

Január 14. A szerb újév köszöntése.

Január 27. Szent Száva megünneplése itt az iskolában is, mivel ő volt az iskolák megalapítója, ő az iskolák védőszentje. A szerb oktatásban résztvevő gyerekek az iskolaszünet után előadják szavalataikat.

Február - Farsang.

Április - Húsvét

Május 22. - Lórévi templom búcsúja. Délelőtt istentiszteleten való részvétel, este pedig a különböző generációk (óvodástól - szülőkig) kulturális programját mutatjuk be a falunak (szavaltat, színdarab, ének, zene, tánc).

A gyerekek által közkedvelt osztálykirándulásokat úgy bonyolítjuk le, hogy valamennyi osztály az Árpád Fejedelem Általános Iskola programjához kapcsolódik.

Nyáron bonyolítjuk le a testvériskolával a csereüdültetést. Az idei tanévben a mi tanulóink látogatják meg a kovini gyerekeket.

Minden évben 1999. óta megrendezésre kerül a Vuk Karadzity szerb nyelvi tábor és a hittantábor. Tanulóink aktív résztvevői e táboroknak.

Szakmai és tárgyi feltételek:

A pedagógiai munkát két szakképzett pedagógus látja el. A hittant a helyi plébános oktatja. Az oktatás 3 tanteremben folyik. A mosdót, a konyhát, a folyosót és a WC-t közösen használjuk az óvodásokkal, mivel az iskola és az óvoda egy épületben van.

Az iskolánk jól felszerelt (pl. színes tv, videó, Hi-fi torony, fénymásoló, 2 db számítógép + nyomtató). Szülők is maximálisan segítik munkánkat.

Nagyon sok segítséget kapunk a helyi önkormányzattól és a ráckevei iskolától. Önkormányzati segítség: étkezési hozzájárulás, úszásoktatáshoz szállítás biztosítása, színházlátogatás.

SZERB NYELV ÉS IRODALOM

Nevelési feladatok

A gyermek nevelési feladataiból az iskola jelentős részt vállal, hiszen olyan korosztállyal foglalkozik, amely az ismeretek befogadására és a szocializációs folyamatokra a legfogékonyabb.

Eme összetett feladatnak megvalósításában a legfontosabb az elmélet és a gyakorlat harmóniája, egyensúlya.

Az iskolának feladata a gyerekek által elsajátított ismeretek gyakoroltatása, a személyiségük fejlesztése, igény kialakítása a tisztaságra, környezetének gondozottságára, higiénia, mozgáskultúrára, önértékelésre, önellenőrzésre egy szóval életvezetési normák beépítésére.

A személyiség kialakulásában nagy szerepe van a közösségnek, amely az egyént körülveszi. Ilyen közösségi színhely az iskola.

Itt kell azokat a szociális készségeket fejleszteni, erősíteni, amelyek elősegítik azt, hogy a gyerekek úgy kommunikáljanak egymással és úgy hassanak egymásra, hogy pozitív reakciókat váltson ki a másiktól. Erre épülhetnek a barátságok, a társas kapcsolatok és a közös munka, összetartozó csoport.

Mivel nőtt a tanulási idő, így hosszabb ideig kell a tanulóknak a padban, iskolai keretek, szabályok között élni. Tehát figyelni kell a helyes testtartásra. A napi mozgásszükséglet kielégítésére valamint arra, hogy alkalmazkodó képes, pozitív gondolkodó, kreatív emberek kerüljenek majd ki az iskolából.

Ennek érdekében segít, ha a gyerekeket rendszerességre, pontosságra neveljük.

Szükséges az a képességfejlesztés, amely alkalmassá teszi a tanulókat mások megismerésére, elfogadására, együttműködésre, közös cselekvésre.

Napjainkban az elvárások igen magasak a gyerekek felé. Keressük azokat az eljárásokat, amelyek megkönnyítik a növekvő követelmények sikeres teljesítését.

Bátorítani, segíteni kell a gyermeket abban, hogy fejlessze bátorságát, felelősségérzetét, szorgalmát, mások iránti érdeklődését. Mindezt olyan iskolai légkörben, amely nem a kudarcokra teszi a hangsúlyt, hanem a pozitív teljesítményre.

Ez a jó légkör az optimizmust, az élet szeretetét és megbecsülését, egy vidám életet eredményez.

Ehhez biztosítani kell a megfelelő körülményeket.

Szükség van a játékra, szabadidőre alkalmas helyre, időre és tárgyakra a tanuláshoz, érdeklődésük felkeltéséhez jó szemléltető eszközökre. Ezekkel a segédeszközökkel és felkészült pedagógusokkal sikeres lesz a gyerekek problémamegoldó gondolkodásának, figyelmének, emlékezésének, érzékelésének, és észlelésének fejlesztése.

Célirányosan kell fejleszteni a szóbeli és írásbeli nyelvhasználatot. Az értő olvasási készség fejlesztésével könnyebben elérhetjük a gyerekek élményt szerző olvasási szokásainak kifejlődését és a világban történt dolgok iránti érdeklődését.

ÚJ FELADATOK

Beszéd, beszédérték és az új képességek fejlesztése

Helyes légzés, a mondóka- és versmondás beszédegységeinek tagolásának begyakorlása.

Helyes beszéd megismerése, begyakorlása (hangoztatás, külön kiemelve a magyartól eltérők artikulációját), akcentus helyének és hosszúságának begyakorlása.

Különböző jelek felismerése; melyeket sűrűn látnak, hallanak a környezetükben és ezek jelentéseinek feltárása. Szavak, melyek a munkavégzésre készítetnek, mozdulat, mozgás, mimika, rajz-, kép-, felirat felismerés.

Tanári utasítások megértése. Kérdésfeltevés, válasz a kérdésekre. Rövid párbeszéd improvizációja (rögtönzése).

Olvasás, írás

Az olvasás és az írás megtanulását előkészítő tevékenységek és gyakorlatok:

Tapasztalatszerzés a szövegről, mondatról, szóról, a hangról.

Hangok, jellegzetes hangok és állatok megfigyelése és utánzása.

Tapasztalatszerzés a tárgyak, illusztrálás, vonalak, rajzok, mértani formák megfigyelésében.

Tájékozódás időben és térben. Hangok megkülönböztetése, amelyek alkotják a szavakat, helyük megkeresése a szavakban. A betűk sorrendjének megfigyelése a szövegben.

Szavak jelentésének kiderítése. Mozgás koordináció fejlesztése vonalak és különböző formák rajzolásával. Tájékozódás a papíron, a füzetben.

Betűk, betűhalmazok, rövid szövegek olvasása. Ciril betűírás és betűkötés, az első írásgyakorlatok.

Olvasónapló vezetése: cím, rajz, néhány szó. Könyvlapozgatás, ismerkedés: cím, rajz, néhány szó.

Nyelv és helyesírás

Hang, betű, szó és mondat megkülönböztetése.

Szavak felbontása, szótagolás.

Szavak, ill. mondatok illusztrálása (rajzolása).

Rövid mondatok hangvételének, hanglejtésének, hanghordozásának begyakorlása, a mondatvégi írásjelek megismertetése.

VIII. Nikola Tesla Szerb Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Könyvtár Szegedi Óvodája Nevelési Programja

BEVEZETÉS

A Szegedi szerb óvodai nevelési program a szegedi szerb óvoda helyi programja.

Az óvoda a belvároshoz közeli, polgári lakóházból átalakított két csoportos óvoda és általános iskola egyben. A kicsi óvodánk teli van szeretettel, örömmel mert új helyre költözünk. A megnyitásra minden családot meghívunk, és együtt énekelünk, táncolunk, játszunk. Május végén vidám gyermeknap zárni fogja a tanévet. A két csoportszobánkban vegyes, osztatlan korcsoportok működnek, kicsik és nagyok együtt tevékenykednek. Városunkban csak mi óvodánk ad helyet a szerb anyanyelvű gyerekeknek, amely nagyon kedvelt a szülők körében. Kétnyelvű csoportunkban a kisebbségi kultúra ápolása a cél, ez gazdagítja az óvodás életünket is: szerb, határon túli versek és mesék jelennek meg a mindennapokban. Zárt, árnyas, udvarunk van, amit folyamatosan karbantartunk és gazdagítunk.

Játszó délelőttökre szeretnénk meghívni és megismertetni jövődő óvodásainkkal és érdeklődő szüleikkel intézményünket. Személyi feltételeink adottak az óvodai programunk megvalósításához. Jól felkészült, kreatív, innovatív pedagógusok, gyermekszerető dajka nénik foglalkoznak az óvodásainkkal. Tárgyi feltételeink kielégítőek, folyamatosan törekszünk a fejlesztésre. Nagy segítségünkre vannak ebben a hozzánk járó gyerekek szülei, a helyi és az országos szerb kisebbségi önkormányzat.

I. Gyermekképünk

Olyan egészséges személyiségű, önálló gyermekeket szeretnénk nevelni, akik kezdeményezők, kreatívak, problémamegoldóak, elfogadják társaikat és környezetüket. Ezeknek a tulajdonságoknak az alapjait rakjuk le, melyek segítik boldog felnőtté válásukat.

II. Óvodaképünk

Ahhoz, hogy egészséges szellemiségű gyermekeket tudjunk nevelni, óvodánk gyermekközpontú, ahol a kis-, és nagy döntéseinket a gyermekek szempontjait, érdekeit figyelembe véve hozzuk meg. Esztétikus környezetben módot adunk gyermekeinknek az egyedüllétre, elkülönülésre, de természetesen a közös együttlét határozza meg mindennapjainkat. Érzelmileg biztonságot nyújtunk gyermekeinknek az együttérző, odafigyelő, empátikus, probléma érzékeny hozzáállásunkkal. A gyerekeket olyannak fogadjuk el, amilyenek és nem amilyenek mi szeretnénk.

III. Célunk

Óvodai nevelésünk célja, gazdag játékos tevékenységeken keresztül a gyermek életkorához, egyéni fejlődési üteméhez igazodó személyiségfejlesztés.

Érzelem gazdag, érdeklődő, környezetében jól tájékozódó, önálló, másokat elfogadó, vidám kisgyerekek nevelése. A magyar és szerb kultúrák közötti hasonló, vagy közös vonások hangsúlyozásával, a különbségekből adódó értékek kiemelésével, egymás kultúrájának elfogadása, megbeszélése.

IV. Fő feladataink

1. Szerb nemzetiség kultúrájának és nyelvének ápolásával a gyermek szókincsének megalapozása, gyarapítása és a nemzetiségi iskolai előkészítés.
2. Egészséges életmód feltételeinek tudatos biztosítása az óvodai környezetben belül. Egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
3. Érzelmi biztonság, derűs, szeretet teli légkör, otthonosság biztosítása. Ezáltal közös élményeken alapuló közös tevékenységekkel gazdag társas kapcsolatok, pozitív erkölcsi tulajdonságok, akarati élet fejlesztése. A gyermeket körülvevő felnőttek gyermekekhez és egymáshoz való viszonyulása minta értékű legyen.
4. Változatos tevékenységek szervezésével – építve a gyermek természetes kíváncsiságára – tapasztalatok gyűjtése a természeti és társadalmi környezetről. Ezáltal értelmi képességek kibontakoztatása.
5. Szerb nemzetiségi óvodai nevelés

* * * * *

1. Szerb kisebbség kultúrájának és nyelvének ápolásával a gyermek szókincsének megalapozása, gyarapítása és a nemzetiségi iskolai előkészítés

Célunk: szerb nemzetiséghez tartozó gyermekek számára az önazonosság megőrzése, ápolása, erősítése, átörökítése, nyelvi nevelése, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőség biztosítása

Feladatunk:

1/1. Segítséget nyújtani a kisebbségi identitástudat kialakulásában

1/2. A kisebbségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományok, szokások fejlesztése és ápolása során gyerekek felkészítése a szerb kisebbségi nyelv tanulására

* * *

1/1. Segítséget nyújtani a kisebbségi identitástudat kialakulásában

Óvodánk fő feladatai közé tartozik az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése mellett, olyan szerb anyanyelvi környezet biztosítása gyermekeink számára, melyben a kisebbségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományok, szokások fejlesztése és ápolása segít az identitástudat kialakulásában

1/2. A kisebbségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományok, szokások fejlesztése és ápolása során gyerekek felkészítése a szerb kisebbségi nyelv tanulására

Maximálisan ki kell használnunk minden alkalmat, lehetőséget, hogy a gyerekekkel szerbül beszéljünk, ahogy a mindennapi kommunikációban, úgy a tevékenységek, foglalkozások megvalósításában is, mert csak így fogjuk elérni azt, hogy azok a gyerekek is, akik otthon nem beszélnek szerbül, óvodáskoruk végére elérjék majd azt a szintet, hogy az iskolai tanulás ne legyen túl nagy teher a számukra (ha majd a szerb iskolába járnak).

2. Egészséges életmód feltételeinek tudatos biztosítása az óvodai környezetben belül. Egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

Célunk: a gyermekek egészséges életvitelének alakítása, testi fejlődésének elősegítése.

Feladatunk:

2/1. A gyermekek gondozása, testi-lelki szükségleteik kielégítése

2/2. A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása

* * *

2/1. A gyermekek gondozása, testi-lelki szükségleteik kielégítése

Elősegítjük a kisgyermek egészséges fejlődését és szükségleteik kielégítését, valamint a helyes táplálkozási, testápolási és öltözködési szokásaikat alakítjuk ki.

Nagy hangsúlyt fektetünk az esztétikus étkezésre. Az óvónő figyelembe veszi a gyermekek otthoni reggelizési szokásait, és eszerint szervezi meg a csoport étkezését. Délben együtt étkezünk. Tanulják meg egymást megvárni, kívánjanak jó étvágyat. Ivóvíz egész nap álljon a gyerekek rendelkezésére. A szülők segítségével gondoskodunk a megfelelő mennyiségű vitamin beviteléről. A testápolási, öltözködési szokásokat a gyerekek saját szükségleteik szerint végzik. A gyerekek öltözéke legyen esztétikus, célszerű, legyen játszóruhájuk, pihenéskor pizsamát, testnevelés foglalkozáson tornaruhát viseljenek.

2/2. A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása

Minden nap tartózkodjanak a szabad levegőn, rossz idő esetén rövid ideig a tető alatt mozoghatnak. Nyáron biztosítjuk számukra a vizes játékok, pancsolás, fröcskölés lehetőségeit. Pihenés előtt minden nap mesélünk, halk zeneszó, alvós játékok biztosítják a pihenést – a csoportok szokásai szerint. Alvásnál is figyelembe vesszük a gyermekek egyéni szükségleteit, aki nem alszik az 5-6-7 évesek közül, legalább egy óra pihenés után csendes játékkal elfoglalhatja magát. Az óvodapedagógus és a dajka a szokásrendszert összehangolt munkával, együttműködve alakítják és ellenőrzik. Ha szükséges, speciális gondozó, prevenció és korrekció testi nevelési feladatok ellátására megfelelő szakember segítségét kérjük.

A fejlődés várható eredménye az óvodás kor végén: A testápolási szokásoknak megfelelően képesek önállóan tisztálkodni, testi szükségleteiket kielégíteni. Képesek betartani a kulturált étkezési szokásokat, helyesen használják az evőeszközöket. Képesek önállóan öltözködni, ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára.

* * * * *

3. Érzelmi biztonság, derűs, szeretet teli légkör, otthonosság biztosítása

Célunk: Közösségi és egyéni neveléssel, a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösség által, a közösség normáinak érvényesítésével.

Feladatunk:

3/1. Szociális érzékenység fejlesztése

3/2. Társas kapcsolatok, együttélés szabályainak, alapvető normáinak szokásszintű megalapozása, fejlesztése

3/3. Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkör megteremtése.

3/4. Közösségi események, ünnepek, hagyományok ápolása

* * *

3/1. A szociális érzékenység fejlesztése

Az óvodában dolgozó felnőttek elfogadó, dicsérő, bátorító, toleráns, türelmes, szeretetteljes, tapintatos viselkedés mintát nyújtsanak, mert a gyermek mások cselekvésének eredményét megfigyelve tanul. Utánzás, illetve minta és modellkövetés útján sajátít el magatartásmódokat, értékeket

3/2. A társas kapcsolatok, együttélés szabályainak, alapvető normáinak szokásszintű megalapozása, fejlesztése

Olyan óvodai élet szervezése a feladatunk, amely elősegíti a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak: együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, stb. fejlődését. A gyermekek közösségi neveltsége magatartásukban, egymáshoz való alkalmazkodásukban is megmutatkozik. A szociálisan helyes viselkedés szabályait betartó magatartást pozitív megerősítéssel, dicsérével mélyítjük el. Teret engedünk az önérvényesítésnek, az önálló konfliktuskezelésnek, melynek határt szabunk: nincs rombolás, egymás testi épségét nem veszélyeztethetik, durva hangnemet nem használhatnak. Mintaadással, megerősítéssel kialakítjuk bennük, hogy figyeljenek egymásra, a felnőttekre, hogy képesek legyenek az udvarias visszautasításra, elfogadásra, várakozásra.

3/3. Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkör megteremtése

Óvodánkban a beszoktatás szeptember elején elkezdődik, s folyamatos, időtartamát az óvónő és a szülő közösen határozza meg a gyermek egyéni érzékenységétől függően.

A gyermekek igénylik az egyszemélyes kontaktust, melyet minden korosztályban biztosítunk metakommunikációs eszközök alkalmazásával: ölelés, simogatás, mosoly, kacsintás, ölbe vétel.

3/4. Közösségi események, ünnepek, hagyományok ápolása

Megszervezésükkel erősítjük a közösséghez tartozás érzését, örömet szerezve az együtt átélt élmények biztosításával. A gyermekeket bevonjuk a tervezgetésbe, megvalósításba, mélyítve az összetartozás érzését. Az ünnepekre minimum 2 héttel korábban kezdünk készülni, élményeket, ismereteket, eszközöket gyűjteni.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén: Érzelmileg kötődnek óvodájukhoz, az óvodában dolgozó felnőttekhez, társaikhoz, nemzetükhöz. Igénylik a tevékenységekben való részvételt, és együttműködést. Segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival. Képesek a helyes viselkedés és cselekvés szabályainak betartására, az önálló helyzetmegoldásokra, konfliktusos helyzetek megoldására, kivédésére a felnőtt segítségével is. Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.

4. Változatos tevékenységekkel értelmi nevelés

Célunk: A gyermekek spontán szerzett ismereteinek bővítése. Tapasztaláshoz szükséges értelmi képességek fejlesztése. Az anyanyelv fejlesztése, a gyermekek szókincsének gyarapítása, a beszédkedv fenntartása, a kommunikáció különböző formáinak alakítása.

Feladataink:

4/1. Biztosítsunk változatos tapasztalatszerzési lehetőségeket.

4/2. Valósítsuk meg az egyéni differenciált képességfejlesztést.

4/3. Biztosítsuk a beszédöröm feltételeit: nyugodt jó hangulatú légkör, szeretetteljes beszélgetés, kezdeményezések.

4/1. Biztosítsunk változatos tapasztalatszerzési lehetőségeket.

Az óvodai élet során a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése fontos feladatunk. A tapasztalatszerzés változatos formáira, a differenciált bánásmódra a „tevékenységi formák” című fejezetben részletesen kitérünk.

4/2. Valósítsuk meg az egyéni differenciált képességfejlesztést.

Az anyanyelv fejlesztésével kapcsolatos feladataink megvalósítása érdekében beszédünk legyen mintaszerű, követésre méltó, egyszerű, világos. Figyeljünk arra, hogy a gyerekek mindig választ kapjanak kérdéseikre, bátorítsuk megnyilatkozásait.

4/3. Biztosítsuk a beszédöröm feltételeit: nyugodt jó hangulatú légkör, szeretetteljes beszélgetés, kezdeményezések.

Folyamatosan kísérjük figyelemmel a gyermekek anyanyelvi fejlettségét, tartsuk számon beszédhibáikat, és szükség esetén kérjük szakember segítségét.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén: A gyermekek bátran és szívesen beszéljenek, mondják el véleményüket. Gondolataikat érthetően, összefüggően tudják kifejezni. Figyelmesen végig tudják hallgatni a felnőtteket, társaikat, részt vesznek a párbeszédben, kérdésüket, válaszukat ehhez igazítják. Ismerik és alkalmazzák az udvariassági formulákat: köszönés, megszólítás, elkérés, bemutatkozás stb. Folyamatosan bővül aktív szókincsük, szerb és magyar.

Alapelveink, specialitásunk:

- a szülőkkel együttműködve folyik óvodánkban a nevelőmunka
- óvodánkban mindenre van idő, így a gyermeki önállósodást segítjük azzal, hogy teret hagyunk a próbálkozásra. Segítséget a kisebbeknek mindig, a nagyobbaknak csak végső sikertelenség esetén nyújtunk.
- a konfliktusok kezelésében a kisebbeknek mindig segítünk, megmagyarázva a megoldás módját, a nagyobbaknál kivárunk egymás veszélyeztetésekor avatkozunk be
- gyermekeinknek biztosítjuk a visszautasítás, a negatív érzelmek kifejezhetőségét

Lehet:

- nemet mondani, ha valami nem tetszik, nem akar részt venni benne
- haragosan nézni társaikra, ha nem tartja be a megállapodást
- nem játszani, kapcsolatot megszakítani társunkkal, ha nem tartja be a közösen felállított szabályokat
- nem szólni társunkhoz, ha ő csúnyán, kiabálva szól hozzánk
- nem ülni mellé, ha ő zavar bennünket a játékban
- nem fogni a kezét, ha rángatja, szorítja a mienket
- kihasználjuk az egyes tevékenységek közötti komplexitásban rejlő lehetőségeket: zene-mese, vers-rajz-külső világ megismerése-matematika
- a kisebbek bármikor abbahagyhatják az általuk elkezdett tevékenységeket, a nagyobbaktól elvárjuk, hogy amit elkezdtek, azt befejezzék
- a problémás gyermek viselkedését addig toleráljuk, amíg társait nem zavarja, de idővel neki is el kell fogadnia a közösség szabályait
- a nap folyamán az óvónő mindig jelen van, bármikor hozzá lehet bújni, beszélgetni vele, segítséget kérni tőle, játékidőben az óvónő együtt tevékenykedik a gyermekekkel, de szükségtelen beavatkozással, erőltetett játékirányítással nem zavarja őket

5. Szerb nemzetiségi óvodai nevelés

Célunk: Az óvodás gyermekek sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a kisebbség nyelvének és kultúrájának megismertetése, elfogadása, elsajátítása.

Feladataink:

5/1. A nemzetiségi kultúra és hagyományok megismertetése, megőrzése, átörökítése.

5/2. A szerb népzene, népi játék, és ünnepek megszerettetése.

5/3. Értsenek, beszéljenek mindkét nyelven.

5/1. A nemzetiségi kultúra és hagyományok megismertetése, megőrzése, átörökítése.

A többkultúrájú közösség sajátosságait figyelembe véve olyan feltételeket kell teremtenünk, amelyek kedvezően befolyásolják a gyermekek szociális fejlődését, és lehetővé teszik a nemzeti kultúridentitás megőrzését, ápolását.

5/2. A szerb népzene, népi játék, és ünnepek megszerettetése.

Nemzetiségi környezetben különösen fontos, hogy az óvodai nevelőmunka ne csak a kisebbség nemzeti kultúrájának ápolását tűzze ki célul, hanem a környezet nemzeti, kulturális örökségeinek megismerését is. Így már az óvodában is alapot tudunk teremteni a kultúrák közötti kapcsolatok és kölcsönhatások kiépítéséhez.

5/3. Értsenek, beszéljenek mindkét nyelven.

A program egyik fontos célja a kétnyelvűség: a gyermeknek elsősorban anyanyelvét kell elsajátítania, s erre építve a környezet nemzeti nyelvét. Meg kell teremtenünk a feltételeket ahhoz, hogy a gyermek megismerhesse annak az országnak a kultúráját melyben él, sikeresen beilleszkedhessen az ország társadalmába. Fejlesztünk kell a különböző nemzetek és nemzeti kisebbségek iránti tiszteletet és kapcsolat teremtő magatartást. Valamint azokat a képességeket, amelyek alapul szolgálnak a nyelviskolai tanulmányok eredményességéhez.

A nevelő és oktató munka megszervezése

A programot olyan gyermekcsoportokban valósítjuk meg, ahol a nevelés és oktatás szerb és magyar nyelven folyik. A program eredményessége érdekében az óvoda didaktikai eszköztárát fel kell szerelnünk olyan eszközökkel, amelyek a szerb kisebbség életéhez és hagyományaihoz fűződnek. Pl. népviseleti tárgyak, múltat idéző játékszerek, háztartási és munkaeszközök, szerb nyelvű könyvek és videó anyagok, vers és mesegyűjtemények. A kisebbség nemzeti kultúrájának ápolását nem szűkíthetjük le csupán a népi hagyományok megismerésére. Meg kell ismertetnünk Szerbia és Magyarország modern kultúráját, természetesen életkori sajátosságaiknak megfelelő szinten. Az anyanyelv fejlesztését és a saját kultúra ápolását úgy szervezzük meg, hogy az ne a különböző nemzetiségű gyerekek egymástól való elszigetelődésének az irányába hasson, hanem a különböző kultúrák közötti hasonló vagy közös vonások kiemelésével egymás kultúrája elfogadásának és megbecsülésének szolgálatába álljon. Több kultúra egyidejű megismerésével jól szemléltethetjük, hogy a különböző kultúrák hatnak egymásra. A szokásokban, a zenében, a játékban találhatunk közös vonásokat.

A nevelő és oktató munka forrásai:

Az anyanyelv, a nemzeti kultúra örökségei (népköltészeti alkotások, népi táncok, hagyományos gyermekjátékok, népszokások), a modern kultúra gyermekeknek szánt termékei (gyermekirodalmi és zeneművészeti alkotások, modern táncok, rádió, tévé műsorok), a felnőttvilág kultúrája (képzőművészeti és irodalmi alkotások, filmek, színház), történelmi emlékek és műemlékek (múzeumok, emlékművek), a gyermekek életkori

sajátosságainak megfelelően ismertetett vallási jellegű kulturális szokások, legendák, erkölcsi tanítások.

VI. Tevékenységi formák

A.) Játék

Kompetencia alapú nevelés, melynek leghatékonyabb eszköze a játék. Célunk a gyermekek visszatérő, hosszantartó, zavartalan, tartalmas játékának biztosítása.

Feladataink:

1. A játék feltételeinek biztosítása

2. A pedagógus játszóképességének fejlesztése

Minden gyermek törekszik a játékcél elérésére, ennek érdekében mozgósítja különböző képességeit. A mi feladatunk a feltételek biztosítása, a játékhoz kapcsolódó szokások kialakítása. Felszabadult, kreatív játék akkor alakul ki, ha a gyerekek bátorítást, segítséget, lendületet, dicséretet kapnak akkor, amikor szükségük van rá. Szabadon dönthetnek arról, hogy kivel, milyen játékot játszanak. Nem muszáj bevenniük játékukba, akit nem akarnak, de meg kell tanulniuk a kultúrált visszautasítást. Joga van minden gyereknek befejezni a játékot, udvariasan visszautasíthatja azt, aki „szépen kéri”. Lehetőségük van feszültség oldó mechanizmusokra. Minden évben átrendezzük a csoportszobát, felfrissítve a játszósarkokat, új a gyerekek ötleteihez, élményeihez, igényeihez illeszkedő kuckókat alakítunk ki. Maguk is átrendezhetik játékukhoz a teret. Segítjük a gyerekeket praktikus fogások elsajátításában, megtanítjuk őket az eszközökkel való balesetmentes bánásmódra. Minden típusú játékban részt veszünk teremben és udvaron egészen addig, míg a gyerekek azt igénylik. Segítünk azoknak, akik kevésbé kreatívak, ötletszegények. A továbbiakban csak akkor kapcsolódunk be, ha új lendületet tudunk adni a játéknak, vagy a játék nyugalmaát kívánjuk megőrizni. A csoportban megjelenő valamennyi játékeszközt kipróbálunk, és a játék végén a gyerekekkel közösen szétválogatva, hiánytalanul, állandó helyre tesszük el. Közösen készítünk eszközöket, felhasználjuk a gyűjteményeinket is a játékhoz. Minél több közös élményt nyújtunk a gyerekeknek, ezeknek játékban való újra átélését segítjük. Az otthonról hozott élményeiket is érdeklődve fogadjuk, segítjük azokat feldolgozni. Tudatosan fejlesztjük pedagógiai kultúránkat, játszóképességünket. Játékunkban szelektálunk, értéket őrzünk, értéket teremtünk. Fejlesztjük a gyermekek kommunikációs képességét, játszóképességét, a csoport dinamikát, kreatív képességeket, affektív képességeket.

B.) Tanulás

Az óvodánkban a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kezdeményezett foglalkozásokon valósul meg. Feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás.

A tanulás lehetséges formái:

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás mellyel szokásokat alakítunk, a spontán játékos tapasztalatszerzés
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, a gyakorlati probléma- és feladatmegoldás, kezdeményezett foglalkozásokon megvalósuló tanulás.

Toleráljuk, hogy az óvodánkba érkező gyerekek ismeret és tudás szintje jelentős eltérést mutat. Differenciált bánásmóddal segítünk azoknak, akik otthonról kevesebb ismeretet hoznak. Nekik minél több lehetőséget biztosítunk a tapasztalásra, gyakorlásra, ismeretgyűjtésre. A számukra ismeretlen szavakat, fogalmakat értelmezzük, többször megbeszéljük. Ha szükséges fejlesztő pedagógus, vagy más szakember segítségét kérjük.

A mélyebb érdeklődésű gyerekeknek érdeklődésüknek megfelelően plusz feladatokat adunk, ösztönözzük őket a további tevékenykedésre.

Célunk:

- 1. A gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének elősegítése a gyermekirodalom eszközeivel**
- 2. Pozitív személyiségjegyek megalapozása a meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével**

Feladatunk:

- 1. A felhasznált irodalmi anyagok igényes, életkornak és az évszakoknak megfelelő összeállítása**
- 2. A gyermekek irodalmi érdeklődésének felkeltése változatos irodalmi élményanyag közvetítésével**
- 3. Külön figyelmet fordítunk a szerb gyermekirodalom megismertetésére**
- 4. A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése versekkel, mesékkel, dramatikus játékokkal**

1. A felhasznált irodalmi anyagok igényes, életkornak és az évszakoknak megfelelő összeállítása

Az irodalmi anyagok igényes összeállítása az óvónők feladata, melyben érvényesüljön a pedagógiai, pszichológiai és módszertani tudatosság.

2. A gyermekek irodalmi érdeklődésének felkeltése változatos irodalmi élményanyag közvetítésével

A 3-4-5 évesek meséi állatmesék, népmesék, melyek cselekménye egyszerű, érthető, ritmikusan ismétlődik. A magyar klasszikusok meséi is helyet kapnak. **Verseiket** népi mondókák, vidám, humoros versek, halandzsza szövegű kiolvasók, rigmusok, valamint ismert költők ritmikus, zenei hatású verseiből állítjuk össze. Az 5-6-7 évesek meséi a többfázisos szerkezetű állatmeséktől, a cselekményesebb népmeséken át a klasszikus tündérmeséig terjednek. Meseregényeket, folytatásos történeteket is beépítünk az irodalmi anyagba. **Verseiket** népi mondókák, kiolvasók, közmondások, lírai versek gyűjteményéből állítjuk össze.

3. Külön figyelmet fordítunk a szerb gyermekirodalom megismertetésére

Fontosnak tartjuk, hogy az óvodánkba járó gyermekek megismerjék a szerb nép-, és műmeséket, verseket, mondókákat. Halljanak meséket ismert szerb gyermekíróktól (Desanka Maximovics, Mira Alecskovics, Petar Kocsity), mondogassák J.J. Zmaj, Miroszlav Antity gyönyörű verseit.

4. A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése versekkel, mesékkel, dramatikus játékokkal

Az óvodában lévő 3-4 éves gyermekek első versélményei az ölbéli játékokhoz tapadnak. A mozdulatok, ritmusok, a többször átélt fizikai kontaktus sokat jelent a gyermeknek. Ezért az óvónő teremtsen minél több alkalmat altatók, höcögtetők, állathívogatók, kiolvasók hangoztatására, mely ne keltse a gyakorlás érzetét. Egyszerű cselekményű állatmeséken keresztül szoktassuk rá a gyermekeket a figyelmes mesehallgatásra. Ugyanazt a mesét minél többször hallgassák meg, hogy az élményt minél többször élhessék át. Az óvónő rövid, improvizált jelenetek bemutatásával ismertesse meg a gyermekekkel a bábokat, amelyeket ők is bármikor kézbe vehessenek. Csak kellékeket használjon az óvónő, szemléltető képeket, eszközöket ne, azért, hogy a gyermeki fantázia szabadon szárnyalhasson. A 4-5-6-7 éves

gyermek már áhítattal várják az óvónő meséit. Játékukban megjelennek az irodalmi élmények mesélés, bábozás, verselgetés, dramatizálás formájában.

Az óvónőnek nyitottnak kell lennie minden spontán gyermeki kezdeményezésre, látnia, éreznie kell a beavatkozás szükségességének mértékét: csak hallgatóként, vagy résztvevőként, esetleg szituációtól függően irányítóként vegyen részt benne. Irodalmi élménynyújtásra minden alkalmat (tervezett és spontán) ragadjon meg, melyet a csoport szokásrendszere alapján szervezzen (minden csoportnaplóban jelezzük ezt). A csoportokban a mesélésnek kialakult ceremóniája legyen.

A fejlődés várható eredménye az óvodás kor végén: A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, mondókákat. Várják, igénylik a mesehallgatást. Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak társaiknak és a maguk szórakoztatására. Megjegyeznek 10-14 mondókát, 10-15 verset, 10-15 mesét. Tudnak meséket kitalálni, azt mozgással megjeleníteni, kifejezni.

Célunk: A közös éneklés, közös játék örömeinek megéreztetése, a zene megszerettetése. Ezen keresztül a gyermekek zenei ízlésének, esztétikai fogékonyságának formálása, zenei alapelvünk megalapozása.

Feladatunk:

- 1. Igényes, az életkornak, a csoport adottságainak megfelelő zenei anyag kiválasztása, mely kapcsolódik az ünnepkörökhöz, évszakokhoz.**
 - 2. A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.**
 - 3. A zenei nevelésben rejlő fejlesztési lehetőségek megalapozása.**
 - 4. A zenei kultúra közvetítése gyermekeink felé.**
- 1. Igényes, az életkornak, a csoport adottságainak megfelelő zenei anyag kiválasztása, mely kapcsolódik az ünnepkörökhöz, évszakokhoz.**

A zenei anyagot Forrai Katalin: Ének az óvodában c. könyvéből állítjuk össze. Képességfejlesztő feladatok korosztályonkénti felosztása Pappné Farnadi Tamara: „Tücsök koma hegedül” című kiadványában található meg. A 3-4 éves gyermekeknek elsősorban ölbéli játékokat válasszon, melyet a felnőttekkel közösen játszhatnak. A kicsik egyszerű 4-5 hangból álló énekes játékokat ismerjenek meg, melyek játéka álló helyzetben játékos mozdulatokkal eljátszhatóak. Az ünnepek köszöntésére 1-2 komponált dalt tanuljanak. A 4-5 évesek már ismerjék meg a csigavonal, hullámvonal, szerepcserére épülő játékokat. Az alkalmi dalok kiválasztásánál figyeljen az óvodapedagógus, hogy azokhoz utánzó mozdulatokat, játékokat lehessen kitalálni. Az 5-6-7 éves gyerekek dalai már tágabb hangterjedelműek. Táncaik, dalosjátékaik változatos formákkal, esztétikus mozgást igénylő párválasztó, sorgyarapító, szerepcserés, játékokkal bővülnek. Zenehallgatáshoz olyan műveket válasszon az óvodapedagógus, melyeket ő maga tud előadni, akár hangszeren is. Énekeljen népdalokat, zenei anyagában jelenjen meg rokon- és más népek dalai, valamint a magyar komponált műzene, altatódalok.

2. A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.

A zenei nevelés szervezeti formája kötött és kötetlen jellegű is lehet. Minden korosztály számára a zenei képességfejlesztő játékokat kötetlen jelleggel mikrocsoportos formában szervezze meg az óvodapedagógus. A 3-4 évesek daltanulása kötetlenül zajlik. Az 5-6-7 évesek számára kötött jelleggel szervezzen énekes játékot az óvodapedagógus.

3. A zenei nevelésben rejlő fejlesztési lehetőségek megalapozása.

A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei képességfejlesztő játékokkal. Együtt játszaskor figyeljen az óvodapedagógus a viselkedési normák, esztétikus (kéz és testtartás) finomítására.

4. A zenei kultúra közvetítése gyermekeink felé.

Szerb népzene, népi hangszerek megismertetése, megszerettetése, gyermek közelivé hozása. Ezáltal a szerb népi hagyományok, zenei kultúrájának tovább élésének biztosítása.

A fejlődés várható eredménye az óvodás kor végén: A gyermekek felismerik és megkülönböztetik a környezetükben található hangokat. Önállóan és örömmel kezdeményeznek dalokat, mondókákat játszanak dalosjátékot. Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok, mondókák ritmusát. Megkülönböztetik a zenei fogalompárokat.

Egyszerű, játékos táncmozgásokat esztétikusan, kedvvel végeznek. Megismerkednek néhány hangszerral, azok hangjával. Tudnak ütőhangszereket használni. Élvezettel figyelnek a zenehallgatásra. A gyerekek gátlások nélkül is tudnak énekelni.

Célunk: A gyermekek élmény és fantáziavilágának gazdagítása, esztétikai érzékenységük, a szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

A gyermek minél több technikával, különböző anyaggal, módszerrel tudja kifejezni kreativitásukat.

Feladatunk:

- 1. Feltételeket teremteni a gyermekek képi-plasztikai kifejező nyelvének, ábrázoló és konstruáló képességének fejlődéséhez**
- 2. Lehetőséget biztosítani, hogy a gyermekek minél többet tevékenykedhessenek (eszközök, anyagok, megfelelő tér)**
- 3. Megismertetni a gyerekekkel különböző anyagokat, egyszerű munkafogásokat, technikai alapelemeket**
- 4. Fejlesztani a vizuális észlelésüket, emlékezésüket, képzeletüket, vizuális gondolkodásukat**
- 5. Különböző technikákkal, mozgásokkal fejlesszük a gyermekek szem és kéz koordinációját, a kéz finommotorikáját**

Az alkotó tevékenységhez minden csoportban állandó helyet biztosítunk. A munkaasztalnál 6 esetleg 8 gyerek dolgozhat egyszerre. A tevékenységhez szükséges eszközöket is ezen a helyen tartjuk. Az eszközök biztonságos kezelését minden gyerekkel tanítjuk meg. Minden nap lehetőségük legyen alkotásra. A sikertelen munkát kijavíthatják. A kisebbek bármikor abbahagyhatják, a nagyobbaknak lehetőség szerint elegendő időt biztosítunk ahhoz, hogy addig alkothassanak, ameddig a kedvük tartja, esetleg több napon át is dolgozhatnak ugyanazon a témán, vagy ugyanazzal a technikával. Hetente egyszer az óvónő tudatosan irányított mikrocsoportos kötetlen formájú tevékenységet szervezzen.

3-4 éveseknek tervezhető alkotó tevékenységek

Az óvodába kerülő gyerekek játszva ismerkedjenek a különböző anyagokkal, technikákkal, eszközökkel. Lehetőségük legyen képalakításra, plasztikai munkákra, építésre. Firkáljanak vastag ceruzával, zsírkrétával, vastag filccel. Készíthetnek nyomatokat átdörzsöléssel, krumplidúccal, dugóval, szivaccsal, krepp- és gyúrtpapírral, fonalgombolyaggal. Festhetnek ujjal, tenyérrel, próbálják ki a nyomhagyást, elhúzást, festéknyom szétterítést. Próbálják ki a festékezett zsinag nyomhagyását, a vastag ecset tulajdonságait. Téphetnek újságot, színes papírt, készíthetnek papírmozaikot. Ismerkedjenek az agyaggal, gyurmával. Hagyjanak benne nyomot apró tárgyakkal, kavicsal, termésekkel, karcollal, ujjal. Tetszés szerint gömbölyítsék, mélyítsék, simítsák, sodorják, tépkedjék. Használjanak ágakat, kavicsokat, csigaházakat, kagylókat, apró terméseket, magokat, szegfűszeget, fahéjat plasztikai munkáikhoz.

Ismerkedjenek a textillel. Ragasszák, kötözzék, tömjék, hagyjanak vele nyomokat. Készíthetnek kollázst halmazrakosgatással, sorakoztatással. Szabadtéri ábrázolás: firkáljanak aszfaltra színes krétával, vizes homokba, döngölt földre bottal, készítsenek kavicsmozaikot nedves homokba. Építsenek hóembert, fessenek havat. Építés során ismerkedjenek az elemek tulajdonságaival, a formákkal, örüljenek az építményeiknek.

5-6-7 évesek tervezhető alkotó tevékenységek

A szándékos képalakítást az óvónő segítse élményeikhez kapcsolódó témákkal, változatos technikákkal. Jelenjen meg az emberábrázolás, a környezet, a tárgyak, cselekmények elképzelés utáni megjelenítése. Készítsenek közös kompozíciókat, díszleteket. Dolgozzák fel őszi élményeiket. Készíthetnek levélnyomatot átdörzsöléssel, festéssel. Ragaszthatnak préselt levelet, kiegészíthetik rajzzal, nyomattal. Dolgozhatnak fonállal: fonalvezetés, fonalmazás. Szöhetnek ágakból, sásból, csuhéból. Ábrázolhatnak fát viaszkarccal, készíthetik gyűrtpapír ragasztással, hizlalhatnak faágat gipsszel. Készíthetnek csuhé figurát kötözéssel, töklámpást, csutkababát, vadszőlő koszorút. Emberábrázolásukban feldolgozhatják az otthoni, az óvodai élményeiket, készíthetnek önarcképet, mese illusztrációt, mesekaraktert. Téli élményeiket feldolgozhatják festéssel, (tempera, és akvarell) krétarajzzal, ecsetrajzzal, papírkollázssal, nyomathagyással. Készítsenek ünnepi díszeket a szobájukba. Festhetnek üveget, formázhatnak mézeskalácsot, készíthetnek fenyődíszeket dióból, tobozból, szárított gyümölcsökből, dugóból, papírhajtogatással, szalvéta technikával. Készíthetnek ajándékot.

Állatábrázolásaikat készíthetik rajzolással, festéssel, viaszkarccal, papírdúccal, vegyes technikákkal: pl. ág + színes papír. Tavaszi élményeiket feldolgozhatják gipsz domborművel, színes papír mozaikkal, készíthetnek papírforgót. Tojást díszíthetnek festéssel, viaszolással, rafiakötözéssel, levél rákötözéssel. Készíthetnek tojásból papírral állatokat (elefánt, madár, baba). Készíthetnek virágot, virágzó ágat viaszkarccal, ragasztással, akvarellceruzával, nyomatokkal. Alkothatnak maketteket, bevonhatnak dobozokat, ezeket azután festhetik, díszíthetik. Agyagozhatnak, készíthetnek szobrokat, plaketteket, medálokat. Festhetnek kavicsokat, kavicsszobrokat, kavicsmozaikot készíthetnek belőlük. Dolgozhatnak természetes anyagokból: kákatutaj, sásbaba, csutkababa, fűzfaállatkák, termésbábok, magképek készülhetnek.

Fessenek különböző méretű ecsetekkel, kipróbálhatják a szimmetrikus foltképzést, a díszítő jellegű krumplicépezést, vegyes nyomat hagyást. Batikolhatnak, márványozhatnak, egészítsék ki a tenyérynymatokat (virág, kismadár, rakéta, fa, kacsa, hal).

Varrhatnak tarisznyát, zsákot. Készíthetnek harisnya, zokni bábót, alakíthatnak babákat kötözéssel, töméssel. Készíthetnek fonalképet, zsinór mintát, fonhatnak, szöhetnek.

Készíthetnek kollázst, melyben a ritmizálás, az összeépítés, az elemvezetés a díszítés, vagy a képalakítás kaphat hangsúlyt. Ábrázoljanak szabadtéren: készíthetnek hó szobrokat, kiegészíthetik azt termésekkel, ágakkal. Formázhatják a nedves homokot, készíthetnek kavicsmozaikot, döngölt földrajzokat.

A fejlődés várható eredménye az óvodás kor végén: Képalakításaikban egyéni módon tudják jelezni a térviszonylatokat. Biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit. Formaábrázolásuk változatos. Emberábrázolásaikban megjelennek a részformák. Saját és mások műveikkel kapcsolatban szóbeli véleményt nyilvánítanak. Tudnak formákat mintázni elképzelések alapján. Önállóan és csoportmunkában is képesek készíteni egyszerű játékokat, kellékeket. Tudják alkalmazni a megismert technikákat.

Célunk: A gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése, egészségük védelme, őrzése.

A gyermeki személyiség akarati tényezőinek fejlesztése.

Feladatunk:

1. A gyermekek életkorának, fejlettségének megfelelő mozgásanyag összeállítása
2. Fejleszteni a gyermekek természetes mozgását, testi képességeit
3. Lehetőséget biztosítani mozgástapasztalataik rendszeres bővítésére, mozgásigényük kielégítésére
4. Megismertetni gimnasztikai és tornai elemeket, különböző kéziszereket, testnevelési (mozgásos) játékokat

Az óvodapedagógusok minden korcsoportnak heti 1 alkalommal az óvoda tornaszobájában kötelező, irányított mozgásos tevékenységet, játékot szerveznek. A gyermekek tornaruhában végzik a gyakorlatokat a könnyed mozgás érdekében. Gimnasztikai gyakorlatokat végeznek óvónői utasításra, megismerkednek a talajtorna néhány elemével, megtanulják a kéziszerek, tornaeszközök használatát. Az óvodapedagógus állandó segítséget nyújt, javít, a helyes kivitelezést dicséri, megerősíti. Mozgásos- és versenyjátékok során kialakul önfegyelmük, szabálytudatuk, kudarctűrő képességük. Mozgásigényük kielégítése érdekében szabadidőben – teremben, udvaron – mozgásos játékokat szerveznek az óvónők, melyeken a gyermekek önként vesznek részt. Lehetőséget kapnak a saját elképzelésük szerinti mozgásra is. Az óvónők tornaszerek, eszközök (labda, kötél, karika, kúp, füleslabda, óriásláb, kerékpár, roller, ...) és megfelelő hely biztosításával teremtik meg a feltételeket.

Fontosnak tartjuk, hogy megtanítsuk a gyermekeket az eszközök helyes, balesetmentes használatára, mert valljuk, hogy a balesetektől nem félni kell, hanem megelőzni azokat.

A fejlődés várható eredménye az óvodás kor végén: Szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban. Nagy-, és finommozgásuk, egyensúlyérzékelésük kialakul. Mozgásuk harmonikus, összetett. Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni. Betartják az ügyességi-, és versenyjátékok szabályait, egészséges versenyszellem, kudarctűrő jellemző rájuk. Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni. Tudnak helyben labdát vezetni.

Célunk: Közvetlen és tágabb környezetünk megismertetése, értékek, szépségek, összefüggések kiemelésével külső világunk megszerettetése. Felfedezés, tapasztalás során életkoruknak megfelelő biztos tájékozódás, eligazodás elősegítése. Mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyok felismertetése, tér, sík és mennyiség szemlélet alakítása.

Feladatunk:

1. Tegyük lehetővé a gyerekek számára a környezet tevékeny megismerését.
2. Biztosítsunk alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre.
3. A gyerekek aktivitására és érdeklődésére építve a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása.

1. Tegyük lehetővé a gyerekek számára a környezet tevékeny megismerését.

3-4 éves korban

Ismerjék meg az óvodánkat, az ott dolgozókat. Ismerjék terméseket, gyümölcsöket, törjenek diót, morzsoljanak kukoricát. Beszélgessenek az évszakokról, ünnepekről, időjárásról, öltözködésről, figyeljék meg a természet színeit, szépségét. Gyűjtsenek levelet, gesztenyét, makkot, diót, kavicsot, tollat. Ismerjék az óvoda utcáját, a kisboltot, a piacot, az utcában élő állatokat, növényeket. Hozzanak képet a családjukról, mutassák be családtagjaikat. Ismerjék a testrészeiket, érzékszerveiket.

Beszéljenek a környezetükben található formákról, nagyságbeli, mennyiségi jellemzőkről.

4-5 éves korban

Sétáljanak a környéken: a Széchenyi téren, a piacon, a városban. Gyűjtsenek kincseket. Leveleket, terméseket, ágakat, kavicsokat, csigaházakat. A gyűjteményeknek állandó helye legyen a csoportban. Használják fel ezeket a tárgyakat játékuhoz, barkácsoláshoz, alkotómunkához. Ismerjék a feketerigót, vadgalambot, figyeljék meg a fészket a körtefán. Kiránduljanak a Vadas-parkba, figyeljék meg a vadállatokat. Gyűjtsenek tapasztalatokat a háziállatokról. Gyönyörködjenek az évszakokban. Keressenek összefüggéseket az évszakok, a természet változása, az emberek munkája között. Beszélgessenek az idő múlásáról, a napszakokról. Rügyeztessenek, csíráztassanak a szobában. Látogassanak el az óvoda doktor nénijéhez. Játsszanak érzékelőjátékokat, beszélgessenek az érzékszervek védelméről, gondozásáról. Ismerjék az autót, buszt, villamost, teherautót, vonatot. Mutassák be családjukat, otthonukat. Tudják azt, hogy szerbek vagy magyarok. Halljanak szerb és magyar zenét. *Ismerkedjenek a halmazokkal, mennyiségekkel, számnevekkel. Tájékozódjanak a térben. Ismerkedjenek a tükrökép sajátosságaival.*

5-6-7 éves korban

Ismerjék az óvoda tágabb környezetét. Sétáljanak a Tisza parton, a Dóm téren, a Stefánián. Kiránduljanak a Ligetbe, a Vadas-parkba, Fűvészkertbe, a Repülő térre, a vasútállomásra. Menjenek Múzeumba, színházba, kiállításra, építkezésre. Figyeljék meg az évszakokra jellemző jelenségeket, az évszakok szépségét, színárnyalatait, növények fejlődését, a környezet szennyezést (víz, levegő, föld), ismerjék fel az egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket. Szerezzenek ismereteket az idő múlásáról, a napszakokról, a napokról, hónapokról. Halljanak az újrahasznosításról, vegyenek részt a szelektív hulladékgyűjtésben. Gondozzák az udvaron és a csoportban a növényeket, csíráztassanak. Figyeljék meg a környezetükben élő madarakat (veréb, galamb, varjú, feketerigó) és bogarakat, (pók, katicabogár, napsütőbogár, légy, szúnyog, méh) csigákat, és földigilisztákat. Figyeljék meg a vadállatokat, és a háziállatokat, keressenek hasonlóságokat és különbségeket. (életmód, környezet, külső jegyek). Ismerjenek, kóstoljanak meg néhány gyógynövényt (kamillát, hársfavirágot, csipkebogyót.) Végezzenek egyszerű kísérleteket növényekkel, állatokkal, vízzel, levegővel, fénnel, talajjal. Keressenek magyarázatot a jelenségekre. Tudják saját és családjuk teljes nevét, korát, lakcímét. Ismerjék szüleik foglalkozását, munkahelyét. Ismerjék hazánk nevét, anyanyelvét, szimbólumait. Lássanak magyar és szerb népviseletet, néptáncot. Beszélgessenek a népi hiedelmekről, néphagyományokról, babonákról. Hasonlítsák össze a magyar és a szerb zászlót. Figyeljenek meg egy-egy különlegesen szép építészeti alkotást.

Mérések, összemérések közben ismerkedjenek a mennyiségekkel, halmazokkal, különböző egységekkel, tő és sorszámnevekkel. Szerezzenek tapasztalatokat a sík és térmértani formákról.

Tájékozódjanak térben és síkban.

2. Biztosítsunk alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre.

A tapasztalatszerzéseket hetente egyszer kötetlen formában szervezzünk. Mindent, amit lehetséges a maga természetes környezetében figyeljünk meg, dolgozzunk fel. Séták, kirándulások alkalmával körültekintően válasszuk meg a helyszínt, mérjük fel a távolságot és a gyerekcsoport fejlettségét. Gyerekeket mindig legalább két felnőtt kísérje. A helyszínen, az óvodapedagógusok egy időben mikrocsoportosan is dolgozhatnak, a gyerekek fejlettségét, érdeklődési körét, a megfigyelés sajátosságát figyelembe véve. A helyszínt a pedagógus jól ismerje, hívja fel a gyerekek figyelmét az esetleges balesetveszélyre.

Használjuk a gyerekek ötleteit, keressük érdeklődési pontjaikat. Készítsünk gyűjteményeket, albumokat. A mélyebb érdeklődésű gyerekek a helyszínen kapjanak plusz feladatot, később

szabadidőben folytathassák a kutatást könyvekben, folyóiratokban. Végezzenek külön gyűjtő munkát, kísérletezzenek. Azokkal a gyerekekkel, akik otthonról kevesebb ismeretanyaggal jönnek, többször beszéljük át a témát. Kulcsszavakat értelmezzünk, több oldalról világítsuk meg a problémát, folyamatosan fenntartva érdeklődésüket. Használjuk a helyszínen található eszközöket. Ha szükséges kötelező matematikafoglalkozást tarthatunk a nagycsoportban, középsőben matematikai játékokat kezdeményezhetünk.

3. A gyerekek aktivitására és érdeklődésére építve a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása. A gyerekek természetes kíváncsisága, a világ felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. Miközben felfedezi a környezetét olyan tapasztalatokhoz, jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

A fejlődés várható eredménye az óvodás kor végén: A gyerekek ismerik saját és szüleik teljes nevét, címét, foglalkozását. Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában, ismerik a közlekedési eszközöket. Ismerik a környezetükben lévő intézményeket, szolgáltató helyeket. Tudják milyen nap van, ismerik a hónapokat. Különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik jellegzetességeiket. Felismernek a tárgyak, jelenségek között néhány feltűnő összefüggést. Gyakorolják a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit. Ismernek néhány háziállatot, vadállatot, madarat és bogarat. Ismerik a környezet- és természetvédelem néhány alapvető szabályát, fogalmát.

Tulajdonság szerint válogatnak, sorba rendeznek, kiegészítenek. Meg tudnak számlálni tárgyakat legalább 10-ig. Azonosítani tudnak különböző helyzetekben is egyező alakú tárgyakat, síkbeli alakzatokat. Képesek a jobbra-balra irányok megkülönböztetésére.

C.) MUNKA

Célunk: Vállaljon önként munkát a közösség, valamint saját csoportért az érdekében, örüljön az elért eredménynek. Olyan készségek és tulajdonságok kialakítása, melyek képessé teszik a gyermeket arra, hogy azonosuljon a munka céljával, élvezze az elért eredményeket, önként, örömmel vállaljon önmagáért és a közösségért feladatokat.

Feladatunk:

- 1. Teremtjük meg minden korosztály számára az önálló munkavégzés lehetőségét.**
- 2. Biztosítjuk a munka állandóságát és folyamatosságát, a munkához szükséges kiegyensúlyozott légkört.**
- 3. Ismertessük meg a gyerekeket a munkához szükséges legalapvetőbb eszközök használatával.**
- 4. Tanítsuk meg a gyermekeket a feladataik elvégzésére, alakítsuk ki a szokásokat**

Közösen alakítjuk ki a teremben a játékok és eszközök helyét, minden gyerek ismerje azt, és vegyen részt a rendrakásban akár területfelelősként, vagy azon a helyen, ahol játszott, vagy ahol szívesen segítene. A teremrendezésben igényeljük a segítségüket, lehetőség szerint elfogadjuk ötleteiket. Önkiszolgáló munkájuk a saját személyük körüli munkát (öltözködés, tisztálkodás, ágynemű, pizsama rendberakása, váltóruha, tornazsák rendben tartása, és az otthonról hozott, vagy gyűjtött kincsek elrendezését) jelenti. Ügyeljenek a fogasuk, a cipőtartójuk rendjére, tisztaságára.

Segítsenek az asztaluk megterítésében, tartsák számon egymást, osszák meg a munkát egymás között. Gondozzák a csoportban lévő növényeket, etessék a körtefán lakó rigókat, az

ablakban a cinegétet. Segítsenek a hulló levelek összegyűjtésében. Nyáron az udvari játszóhelyek seprésében, locsolásában. Figyelmesen hallgassák meg a felnőtteket, amikor feladattal bízzák meg őket, és pontosan hajtsák azt végre. A csoportban dolgozó felnőttek elegendő időt biztosítsanak a munkavégzéshez, melyet egyéni tempójuknak és fejlettségüknek megfelelően végeznek a gyerekek. A felnőttek minden munkafajtánál mintát adnak az eszközök használatához és a munkafázisok sorrendiségének megismeréséhez. A tevékenységek vonzóvá és érdekessé tételével motiváljuk a gyereket arra, hogy szívesen és önként vállaljanak megbízásokat.

A fejlődés várható eredménye az óvodás kor végén: Életkoruknak megfelelő felelősséggel és örömmel végzik a vállalt, vagy rájuk bízott munkát. Az általa már nem használt eszközöket (teremben, udvaron) rakja helyére. Vállaljon területfelelősi munkát. Legyen igényes az esztétikus, rendezett környezetre, törekedjen a gondozott megjelenésre.

Napirend

Időtartam	Tevékenység
7.00 - 11.45	- játék a csoportszobában és/vagy az udvaron - kötött/ kötetlen foglalkozás és/vagy egyéni és csoportos tevékenységek * rajz, mintázás, kézimunka, * ének-zenei képességek fejlesztése *környezetben szerzett élmények, tapasztalatok gyűjtése, rendszerezése, külső világ megismerése, benne a matematikai ismeretek szerzése * mese, vers, dramatikus játék, * mozgás, - részképességek fejlesztése egyéni szükségletek alapján, - tisztálkodás, tízórai, - játék a szabadban, mindennapos mozgás, séta, mozgásos, énekes játékok,
11.45-12.30	- ebéd, testápolás
12.30-15.00	- mese, pihenés, alvás – egyéni szükségleteknek megfelelően
15.00-17.00	- testápolás, uzsonna, - játék a csoportszobában, vagy az udvaron - szabadon választott szolgáltatások

Hetirend

nap	I	II
hétfő	Külső világ tevékeny megismerése	Vers, mese
kedd	Ének-zene, énekes játék	Ének-zene, énekes játék
szerda	Rajzolás, mintázás, kézimunka	Rajzolás, mintázás, kézimunka
csütörtök	Mozgás	Külső világ tevékeny megismerése /matematikai ismeretek/
péntek	Vers, mese	Mozgás

A szervezett tanulás munkaformái

Frontális	- Mozgás - Ének-zene, énekes játék - mese-vers, dramatikus játék
-----------	--

Mikrocsoportos	- Ének-zene, énekes játék - Rajzolás, mintázás, kézimunka - Külső világ tevékeny megismerése /benne matematikai ismeretek is/
Egyéni	- Részképességek fejlesztése egyéni igények szerint

VII. Gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok

Célunk: A gyermekek harmonikus fejlődését egyéni és életkori sajátosságainak megfelelően oly módon elősegíteni, hogy a veszélyeztető hatásokat felismerjük, és pedagógiai eszközökkel törekszünk ezek megelőzésére, ellensúlyozására.

A gyermekvédelem, mint az óvodapedagógus alapvető feladata:

1. Az óvodapedagógus gyermekvédelmi munkája kapcsolódjon a helyi nevelési programban megfogalmazott célok, feladatok megvalósításához.
2. Az óvodapedagógus a gyermekvédelmi felelőssel együtt végezzen csoportjaikban prevenciók, feltáró jellegű és a problémák megszüntetésére törekvő tevékenységeket.
3. Folyamatosan tájékoztatja a gyermekvédelmi felelőst a problémákkal küszködő gyermekekről.
4. Tiszteletben tartja a gyermek személyiségét, családjá világnézetét. A lehetőségekhez képest igyekezen minél jobban megismerni a gyermekeket, családjukat, a gyermek családban elfoglalt helyét.
5. A feltáró munka után, ha a problémákat nem tudja orvosolni, az okoknak megfelelően szakember segítségét kéri.

A gyermekvédelmi felelős feladatai az óvodában

1. A családokkal és az óvodapedagógusokkal együttműködve felméri a veszélyeztetett gyermekekre ható ártalmakat.
2. Összehangolja az óvodai gyermekvédelmi tevékenységet.
3. Nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket, feljegyzi a gyermekekkel, illetve a családdal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményességét.
4. Szükség esetén családlátogatást végez a csoport óvónőivel.
5. Intézkedést kér azoktól a szakemberektől, akik illetékesek a gyermekek problémáinak megoldásában (pl.: Gyermekjóléti szolgálat, védőnő, orvos, jegyző,...)

Hátrányos helyzetű gyermek

Az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelmébe vett, illetve aki után rendszeres gyermekvédelmi támogatást folyósítanak.

Sajátos nevelési igényű gyermek

Az a gyermek, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján:

- testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista;
- több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos
- pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan, és súlyosan akadályozott. (pl.: dislexia, kóros hiperkinetikus, vagy kóros aktivitás zavar)

Veszélyeztetett gyermek

Akik testi, lelki, értelmi, erkölcsi fejlődését a szülő, vagy gondozó környezet nem biztosítja (elhanyagoló nevelés, gondozás, vagy a családban devianciák halmozott előfordulása-alkohol)

Segítség - Tartós, szakemberek által nyújtott támogatással lehet.

Megoldást segítő pedagógiai tevékenységek

- többszöri családlátogatás, nevelési segítség, tanácsadás

- szülői értekezletek, fogadóóra, nyílt napok, ünnepélyek, munkadélutánok szervezése, személyiségfejlesztő tréningek szervezése (óvodai dolgozók)
- mentálhigiénias foglalkozások, tanácsadás szülők részére igény szerint
- tehetséggondozás elősegítése, megvalósítása, fejlődési naplóban egyénre szóló tervezés
- óvodai szociális szolgáltatások (ruházati segély, alapítvány, segélyszervezetek)
- folyamatos kapcsolat a szakszolgálatokkal, gyermeki, szülői jogok, kötelezettségek érvényesítése, egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel, illetve soron kívüli javasolt

VIII. Kapcsolataink

Család – óvoda

Legszorosabb kapcsolatunk az óvodánkba járó gyermekek családjával van. A kapcsolatteremtés az együttműködés, ha szükség van rá – a segítség módját a csoportban dolgozó óvodapedagógusok választják meg. Együttműködünk a szülőkkel, kérjük segítségüket az ünnepek megszervezésekor, közös programokkor, udvar rendezéskor. Megismertetjük az érdeklődő szülőkkel az óvodai nevelésünk programját. Folyamatos tájékoztatást adunk a gyermekek fejlődéséről, az eredményeket, a problémákat jelezzük. A beszokási időt a gyermekek és a szülők igényei szerint szeptember 15.-ig más beszoktatással segítjük. Fogadóórát tartunk egyeztetett időpontban. Minden csoportban 3 fő képviseli a szülők közösségét, ők éves munkaterv szerint tevékenykednek.

Országos szerb önkormányzattal

mint munkáltatóval korrekt, segítőkész kapcsolat kialakítására törekszünk.

Nemzetiségi önkormányzattal

A szerb csoportos óvodapedagógusok feladata a jó kapcsolat kiépítése.

Bölcsőde

Építünk a bölcsődében kialakult jó szokásokra, a bölcsőde hasznos információkat adhat a gyermekek óvodáskor előtti fejlődéséről.

Más óvoda

Kapcsolatot tartunk más Szegedi óvodákkal, Deszki szerb óvodával. Szakmai kapcsolatot tartunk más óvodapedagógusokkal.

Iskola

Meglátogatjuk az első osztályosainkat. Meghívjuk a szerb iskolából a leendő elsős tanítónénit a nagycsoportos szülői értekezletre. Iskolát látogatunk a nagycsoportosokkal.

Orvos, védőnő

Folyamatosan figyelemmel kísérik az óvodába járó gyermekek testi, lelki egészségének alakulását, segítik a prevenciós munkát.

Fejlesztő pedagógus

Heti kapcsolatban vagyunk óvodánk fejlesztő pedagógusával, aki rendszeresen foglalkozik azokkal a gyerekekkel, akiknek szüksége van a segítségére. Szakmai tanácsokkal segíti a csoportban dolgozó óvodapedagógusokat is.

Speciális szakmai szolgálatok

Kapcsolatot tartunk a Humán szolgáltató Központtal, Családsegítő Központtal, a Pedagógiai intézettel, Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottsággal, a Nevelési Tanácsadóval az ODU Korai Fejlesztő Központtal.

Közművelődési intézmények

A gyermekek életkorának, érdeklődésének megfelelően részt veszünk színházi, bábszínházi, múzeumi foglalkozásokon, kiállításokon, a Százszorszép Gyermekház foglalkozásain.

Egyházak - A szülők igénye szerint hitoktatást szervezünk.

Füvészkert, Vadas-park - Kirándulunk a fenti helyekre.

A pedagógiai munka értékelése

Az óvodában folyó pedagógiai munkáért az óvodavezető felelős. Az óvodai gyermekcsoportok fejlettségének értékelése az egyéni megfigyelések eredményeinek felhasználásával történik. Az egyéni megfigyeléseket az óvodapedagógusok közösen és folyamatosan vezetik, és értékelik a „fejlődési nyomon követő dokumentációban”. A pedagógiai munka tervezése, elemzése során egyénre szabott fejlesztési tervet készítenek. Ezek segítik a folyamatok célirányos, célszerű egymásra épülését a gyermekek fejlődési üteméhez, igényeihez, spontán helyzetekhez igazodik a feladatok egymásra épülésével. A terv igazodik a különböző élethelyzetekhez, aktuális feladatokhoz.

A szülő kötelessége különösen, hogy

- a) gondoskodjon gyermeke testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről,
- b) biztosítsa gyermeke óvodai nevelésben való részvételét, továbbá tankötelezettségének vagy képzési kötelezettségének teljesítését,
- c) figyelemmel kísérje gyermeke fejlődését, tanulmányi előmenetelét, gondoskodik arról, hogy gyermeke teljesítse kötelességeit, és megadjon ehhez minden tőle elvárható segítséget,
- d) rendszeres kapcsolatot tartson gyermekével foglalkozó pedagógusokkal,
- e) elősegítse gyermekének a közösségbe történő beilleszkedését az óvoda, az iskola rendjének a közösségi élet magatartási szabályainak elsajátítását,
- f) megtegye a szükséges intézkedéseket gyermeke jogainak érvényesítése érdekében,
- g) tiszteletben tartsa az óvoda, az iskola pedagógusai, alkalmazottai emberi méltóságát és jogait.

Gyermeki jogok az óvodában

A gyermekek joga, hogy nevelési illetőleg nevelési -oktatási intézményben, biztonságban és egészséges környezetben neveljék, óvodai életrendjét pihenőidő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki. A gyermek személyiségét, emberi méltóságát és jogait tiszteletben kell tartani, és védelmet kell számára biztosítani a fizikai és lelki erőszakkal szemben.

Az óvodai nevelés során tilos a hátrányos megkülönböztetés bármilyen okból, így különösen a gyermek, vagy hozzátartozói színe, neme, vallása, nemzeti etnikai hovatartozása, politikai vagy más véleménye, nemzetiségi, etnikai vagy társadalmi származása, vagyoni és jövedelmi helyzete, kora, cselekvőképességének hiánya vagy korlátoltsága, születési vagy egyéb helyzete miatt.

A gyermek további joga, hogy

-képeségeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben részesüljön, valamint tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében alapfokú művészetoktatásban vegyen részt

-nemzeti, etnikai hovatartozásának megfelelő nevelésben részesüljön

-óvodai ellátásban részesüljön állami, vagy nem állami intézményben (állami nevelési intézményben hit -és vallásoktatásban)

- személyiségi jogait, így különösen személyiségének szabad kibontakoztatásához való jogát, önrendelkezési jogát, cselekvési szabadságot, családi élethez és magánélthez való jogát az óvodának tiszteletben kell tartania, e jogának gyakorlása azonban nem korlátozhat másokat e jogainak érvényesítésében, továbbá nem veszélyeztetheti a saját és társai, az óvoda alkalmazottai egészségét, testi épségét, illetve a művelődéshez való jog, érvényesítéséhez szükséges feltételek megteremtését, fenntartását.

- állapotának, személyes adottságának megfelelő megkülönböztetett ellátásban -különleges, gondozásban, rehabilitációs célú ellátásban - részesüljön, s életkorától függetlenül a pedagógiai szakszolgálat intézményeihez forduljon segítségért.

Az óvoda

- felderíti a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat és
- pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére illetőleg ellensúlyozására, valamint
- szükség esetén a gyermek érdekében intézkedést kezdeményez.

Az óvodák közreműködnek a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködnek a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

IX. Nikola Tesla Szerb Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Könyvtár Szegedi Általános Iskolája Pedagógiai Programja

A magyarországi nemzetiségi nevelés-oktatás a magyar köznevelési rendszer szerves része, ezért minden nemzetiségi iskola alapvető célkitűzésének a kiindulópontja az azonos értékű, továbbfejleszhető alpműveltség biztosítása, továbbá a nemzetiségi tanulók esélyegyenlőségének garantálása. Nevelő-oktató munkánk alapvető feladata a személyiség széleskörű fejlesztése. Szellemileg fogékony, érzelmileg gazdag és erkölcsileg egészséges életvitelre való nevelés és a magyarországi szerb nemzetiségi közösséghez való tartózkodás tudatának fejlesztése.

A magyarországi szerbség történelmi kisebbség, amely évszázadok óta él e hazában. A ma itt élő szerbek az 1690-es „nagy népvándorlás” utódai, leszármazottjai. Kis létszámú, szétszórta, falun és urbanizált környezetben élő kisebbség. Cirill írása, görögkeleti vallása és erős a kötődése az anyanemzethez, hagyományaihoz 300 évig megővta az asszimilációtól. I. Lipót császár által biztosított autonómia bizonyítékai a ma is fennálló szerb templomok és az önálló iskolarendszer kiépítése. Az államosításig működtek a hitoktató szerb iskolák. Az egyházközösség iskolafenntartó is volt.

Ismeretszerzési, feldolgozási és alkalmazási képességek fejlesztésének lehetőségei, feladatai

- beszédkészség fejlesztése, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása,
- olvasás, az írott szöveg megértése, szövegértő olvasás fejlesztése,
- irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése,
- írás, íráskép fejlesztése, – az íráshasználat fejlesztése,
- fogalmazási alapismeretek kialakítása, szövegalkotási gyakorlatok
- nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása,
- helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása, a tanulási képesség fejlesztése,
- az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése.

Kompetenciák fejlesztése

A magyar nyelv és irodalom tantárgy megteremti a kulcskompetenciák fejlesztésének lehetőségeit: – az anyanyelvi kompetencia elsődleges eszköze,

- az utasítások, szöveges feladatok értelmezése révén közvetve hozzájárul a matematikai kompetencia fejlesztéséhez,
- az irodalmi művek olvasása segíti a szociális és állampolgári kompetenciák fejlesztését valamint az erkölcsi nevelést,
- a csoportmunka, kooperatív munkavégzés lehetőséget teremt az önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztésére,
- az információgyűjtés, önálló beszámolók készítése, digitális tananyagok használata során fejlődik a digitális kompetencia,
- a magyar történelem eseményeihez kapcsolódó szövegek feldolgozása a nemzeti öntudat erősödését segíti.

Szemponatok a tanulók teljesítményének értékeléséhez

Az első négy évfolyamon a tanulási folyamat egészében kiemelten fontos a fejlesztő értékelés. Az értékelés alapja a pozitív megerősítés, a folyamatos, jóindulatú visszajelzés, a motiváció erősítése a munkavégzésre. A tanító folyamatosan figyelemmel kíséri a tanulók fejlődését, személyre szóló értékelést nyújt a fejlődés üteméről, az egyéni teljesítményről. Segítséget nyújt a továbbhaladáshoz, a hiányosságok pótlásához. Az értékelés célja a helyes értékrend közvetítése, az elvárások megértése, a pontos munkavégzés igényének kialakítása. A helyes értékelés segíti a tanulók önértékelésének kialakítását, fejlesztését. A kisiskolások értékelésének alapelve a tapintat és a türelem. Az értékelés igazodjon a gyakorlás során alkalmazott tevékenységekhez.

A számonkérés igazodjon az életkori sajátosságokhoz, legyen változatos. A folyamatos szóbeli értékelés mellett szükséges az írásbeli értékelés is. A fejlesztés csak akkor lehet eredményes, ha az írásbeli munkák javítása azonnal megtörténik. Az értékelés elsődlegesen a pedagógus feladata, de lehetőséget kell teremteni arra is, hogy a tanulók értékeljék önmaguk valamint társaik munkáját. A folyamatos szóbeli és írásbeli értékelések jelentik félévi és tanév végi minősítő értékelések alapját.

A fejlesztési ciklusok végén a tanulói teljesítmények érdemjegyekkel történő értékeléséhez támpontot jelentenek a fejlesztés várt eredményeinek meghatározása a kerettantervben.

Az általános iskola alsó tagozatán a szerb nyelv és irodalom tantárgy elsődleges célja az anyanyelvi kommunikációs képességek fejlesztése, és az ehhez elengedhetetlen ismeretek elsajátíttatása. Az anyanyelvi képességek fejlesztése nemcsak cél, hanem eszköz is a személyiség harmonikus fejlődéséhez, a kognitív és érzelmi fejlődéshez, valamint mindezek katalizátora is egyben.

Az anyanyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ez által válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeret és tudásszerzés és a tanulás.

Továbbá fontos feladata a szóbeli és az írásbeli kommunikáció önálló és kreatív, integrált használatának elsajátíttatásához szükséges alapvető képességek intenzív fejlesztése, a modern társadalom különféle színterein gyakorolt nyelvhasználati módok tanítása, illetve a nyelvhasználat változatos, adekvát, tanulói tevékenységekre épülő, folyamatos gyakoroltatása.

A kor szükségleteinek és a társadalom elvárásainak megfelelően tehát az alsó tagozatos szerb nyelv és irodalom tantárgy középpontjába kerettantervünk az olvasásszövegértés képességének fejlesztését helyezi mint kiemelt területet, és ennek új elemeiként megjelennek az olvasási stratégiák is. Az olvasás és az írás képességének elsajátítása kulcs az önálló tanuláshoz, majd pedig a boldoguláshoz a mindennapi életben.

A kisiskolások az iskolai tanulmányaik megkezdésekor különféle szinten birtokolják és használják anyanyelvüket. Az első iskolai években a tanító feladata a változatos és egyre magasabb szinten történő gyakoroltatás a különféle kommunikációs helyzetekben, illetve a szorongásmentes, motivált nyelvi fejlődési környezet megteremtése.

A játékos, önkifejező gyakorlatok lehetőséget teremtenek a nyelvi tudatosság, a kreativitás, az árnyalt önkifejezés, a másik megértésének igényére, a képességek fejlesztésére. E fejlesztési folyamatra épülhet majd a továbbiakban az anyanyelvi és az irodalmi kultúra megismertetése.

Az irodalmi nevelés elsődleges feladata az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése. Az irodalmi műveltség megalapozásához kisiskolás korban a szövegolvasáshoz kapcsolódó szövegelemző és értelmező együttgondolkodás, a saját gondolatok kifejtése, egymás véleményének megismerése, valamint az irodalmi szövegekkel kapcsolatos tapasztalatszerzés, az esztétikai, erkölcsi értékek felfedezése, érzelmileg is megalapozott befogadása nyit utat. Mindez komoly hatást gyakorolhat az érzelmi élet, az önismeret és a társas kapcsolatok fejlődésére.

A különféle kommunikációs helyzetekhez kapcsolódó tevékenységek kedvező feltételeket teremtenek az önálló tanulás képességeinek célirányos fejlesztéséhez, az ismeretfeldolgozás kulturális technikáinak megismeréséhez és gyakorlásához.

Fontos feladat a nemzeti-nemzetiségi nevelésben a szülőhely, a haza és a nemzetiségek múltjának és jelenének megismertetése, az emlékek (nemzeti, nemzetiségi) ápolása, megőrzése, megbecsülése, a kettős kötődés, identitástudat megőrzése.

Tanulóinknak tudniuk kell, hogy rendelkeznek állampolgári jogokkal és kötelességekkel.

A szülők szeretetére nevelésben el kell mélyítenünk a családi, családi közösség iránti tiszteletet, szeretetet. Feladatunk az egészséges, egészséges életmódot gyakorló edzett személyiség kialakítása. A diák ismerje meg önmagát, legyen célja, saját személyiségének alakítása a reális énkép megközelítése.

1–2. évfolyam

Az 5/2020.(I.31.) Kormányrendelet alapján kiadott új Nemzeti Alaptanterv rendelkezéseinek és tartalmainak beillesztése felmenő rendszerben, ebben a tanévben az 1. osztályban illetve a kerettantervekben meghatározott tartalmak évfolyamonkénti bontása és a helyi tantervek, tanmenetek szerinti oktatás foganatosítása.

A gyerekek az iskolába lépés előtt először a szűkebb környezetüktől sajátítják el a szerb nyelvet. A tantárgy feladata ennek az ösztönös nyelvtudásnak a formálása, a nyelvi tudatosság fejlesztése változatos és egyre emeltebb igényekkel fellépő gyakorlattal a különböző nyelvhasználati tevékenységekkel. A szókinccs gyarapítása játékos gyakorlatokkal. Az 1–2. évfolyam legfontosabb feladata az olvasás és az írás megtanítása, amely egyben a további anyanyelvi nevelés alapja is. Az olvasás és az írás életkornak megfelelő tudása nélkül elképzelhetetlen a tantárgyakban való továbbhaladás.

Az első olvasási sikerek meghatározó erejűek az olvasóvá válás, az olvasással kapcsolatos pozitív viszonyulások kialakulásának folyamatában. Ezért az első osztályokban a tanulók egyedi sajátosságaira tekintettel, differenciáltan kell megszervezni az olvasást tanulási folyamatát, haladási tempóját a tanulási kudarcok, a tevékenységgel kapcsolatos szorongások, gátoltság kialakulásának megelőzése érdekében.

Az anyanyelvi nevelés területeit arányosan kell fejleszteni, s el kell érni, hogy a különböző területek képességfejlesztése és ismeretanyaga egységet alkosson. Kiemelt feladat a szókinccs gyarapítása, a használt szavak jelentésrétegeinek, stílusértékének és különféle használatainak a megismertetése és tudatosítása, mert az anyanyelvi kommunikáció egyik feltétele a szókinccs árnyalt ismerete. Az értő olvasás fejlődésében fontos szerepe van a szöveggel való foglalkozásnak. Ennek során az irodalmi szövegek elsődleges megértésén túl, a mélyebb tartalmi rétegeket kibontó szövegelemzést gyakorolják a gyerekek a tanító irányításával. A fejlesztés eredményeként elvárható, hogy a tanuló néma olvasás útján megértse tankönyvei szövegeit, a feladatok utasításainak a lényegét.

A gyermeki spontán alkotóképességre és a játék örömeire alapozva kell a legkülönbözőbb tevékenységformákkal a hétköznapi életben gyakori szövegműfajok tudatos és kreatív használatára nevelni.

Az írás eszközzé fejlesztése a kézírás megtanításával kezdődik. A betűformák és betűkapcsolások elsajátításán keresztül vezet az út az írás automatizálásáig. Olyan írástempóra kell szert tenniük a tanulóknak, amely kiszolgálja a tanulási igényüket.

Az anyanyelvről szerzett ismeretek segítségével a tudatos nyelvszemléletet, az emeltebb igényű anyanyelvhasználatot alakíthatjuk ki.

Ennek keretében a szerb nyelv rendszerére vonatkozó elemi ismereteket szerezhethetnek a tanulók. A fogalomalkotás nyelvi tapasztalásra épül. A nyelvtani ismeretekhez kapcsolódik a helyesírási szabályismeret és a helyesírási készség elemi szintjének kialakítása. A szabályalkalmazással párhuzamosan futó fejlesztési feladat a tanulók önellenőrzésének és

hibajavító tevékenységének, a helyesírási szótár használatának szokássá fejlesztése.

Az önálló tanulás képességének megalapozásához szükséges a tanulók önálló, kreatív és magabiztos feladatvégzésének kialakítása és bátorítása.

Ennek legfőbb eszköze a folyamatos, egymásra épülő és differenciált egyéni vagy csoportos tevékenységtípusok bevonása a pedagógiai folyamatba.

Ugyancsak fontos az egyéni tanulási stílus alakulásának támogatása, a hatékony tanulási szokások megerősítése. Ösztönözni kell a tanulókat arra, hogy a tanórán és azon kívül is használják a különféle forrásokat.

Fokozni kell a tanulók tudatosságát, kitartását és igényességét a különböző nyelvi tevékenységekben, segíteni kell őket, hogy tanulási tevékenységüket fokozatosan növekvő időtartamban legyenek képesek irányítani.

3–4. évfolyam

A beszédkészség, a szóbeli szövegek megértésének, értelmezésének és alkotásának fejlesztése a tanító folyamatos feladata. Ezért különösen fontos a kulturált nyelvi magatartás megalapozása, a szókincs aktivizálása szövegalkotó feladatokkal, a narráció ösztönzése, gyakoroltatása.

Az olvasástechnika eszközzé fejlesztése feltételt teremt az írott szövegek önálló megértéséhez. A szövegek értelmezésével és feldolgozásával felkészít az alapvető szövegműveletek önálló alkalmazására. Az olvasmányok sokoldalú feldolgozása fejleszti a tanulók kritikai érzékét, ítélőképességét és empátiáját, az idegen álláspont elfogadásának, a saját álláspont megfogalmazásának képességét, a kifejezés nyelvi megvalósulására való figyelmet. Lehetőséget teremt egyszerű irodalmi formákkal kapcsolatos tapasztalatok szerzésére, irodalmi kifejezésformák, stílusbeli és szerkezeti sajátosságok felfedezésére, a szerb nyelv és a szerb kultúra hagyományainak megismerésére, az olvasás megszerettetésére. Az írásbeli szövegalkotás szabályainak megtanítása különböző témájú és szövegtípusú olvasmányok feldolgozásával valósul meg. Ezek szolgálnak mintául a gyermekek fogalmazásaihoz, nyitnak utat a későbbi kreatív alkotásokhoz, a képzelet, az érzelmek, a gondolatok önálló kifejezéséhez. A szövegek az árnyalt, gazdag szókincs kialakításának forrásai is hozzájárulnak az önkifejezés igényének kielégítéséhez és képességének fejlődéséhez.

Az önálló tanulás képességének kialakítása az olvasás-szövegértés képességének fejlesztésébe ágyazva az ismeretszerző képességek intenzív fejlesztését szolgálja. Fontos a tanulási szokások és technikák tanulása, a különféle források és azok használatának, az információszerzés (informális tanulás) lehetőségeinek és korlátainak megismerése, a szelekció, az összehasonlítás és a kritikai feldolgozás képességének fejlesztése.

A 3–4. évfolyamon az írás-helyesírás tanításának célja az életkornak és az oktatás igényeinek megfelelő írástechnika differenciált kialakítása, a tanulást és az írásos önkifejezést szolgáló eszközzé fejlesztése az olvashatóság, a rendezettség és a helyesség igényével.

A tapasztalati megalapozottságú, elemi szintű grammatikai ismeretek megszerzésével elkezdődik a tudatos nyelvszemlélet kialakulásának folyamata. Fejlődésnek indul a nyelvi kifejezésre irányuló figyelem, az önértékelő képesség, a kritikai érzék és az igényes, változatos és kifejező nyelvhasználatra való törekvés különféle kommunikációs helyzetekben.

X. Nikola Tesla Szerb Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium Deszki Óvodája Nevelési Programja

A gyermek természetesen kötődjön a szerb nemzetiségi nyelvhez, kultúrkinchhez, meséhez, zenéhez, szép forma, tárgyi világhoz. Életkori sajátosságainak és egyéni fejlődési ütemének megfelelően ismerje meg a szerb nyelvet, kultúrát és hagyományokat. Életkoruknak és egyéni képességeinek megfelelően a gyermekek rendelkezzenek olyan szókinccsel, amely lehetővé teszi, hogy a megszerzett ismereteket tudják szerb nyelven közvetíteni. Tudjanak tájékozódni kommunikációs helyzetekben. Sajátítsa el a szerb énekeket, körjátékokat, meséket, verseket, néptáncot. Az óvoda környezete tükrözze a szerb nép hagyományait, tárgyi emlékeket. (nemzetiségi sarok kialakítása, és folyamatos bővítése). A népszokások még élnek, nagy részük vallási ünnepekhez kötődik. Szerb nemzetiségi ünnepek:

- Sveti Nikola (december 19.),
- Badnji dan, Badnje vece (januar 6.),
- Bozic (januar 7-8.),
- Poklade, Szent Száva (januar 27.),
- Uskrs, Cvetna nedelja, Duhovi.

Az óvodapedagógus feladata a szerb nyelv megszerettetése, fejlesztése, a nyelvhez való érzelmi kötődés erősítése. A népszokások eredetének, történetének megismertetése, nemzetiségi kultúra ápolása.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése

Csoportjai: a) Különleges bánásmódot igénylő gyerekek

aa) sajátos nevelési igényű gyermekek

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek ac) kiemelten tehetséges gyermekek

b) Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket integráltan, a többi gyermekkel együtt neveljük. A kiemelt figyelmet igénylő gyermek is teljes értékű ember. Joga, hogy megfelelő, elfogadó, ugyanakkor fejlesztő hatású környezetben éljen, fejlődjön. A gyerekek ösztönösen elfogadják, tolerálják a sajátos bánásmódot igénylő társaikat, a gyengébbekhez való közeledés és segítőkészség természetes lesz számukra, ha ez a felnőttek utánzásán alapul. Olyan pedagógiai környezetet kell kialakítani az óvodának, ahol a különbözőség felé fordulás mindenkinek természetessé válik.

Feladataink:

- esélyegyenlőség növelése,
- a hátrányok csökkentése, egyéni szükségleteinek megfelelő speciális fejlesztése,
- az iskolai életmódra és az életpálya-építésre való

felkészítés. Szervezési feladatok:

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása, valamint teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása érdekében kapcsolatot építünk ki: a védőnői hálózattal,
az e területen működő szervezetekkel,
a beóvodázási programért felelős személy vagy team kijelölése
- Beiratkozáskor fokozottan figyelünk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos eloszlására az óvodai csoportok kialakításánál.
- A gyermekek minél kevesebb óvodai hiányzása érdekében szülői értekezleteken, egyéni beszélgetések alkalmával alkalmazzuk a meggyőzés pedagógiai módszerét.
- Igyekszünk a szülők munkába állását lehetővé tévő nyitva tartást kialakítani

Célunk: a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a különleges bánásmódot igénylő gyermekek: esélyegyenlőségének növelése, a hátrányok csökkentése, egyéni szükségleteinek megfelelő speciális fejlesztése, az iskolai életmódra és az életpálya-építésre való felkészítés. Feladatunk: a valamilyen hátránnyal küzdő gyermekek számára speciális személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató programok szervezése a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése megfelelő szakemberek közreműködésével.

Amennyiben a szakértői és rehabilitációs bizottság megállapítja a testi és érzékszervi problémát, az értelmi és beszédzavart, vagy a pszichés fejlődés zavarai miatt kialakult nevelési, tanulási folyamatban meglévő tartós, súlyos akadályozottságot, akkor differenciált fejlesztésre, kis létszámú fejlesztő felkészítésre van szükség.

A nevelés segítői a gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, és a fejlesztő pedagógusok. Logopédia: Speciális fejlesztés beszédhibás gyermekek részére heti 2x2 órában. Pszichológia: Óvodáskor sajátosságaitól eltérő magatartású gyerekek kiszűrésére, okok feltárása, szakvélemény kérés előkészítése, fejlesztés, rehabilitáció heti 1x2 órában.

Fejlesztő pedagógiai munka, a tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók fejlesztése, valamint a tanulási zavarok megelőzése: korrekció, illetve prevenció heti 3 órában. Az eredményességet segítő óvodapedagógusi attitűdök, feladatok a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása során. Inkluzív szemlélettel az eredményességet segítő pedagógusi attitűdök: szociális érzékenység, különbözőség elfogadása, elfogadtatása a közösségben, a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek alakítása.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek pozitív tulajdonságainak észrevétele, megerősítése, fejlesztése, a gyermekközösséggel való megláttatása a tevékenységeken keresztül.

Értesse meg és tudatosítsa a gyermekcsoportban dolgozó dajkával, hogy kommunikációja, bánásmódja, viselkedése ugyanolyan modell értékű, mint az övé. Az egyéni, egyedi, másfajta értékek pozitív irányú megközelítése, segítőkészség.

A sajátos nevelési igényű gyermekek optimális nevelésének érdekében ismereteinek bővítése gyógypedagógiai téren. Együttműködés az SNI-s gyermekeket ellátó szakemberekkel – gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, fejlesztő pedagógus – a hatékonyság, eredményesség, szakszerűség és célszerűség érdekében.

A tehetség felismerése az óvodapedagógus által A tehetségígéretes gyermekeknek gazdagítás, dúsítás módszerének alkalmazása- fejlesztő pedagógus által. Támogató környezet az óvodán kívül is - külső szakemberek igénybevétele a tehetséggondozás területeinél.

A befogadó intézményben dolgozó pedagógus támogatása képzés

terén. A tehetséggondozás területei:

- a.) művészeti tehetség képzőművészeti- rajz, festés, plasztik munkák, szöveg pl. pályázatokon való részvétellel zenei – hangszereken való tanulás
- b.) pszichomotoros tevékenység tánc - néptánc, sport) szociális tehetség
- d.) intellektuálisan tehetséges különböző tudományterületeken kimagasló matematikai, nyelvi tehetségek.

Az óvodai tehetséggondozás célja és módszertana élesen különbözik a magasabb életkorú gyerekek tehetséggondozásától. A felzárkóztatás és a tehetségfejlesztés párhuzamosan fut ebben a korban. Különös gondot kell fordítani a tehetség észrevételére. Az óvodában a személyiség egészét neveljük, nem csak a tehetségét a tehetséges gyerekeknek. Az óvodás gyermek önállósági foka és egész képességrendszere intenzíven köti a családjához, ezért fejlődése, így kiemelt képességeinek fejlődése is a család és az óvoda szorosabb együttműködését igényli.

XI. Nikola Tesla Szerb Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Könyvtár Deszki Általános Iskolája Pedagógiai Programja

A magyarországi szerbség történelmi kisebbség, amely évszázadok óta él e hazában. A ma itt élő szerbek az 1690-es „nagy népvándorlás” utódai, leszármazottjai. Kis létszámú, szétszórta, falun és urbanizált környezetben élő kisebbség. Cirill írása, görögkeleti vallása és erős a kötődése az anyanemzethez, hagyományaihoz 300 évig megővta az asszimilációtól. I. Lipót császár által biztosított autonómia bizonyítékai a ma is fennálló szerb templomok és az önálló iskolarendszer kiépítése. Az államosításig működtek a hitoktató szerb iskolák. Az egyházközösség iskolafenntartó is volt.

Az 5/2020.(I.31.) Kormány rendelet alapján kiadott új Nemzeti Alaptanterv rendelkezéseinek és tartalmainak beillesztése felmenő rendszerben, ebben a tanévben az 1. osztályban illetve a kerettantervekben meghatározott tartalmak évfolyamonkénti bontása és a helyi tantervek, tanmenetek szerinti oktatás foganatosítása.

Ismeretszerzési, feldolgozási és alkalmazási képességek fejlesztésének lehetőségei, feladatai

- beszédkészség fejlesztése, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása,
- olvasás, az írott szöveg megértése, szövegértő olvasás fejlesztése,
- irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése,
- írás, íráskép fejlesztése, – az íráshasználat fejlesztése,
- fogalmazási alapismeretek kialakítása, szövegalkotási gyakorlatok
- nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása,
- helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása,
- a tanulási képesség fejlesztése,
- az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése.

Kompetenciák fejlesztése

A magyar nyelv és irodalom tantárgy megteremti a kulcskompetenciák fejlesztésének lehetőségeit: – az anyanyelvi kompetencia elsődleges eszköze,

- az utasítások, szöveges feladatok értelmezése révén közvetve hozzájárul a matematikai kompetencia fejlesztéséhez,
- az irodalmi művek olvasása segíti a szociális és állampolgári kompetenciák fejlesztését valamint az erkölcsi nevelést,
- a csoportmunka, kooperatív munkavégzés lehetőséget teremt az önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztésére,
- az információgyűjtés, önálló beszámolók készítése, digitális tananyagok használata során

fejlődik a digitális kompetencia,

– a magyar történelem eseményeihez kapcsolódó szövegek feldolgozása a nemzeti öntudat erősödését segíti.

Szemponatok a tanulók teljesítményének értékeléséhez

Az első négy évfolyamon a tanulási folyamat egészében kiemelten fontos a fejlesztő értékelés. Az értékelés alapja a pozitív megerősítés, a folyamatos, jóindulatú visszajelzés, a motiváció erősítése a munkavégzésre. A tanító folyamatosan figyelemmel kíséri a tanulók fejlődését, személyre szóló értékelést nyújt a fejlődés üteméről, az egyéni teljesítményről. Segítséget nyújt a továbbhaladáshoz, a hiányosságok pótlásához. Az értékelés célja a helyes értékrend közvetítése, az elvárások megértése, a pontos munkavégzés igényének kialakítása. A helyes értékelés segíti a tanulók önértékelésének kialakítását, fejlesztését. A kisiskolások értékelésének alapelve a tapintat és a türelem. Az értékelés igazodjon a gyakorlás során alkalmazott tevékenységekhez.

A számonkérés igazodjon az életkori sajátosságokhoz, legyen változatos. A folyamatos szóbeli értékelés mellett szükséges az írásbeli értékelés is. A fejlesztés csak akkor lehet eredményes, ha az írásbeli munkák javítása azonnal megtörténik.

Az értékelés elsődlegesen a pedagógus feladata, de lehetőséget kell teremteni arra is, hogy a tanulók értékeljék önmaguk valamint társaik munkáját. A folyamatos szóbeli és írásbeli értékelések jelentik félévi és tanév végi minősítő értékelések alapját.

A fejlesztési ciklusok végén a tanulói teljesítmények érdemjegyekkel történő értékeléséhez támpontot jelentenek a fejlesztés várt eredményeinek meghatározása a kerettantervben.

Az általános iskola alsó tagozatán a szerb nyelv és irodalom tantárgy elsődleges célja az anyanyelvi kommunikációs képességek fejlesztése, és az ehhez elengedhetetlen ismeretek elsajátíttatása. Az anyanyelvi képességek fejlesztése nemcsak cél, hanem eszköz is a személyiség harmonikus fejlődéséhez, a kognitív és érzelmi fejlődéshez, valamint mindezek katalizátora is egyben. Az anyanyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ez által válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeret és tudásszerzés és a tanulás.

Továbbá fontos feladata a szóbeli és az írásbeli kommunikáció önálló és kreatív, integrált használatának elsajátíttatásához szükséges alapvető képességek intenzív fejlesztése, a modern társadalom különféle színterein gyakorolt nyelvhasználati módok tanítása, illetve a nyelvhasználat változatos, adekvát, tanulói tevékenységekre épülő, folyamatos gyakoroltatása.

A kor szükségleteinek és a társadalom elvárásainak megfelelően tehát az alsó tagozatos szerb nyelv és irodalom tantárgy középpontjába kerettantervünk az olvasásszövegértés képességének fejlesztését helyezi mint kiemelt területet, és ennek új elemeiként megjelennek az olvasási stratégiák is. Az olvasás és az írás képességének elsajátítása kulcs az önálló tanuláshoz, majd pedig a boldoguláshoz a mindennapi életben.

A kisiskolások az iskolai tanulmányaik megkezdésekor különféle szinten birtokolják és használják anyanyelvüket. Az első iskolai években a tanító feladata a változatos és egyre magasabb szinten történő gyakoroltatás a különféle kommunikációs helyzetekben, illetve a szorongásmentes, motivált nyelvi fejlődési környezet megteremtése.

A játékos, önkifejező gyakorlatok lehetőséget teremtenek a nyelvi tudatosság, a kreativitás, az árnyalt önkifejezés, a másik megértésének igényére, a képességek fejlesztésére. E fejlesztési folyamatra épülhet majd a továbbiakban az anyanyelvi és az irodalmi kultúra megismertetése.

Az irodalmi nevelés elsődleges feladata az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése. Az irodalmi műveltség megalapozásához kisiskolás korban a

szövegolvasáshoz kapcsolódó szövegelemző és értelmező együttgondolkodás, a saját gondolatok kifejtése, egymás véleményének megismerése, valamint az irodalmi szövegekkel kapcsolatos tapasztalatszerzés, az esztétikai, erkölcsi értékek felfedezése, érzelmileg is megalapozott befogadása nyit utat. Mindez komoly hatást gyakorolhat az érzelmi élet, az önismeret és a társas kapcsolatok fejlődésére.

A különféle kommunikációs helyzetekhez kapcsolódó tevékenységek kedvező feltételeket teremtenek az önálló tanulás képességeinek célirányos fejlesztéséhez, az ismeretfeldolgozás kulturális technikáinak megismeréséhez és gyakorlásához.

Fontos feladat a nemzeti-nemzetiségi nevelésben a szülőhely, a haza és a nemzetiségek múltjának és jelenének megismertetése, az emlékek (nemzeti, nemzetiségi) ápolása, megőrzése, megbecsülése, a kettős kötődés, identitástudat megőrzése.

Tanulóinknak tudniuk kell, hogy rendelkeznek állampolgári jogokkal és kötelességekkel.

A szülők szeretetére nevelésben el kell mélyítenünk a családi, családi közösség iránti tiszteletet, szeretetet. Feladatunk az egészséges, egészséges életmódot gyakorló edzett személyiség kialakítása. A diák ismerje meg önmagát, legyen célja, saját személyiségének alakítása a reális énkép megközelítése.

1–2. évfolyam

A gyerekek az iskolába lépés előtt először a szűkebb környezetüktől sajátítják el a szerb nyelvet. A tantárgy feladata ennek az ösztönös nyelvtudásnak a formálása, a nyelvi tudatosság fejlesztése változatos és egyre emeltebb igényekkel fellépő gyakoroltatása a különböző nyelvhasználati tevékenységekkel. A szókincs gyarapítása játékos gyakorlatokkal. Az 1–2. évfolyam legfontosabb feladata az olvasás és az írás megtanítása, amely egyben a további anyanyelvi nevelés alapja is. Az olvasás és az írás életkornak megfelelő tudása nélkül elképzelhetetlen a tantárgyakban való továbbhaladás.

Az első olvasási sikerek meghatározó erejűek az olvasóvá válás, az olvasással kapcsolatos pozitív viszonyulások kialakulásának folyamatában. Ezért az első osztályokban a tanulók egyedi sajátosságaira tekintettel, differenciáltan kell megszervezni az olvasástanulás folyamatát, haladási tempóját a tanulási kudarcok, a tevékenységgel kapcsolatos szorongások, gátoltság kialakulásának megelőzése érdekében.

Az anyanyelvi nevelés területeit arányosan kell fejleszteni, s el kell érni, hogy a különböző területek képességfejlesztése és ismeretanyaga egységet alkosson. Kiemelt feladat a szókincs gyarapítása, a használt szavak jelentésrétegeinek, stílusértékének és különféle használatainak a megismertetése és tudatosítása, mert az anyanyelvi kommunikáció egyik feltétele a szókincs árnyalt ismerete.

Az értő olvasás fejlődésében fontos szerepe van a szöveggel való foglalkozásnak. Ennek során az irodalmi szövegek elsődleges megértésén túl, a mélyebb tartalmi rétegeket kibontó szövegelemzést gyakorolják a gyerekek a tanító irányításával. A fejlesztés eredményeként elvárható, hogy a tanuló néma olvasás útján megértse tankönyvei szövegének, a feladatok utasításainak a lényegét.

A gyermeki spontán alkotóképességre és a játék örömeire alapozva kell a legkülönbözőbb tevékenységformákkal a hétköznapiakban gyakori szövegműfajok tudatos és kreatív használatára nevelni.

Az írás eszközzé fejlesztése a kézírás megtanításával kezdődik. A betűformák és betűkapcsolások elsajátításán keresztül vezet az út az írás automatizálásáig. Olyan írástempóra kell szert tenniük a tanulóknak, amely kiszolgálja a tanulási igényüket.

Az anyanyelvről szerzett ismeretek segítségével a tudatos nyelvszemléletet, az emeltebb igényű anyanyelvhasználatot alakíthatjuk ki.

Ennek keretében a szerb nyelv rendszerére vonatkozó elemi ismereteket szerezhhetnek a tanulók. A fogalomalkotás nyelvi tapasztalásra épül.

A nyelvtani ismeretekhez kapcsolódik a helyesírási szabályismeret és a helyesírási készség

elemi szintjének kialakítása. A szabályalkalmazással párhuzamosan futó fejlesztési feladat a tanulók önellenőrzésének és hibajavító tevékenységének, a helyesírási szótár használatának szokássá fejlesztése.

Az önálló tanulás képességének megalapozásához szükséges a tanulók önálló, kreatív és magabiztos feladatvégzésének kialakítása és bátorítása.

Ennek legfőbb eszköze a folyamatos, egymásra épülő és differenciált egyéni vagy csoportos tevékenység típusok bevonása a pedagógiai folyamatba.

Ugyancsak fontos az egyéni tanulási stílus alakulásának támogatása, a hatékony tanulási szokások megerősítése.

Ösztönözni kell a tanulókat arra, hogy a tanórán és azon kívül is használják a különféle forrásokat.

Fokozni kell a tanulók tudatosságát, kitartását és igényességét a különböző nyelvi tevékenységekben, segíteni kell őket, hogy tanulási tevékenységüket fokozatosan növekvő időtartamban legyenek képesek irányítani.

3–4. évfolyam

A beszédkézség, a szóbeli szövegek megértésének, értelmezésének és alkotásának fejlesztése a tanító folyamatos feladata. Ezért különösen fontos a kulturált nyelvi magatartás megalapozása, a szókincs aktivizálása szövegalkotó feladatokkal, a narráció ösztönzése, gyakoroltatása.

Az olvasástechnika eszközzé fejlesztése feltételt teremt az írott szövegek önálló megértéséhez. A szövegek értelmezésével és feldolgozásával felkészít az alapvető szövegműveletek önálló alkalmazására. Az olvasmányok sokoldalú feldolgozása fejleszti a tanulók kritikai érzékét, ítélőképességét és empátiáját, az idegen álláspont elfogadásának, a saját álláspont megfogalmazásának képességét, a kifejezés nyelvi megvalósulására való figyelmet. Lehetőséget teremt egyszerű irodalmi formákkal kapcsolatos tapasztalatok szerzésére, irodalmi kifejezésformák, stílusbeli és szerkezeti sajátosságok felfedezésére, a szerb nyelv és a szerb kultúra hagyományainak megismerésére, az olvasás megszerettetésére. Az írásbeli szövegalkotás szabályainak megtanítása különböző témájú és szövegtípusú olvasmányok feldolgozásával valósul meg. Ezek szolgálnak mintául a gyermekek fogalmazásaihoz, nyitnak utat a későbbi kreatív alkotásokhoz, a képzelet, az érzelmek, a gondolatok önálló kifejezéséhez. A szövegek az árnyalt, gazdag szókincs kialakításának forrásai is hozzájárulnak az önkifejezés igényének kielégítéséhez és képességének fejlődéséhez.

Az önálló tanulás képességének kialakítása az olvasás-szövegértés képességének fejlesztésébe ágyazva az ismeretszerző képességek intenzív fejlesztését szolgálja. Fontos a tanulási szokások és technikák tanulása, a különféle források és azok használatának, az információszerzés (informális tanulás) lehetőségeinek és korlátainak megismerése, a szelekció, az összehasonlítás és a kritikai feldolgozás képességének fejlesztése.

A 3–4. évfolyamon az írás-helyesírás tanításának célja az életkornak és az oktatás igényeinek megfelelő írástechnika differenciált kialakítása, a tanulást és az írásos önkifejezést szolgáló eszközzé fejlesztése az olvashatóság, a rendezettség és a helyesség igényével.

A tapasztalati megalapozottságú, elemi szintű grammatikai ismeretek megszerzésével elkezdődik a tudatos nyelvszemlélet kialakulásának folyamata. Fejlődésnek indul a nyelvi kifejezésre irányuló figyelem, az önértékelő képesség, a kritikai érzék és az igényes, változatos és kifejező nyelvhasználatra való törekvés különféle kommunikációs helyzetekben.

XII. Záró rendelkezések

1. A Pedagógiai Program érvényességi idejének meghatározása

- A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el, az intézményvezető jóváhagyásával válik érvényessé
- A pedagógiai program alapján szervezi meg az intézmény 2021. szeptember 1-jétől nevelő-
oktató munkáját
- A pedagógiai program része a helyi tanterv, mely 2020. szeptember 1-jétől az 1.
évfolyamon, majd fokozatosan felmenő rendszerben kerül bevezetésre
- A pedagógiai program érvényességi ideje: e pedagógiai program érvényességi ideje 3
tanévre – azaz 2021. szeptember 1-jétől 2024. augusztus 31. napjáig szól.

2. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

- A célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan ellenőrzi, értékeli
(minden tanév végén írásban)
- 2022-ban szükséges a minden fejezetre kiterjedő felülvizsgálat, adott esetben a
módosítások elvégzése

3. A pedagógiai program módosítása

- a módosításra javaslatot tehet:
az intézmény vezetője
a nevelőtestület
szakmai munkaközösség
diákönkormányzat
szülői szervezet

A módosított pedagógiai programot mindig a jóváhagyást követő tanév szeptember 1-jétől
kell bevezetni, alkalmazni.

4. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala:

- a pedagógiai program elektronikus alakban illetve nyomtatásban
- megtekinthető: az iskola fenntartójánál
az intézmény honlapján
az intézmény irattárában
az intézmény könyvtárában
az iskola igazgatójánál
az igazgatóhelyetteseknél
a tagintézmény vezetőknél
az intézményegység vezetőknél
a nevelőtestületi szobában
a diákotthonokban
az óvodában

A Pedagógiai Programot (az iskola Helyi Pedagógiai Programját és a Helyi Tantervet a

kiegészítésekkel együtt) a nevelőtestület egyhangúan elfogadta.

Budapest, 2021. augusztus 31.

a Nevelőtestület nevében

A Pedagógiai Programot az Iskolaszék véleményezte és elfogadásra javasolja.
Budapest, 2021. augusztus 31.

az Iskolaszék elnöke

A Pedagógiai Programot a Közalkalmazotti Tanács véleményezte és elfogadásra javasolja.
Budapest, 2021. augusztus 31.

a Közalkalmazotti Tanács elnöke

A Pedagógiai Programot a Diákönkormányzati Tanács véleményezte és elfogadásra javasolja.
Budapest, 2021. augusztus 31.

DÖK elnök

A Pedagógiai Programot a Szülői Szervezet véleményezte és elfogadásra javasolja.
Budapest, 2021. augusztus 31.

a Szülői Szervezet elnöke

A Pedagógiai Programot az iskola egészségügyi szolgálat véleményezte és elfogadásra javasolja.
Budapest, 2021. augusztus 31.

Dr. Vörös Ildikó
Intézmény egészségügyi szolgálat

Budapest, 2021. augusztus 31.

dr. Lásztity Jovánka
igazgató